

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

SA Sturmbann II. Lundenburg

Petr Kurečka

Jihomoravský kraj

Břeclav 2025

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 16: Historie

SA Sturmbann II. Lundenburg

SA Sturmbann II. Lundenburg

Autor: Petr Kurečka

Škola: Gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
Břeclav, příspěvková organizace, Sady 28. října 674/1, 690 21 Břeclav

Kraj: Jihomoravský kraj

Vedoucí práce: PhDr. et Mgr. Daniel Lyčka, Ph.D.

Konzultant: Mgr. Jiří Němec, Ph.D.

Břeclav 2025

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval samostatně a použil jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Břeclavi dne

Petr Kurečka

Poděkování

Tímto bych rád vyjádřil své srdečné poděkování všem, kteří mi poskytli cennou podporu a pomoc při tvorbě této studie.

Na prvním místě bych chtěl vyjádřit své upřímné poděkování PhDr. et Mgr. Danieli Lyčkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, trpělivost a neustálou podporu, kterou mi poskytoval během celé práce na této studii. Jeho hluboké znalosti v regionální historii, schopnost jasně formulovat podnětné rady a ochota věnovat čas každodenní komunikaci a konzultacím byly pro mě klíčové při zpracovávání tohoto náročného tématu. Díky jeho vedení jsem měl možnost lépe porozumět složitým otázkám spojeným s tématem mé práce a nacházet optimální řešení.

Zároveň bych rád poděkoval Mgr. Jiřímu Němci, Ph.D. za cenné rady, odborné připomínky a nemalou trpělivost, s níž mě provázel nejen při řešení jednotlivých aspektů práce, ale i v průběhu celé práce. Jeho ochota sdílet své znalosti a zkušenosti mi byla velkou inspirací a přispěla k úspěšnému zvládnutí tohoto projektu.

Oběma bych chtěl srdečně poděkovat za jejich vstřícnost, podporu a profesionální přístup, které pro mě byly neocenitelnou oporou.

Dále bych rád poděkoval pracovníkům SOkA Břeclav a MZA v Brně, kteří mi umožnili přístup k historickým dokumentům a materiálům, jež se staly klíčovými pro rozšíření mých znalostí o činnosti SA Sturmbannu II. v Břeclavi. Bez jejich ochoty sdílet zdroje by tato práce nebyla možná v takovém rozsahu.

Zvláštní poděkování patří mé rodině a nejbližším, kteří mi byli v průběhu studia i psaní práce velkou oporou. Jejich trpělivost, povzbuzení a pochopení mi pomohly překonat všechny překážky, které se při práci objevily. Nakonec děkuji všem, kteří mě v mém psaní a bádání podporovali, ať už přímo, nebo nepřímo. Vaše podpora pro mě byla nenahraditelná a díky vám mohu dnes prezentovat výsledky své práce.

Anotace

Tato studie se zaměřuje na působení organizace SA (Sturmabteilung) v Břeclavi v období před druhou světovou válkou a během ní. Analyzuje její organizační strukturu, aktivity a vliv na místní obyvatelstvo v širším historickém kontextu. Výzkum je komplikován ztrátou městských kronik a dalších archivních dokumentů, což vyžaduje využití dochovaných pramenů z Moravského zemského archivu a dalších institucí. Studie se snaží rekonstruovat historickou realitu na základě dostupných materiálů, včetně kartoték členů SA a úředních dokumentů. Důraz je kladen na vztah mezi SA a místním obyvatelstvem i na dopady její činnosti na (před)válečnou podobu města. Výsledky výzkumu přinášejí nové poznatky o fungování nacistických struktur v regionálním měřítku a poukazují na specifika Břeclavi jako strategicky významného místa.

Klíčová slova

SA (Sturmabteilung); Břeclav; nacistická okupace; druhá světová válka; regionální historie; vztahy s obyvatelstvem

Annotation

This study focuses on the activities of the SA (Sturmabteilung) in Břeclav before and during World War II. It analyzes its organizational structure, operations, and influence on the local population within a broader historical context. The research is complicated by the loss of city chronicles and other archival documents, necessitating the use of preserved sources from the Moravian Provincial Archive and other institutions. The study aims to reconstruct historical reality based on available materials, including SA membership records and official documents. Emphasis is placed on the relationship between the SA and the local population, as well as the impact of its activities on the (post-)war development of the city. The research findings provide new insights into the functioning of Nazi structures on a regional level and highlight the specific role of Břeclav as a strategically significant location.

Keywords

SA (Sturmabteilung); Břeclav; Nazi occupation; World War II; regional history; relations with the population

Obsah

1	Úvod.....	9
1.1	Vymezení vůči nacistické ideologii	11
2	Historie SA.....	13
2.1	Vznik organizace.....	13
2.2	SA a Röhm	15
2.3	Až do konce.....	16
2.4	Hierarchie v organizaci	17
2.4.1	Členění, vedení a náplň práce.....	18
2.4.2	Členění dle věku.....	19
2.4.3	Členění Gruppe Donau.....	19
3	Mnichov a Břeclav	24
3.1	Mnichov	24
3.1.1	Sčítání obyvatelstva.....	26
3.1.2	Hranice	26
3.2	Okupace Břeclavska a jeho správa.....	27
3.2.1	Nikolsburger Wochenschrift, Nikolsburger Kreisblatt	29
3.3	Okupace Břeclavi	30
4	SA v Břeclavi, SA Sturmabteilung II.	33
4.1	Vybudování SA na Břeclavsku	33
4.2	Hierarchický rozbor území nynějšího okresu Břeclav	35
4.3	SA-Obertruppführer Otto Theimer.....	36
4.3.1	Rodina Theimerů.....	37

4.4	Členové SA z řad policie.....	41
4.5	Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav)	41
4.5.1	SA–Oberscharführer Matthias Klein.....	43
4.5.2	Rodina Kleinů	44
4.5.3	SA–Reserve	45
4.5.4	Personální obměna Scharführerů.....	46
4.5.5	Personální obměna Truppführerů.....	48
4.5.6	Socioekonomická stránka členů Sturm 11/93	49
4.5.7	Členové SA Sturm 11/93 z řad armády.....	52
4.5.8	Příspěvky	52
4.5.9	Členové, kteří se odhlásili z organizace	53
4.5.10	Úloha členů SA ve službě	53
4.5.11	Dovolené	54
4.5.12	Členská kapela.....	55
4.6	Sturm 12/93 Feldsberg (Valtice)	57
4.7	Sturm 13/93 Milowitz (Milovice)	59
4.8	Sturm 14/93 Pulgram (Bulhary).....	60
4.9	Sturm 15/93 Prittlach (Přítluky).....	61
4.10	Sturm 16/93 Saitz (Zaječí)	62
4.11	Regionální hledisko.....	62
4.12	Konec Sturmbannu?	63
4.12.1	Sturm není Sturmbann.....	65
5	Závěr.....	67

5.1	Prameny	69
5.1.1	Archivní	69
5.1.2	Publikované	70
5.2	Literatura	71
5.3	Online zdroje	71
6	Seznam schémat	73
6.1	Hodnosti SA	73
6.2	Změny názvů ulic	74
6.3	Členové SA v policejní službě	78
6.4	Členové SA ve vojenské službě	80
6.5	Členové SA Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav)	84
6.6	Členové SA Sturm 12/93 Feldsberg (Valtice)	96
6.7	Členové SA Sturm 13/93 Milowitz (Milovice)	98
6.8	Členové SA Sturm 14/93 Pulgram (Bulhary)	100
6.9	Členové SA Sturm 15/93 Prittlach (Přítluky)	103
6.10	Členové SA Sturm 16/93 Saitz (Zaječí)	104
7	Seznam obrazových příloh	107
8	Obrazová příloha	110

1 ÚVOD

Organizace *Sturmabteilung*, známá také jako SA nebo „hnědé košile“, byla jednou z klíčových organizací, které se podílely na vzestupu nacismu v Německu během meziválečného období a které měly výrazný vliv i mimo hranice Německa. V kontextu českých zemí, a konkrétně města Břeclavi (německy *Lundenburg*), sehrála SA specifickou roli, kterou je důležité pochopit v širších historických a sociálních souvislostech. Tato práce se zaměří na zkoumání fungování a dopadu organizace SA v Břeclavi, s důrazem na její aktivity v době před druhou světovou válkou a během ní.

Břeclav, město ležící na strategické křižovatce na jihovýchodě Moravy, je místem s bohatou a komplikovanou historií. Její význam byl po staletí definován nejen geografickou polohou, ale také kulturními, politickými a hospodářskými vlivy, které se zde střetávaly. Avšak s příchodem druhé světové války a nacistické okupace byla Břeclav, stejně jako mnoho jiných míst v Evropě, konfrontována s ničivými změnami, které zasáhly všechny aspekty života ve městě.

Jednou z nevyřešených otázek, které komplikují historické bádání o tomto období, je osud městských kronik a jiných důležitých spisů a listin. Takřka vše bylo za druhé světové války nenávratně ztraceno při požáru díky spojeneckému náletu v roce 1944, což značně ztěžuje rekonstrukci událostí a každodenního života ve městě během nacistické okupace. Tato ztráta nám ovšem zároveň poskytuje jedinečnou příležitost k tomu, abychom historii Břeclavi a působení SA zkoumali z jiných, méně tradičních úhlů pohledu – ať už prostřednictvím archivních dokumentů uchovaných v jiných městech, či sekundární literatury. Analogii jako metodu lze použít efektivně, je však nezbytné mít na paměti její omezení a pečlivě analyzovat podmínky, za kterých je použitelná.¹ Je nutné jasně definovat, jaké rysy nebo vlastnosti obou jevů jsou společné, přičemž tyto podobnosti by měly být hlubší povahy, nikoliv pouze povrchní. Zároveň je důležité označit, které aspekty se zásadně liší, a jak tyto rozdíly ovlivňují její použitelnost. Analogii nelze aplikovat univerzálně, a proto je třeba vždy vymezit kontext, ve kterém má smysl.² Je také nutné mít na paměti riziko zjednodušení, kdy analogické přístupy mohou vést k přílišné generalizaci nebo k přehlédnutí komplexity konkrétního jevu. Po vytvoření analogie je vhodné kriticky posoudit její validitu a ověřit, zda skutečně přináší nové poznání, nebo zda pouze potvrzuje předem daný závěr.³

Při podrobném průzkumu NAD 65 „Archiv města Břeclav“, inv. č. 166, 167, 168, ve kterých měly být uloženy seznamy domovské příslušnosti a ohlašovací lístky, jsem zjistil, že se jedná

¹ IVANOVÁ, Kateřina: *METODOLOGIE SBĚRU A INTERPRETACE DAT*. Moravská vysoká škola Olomouc, 2018. s. 11. [online] Dostupné z WWW: https://is.mvso.cz/el/mvso/zima2021/YMSID/250420/Metodologie_sberu_a_interpretace_dat_-_studijni_text.pdf?lang=en.

² ŽHÁNĚL, Jiří – HELLEBRANDT, Vladimír – SEBERA, Martin: *Metodologie výzkumné práce*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. Brno 2014. s. 14.

³ MOLNÁR, Zdeněk: *Pokročilé metody vědecké práce*. Věda pro praxi. [Zeleneč]: Profess Consulting, 2012. s. 82–83.

o dokumenty pocházející z prvních měsíců roku 1938. Navíc je citelná ztráta lístků v písmenech H, I, J, K, které se z nějakého důvodu nedochovaly. Tato skutečnost zásadně ovlivňuje možnosti vyhledávání členů SA v Břeclavi, protože v tomto období ještě město nebylo výrazně německé.⁴ Přestože později došlo ke změnám v národnostním složení obyvatelstva,⁵ tyto konkrétní záznamy neposkytují dostatek informací o přítomnosti německé komunity. Hledání členů bylo místy úspěšné, ale výsledky byly poměrně omezené. Z celkového počtu přibližně 300 osob jsem identifikoval pouze osm, které byly evidovány jako členové této organizace.⁶ Tento nízký počet naznačuje, že v raném roce 1938 nebyla přítomnost SA v Břeclavi nijak výrazná, nebo alespoň není dostatečně zachycena v dochovaných dokumentech.

Cílem této studie je tedy nejen detailně popsat organizaci SA v Břeclavi, její strukturu, aktivity a vliv na město a jeho obyvatele, ale také zasadit tyto skutečnosti do širšího historického kontextu. Bude zkoumán vztah mezi SA a místním obyvatelstvem, způsoby, jakými SA ovlivnila každodenní život ve městě, a jaký dopad měla na (před)válečnou podobu Břeclavi. Důležitou částí práce bude také zmapování historického kontextu města, s ohledem na ztracené kroniky, a pokus o co nejvěrnější rekonstrukci tehdejší situace. Při studiu byly použity dobové prameny a archiválie uložené v institucích archivů na jižní Moravě. Majorita byla použita z Moravského zemského archivu v Brně (fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, fond G 357 „NSDAP Břeclav“), doplněna o fondy NAD 24 „Landrat Mikulov“ a NAD 65 „Archiv města Břeclav“ ze SOkA Břeclav se sídlem v Mikulově. Tyto archivní dokumenty byly stěžejní, v průběhu studie byly doplněny o další archivní dokumenty z různých archivů.

Po dobu celé své práce jsem se potýkal s nedostatkem informací a pramenů. Některé byly na sklonku války spáleny, zejména ty z Landratu Mikulova a okresního velitelství NSDAP Mikulova,⁷ pod kterou patří tato místní složka SA. Některé materiály není možné důkladně projít a uveřejnit, neb jsou z větší části poškozené, což znesnadňuje bádání. Archiválie i přes tato omezení nabídl velice zajímavé pohledy na danou problematiku. Jednalo se především o kartotéky členů, které byly důkladně popsány, nechyběly ani menší kuriozity, třebaže se vedl záznam nezaměstnaných, ačkoliv byla pracovní povinnost.⁸ Tyto prameny jsou bezchybné, jsou důkladné, a místy i čitelně zpracované, mají však jednu zásadní vadu, tedy, že se bohužel nedochovaly ve větším počtu.

S cílem zachovat větší přehlednost v archivních materiálech jsem se rozhodl ponechat německé názvy měst a vesnic v jejich původním znění, s případným doplněním českých ekvivalentů. Cizí termíny, převážně pocházející z německého jazyka, budou při prvním uvedení označeny kurzívou a zároveň vysvětleny. Při jejich dalším používání již kurzíva nebude aplikována.

⁴ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 14.

⁵ Moravský zemský archiv v Brně (dále jen MZA v Brně), fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 1, inv. č. 3.

⁶ Státní oblastní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově (dále jen SOkA Břeclav), fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 26, inv. č. 166–167; Tamtéž, karton 27, inv. č. 168.

⁷ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 15.

⁸ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 54.

1.1 Vymezení vůči nacistické ideologii

Rozhodně považuji za nutné se důrazně a zcela jednoznačně vymezit vůči veškerým náznakům, že bych byl jakýmkoli způsobem sympatizantem nacistické ideologie. Tento dojem, který mohl u části čtenářů mé práce vzniknout, považuji za závažné nedorozumění, jež vyplývá především z metodiky zpracování textu. Tedy z mého vědomého rozhodnutí přistoupit k tématu s maximální mírou objektivity, bez vkládání osobních soudů či emotivních vyjádření. Má práce má charakter surového, analytického pohledu na fungování nacistické organizace, protože právě v takové formě podle mého názoru nejlépe vynikne skutečná povaha a rozsah hrůz, které tato ideologie způsobila. Nešlo mi o to, aby čtenář cítil, co má cítit, ale aby si na základě předložených informací dokázal sám uvědomit, jak nehumánní, zvrácená a totalitní tato ideologie byla.

Důvod, proč jsem se rozhodl pro tuto „chladnou“ formu zpracování, je právě ten, že emocionální jazyk může někdy oslabit sílu faktů a vzbudit nedůvěru, či dokonce zpochybnění nestrannosti výkladu. Ve své podstatě věřím, že pokud fakta hovoří samy za sebe, pak není třeba je podbarvovat subjektivním odsudkem, neboť jejich morální odpudivost je natolik očividná, že jakýkoli čtenář s elementárním morálním cítěním musí dospět k závěru, že jde o systém zla, útlaku a nelidskosti. Surovost mé práce tedy není výrazem necitlivosti, ale naopak hluboké úcty k obětem, kterým nejlépe sloužíme tím, že ukážeme, co se skutečně stalo, bez zkreslení a bez senzacechtivého patosu.

Rád bych proto zdůraznil, že má osobní i odborná pozice je naprosto nekompromisní. Nacismus odmítám v jakékoli podobě. Stavím se proti němu nejen jako historickému fenoménu, ale i proti jakýmkoli jeho současným podobám či derivátům, které se mohou skrývat za jinými pojmy, ale nesou v sobě stejnou ideovou esenci. Mrzí mě, že zvolená forma mohla být vnímána jako nevymezená či nejednoznačná, ale právě v té jednoznačnosti reality nacismu spočívá důvod, proč jsem volil analytický a neemoční styl. Věřím, že tento přístup, byť náročný a možná kontroverzní, umožňuje lépe porozumět samotné podstatě nacismu, a tím i důrazněji varovat před jeho opakováním.

Je důležité si uvědomit, že varování před nacismem není pouhým historickým cvičením či akademickým zájmem, ale otázkou zásadní aktuálnosti. V posledních letech jsme totiž svědky znepokojivého nárůstu pravicově extrémistických tendencí, které se stále častěji otevřeně hlásí k ideálům, symbolům a rétorice, jež mají s nacismem přímé ideologické vazby. Typickým příkladem může být současná politická situace v Německu, kde byla strana *Alternative für Deutschland* (AfD), Alternativa pro Německo, v několika spolkových zemích německými bezpečnostními složkami oficiálně zařazena mezi pravicově extremistické subjekty. Tato skutečnost ukazuje, že ideologie, kterou většina společnosti považovala za historicky uzavřenou kapitolu, znovu získává prostor ve veřejném a politickém diskurzu, tentokrát však v modernizované a často rafinovaně maskované podobě.

Alarmující je také posun v oblasti populární kultury. Významné osobnosti se nebojí flirtovat s extrémismem. Rapper a producent Kanye West (nyní známý jako Ye)⁹ šokoval veřejnost nejen svými antisemitskými výroky, ale i vydáním skladby, která otevřeně oslavuje Adolfa Hitlera a nacistické hodnoty. Tento akt nelze chápat pouze jako provokaci či výstřednost, ale jako symptom hlubšího problému: symboly a jazyk, které dříve sloužily jako univerzální odstrašující příklady nelidskosti, jsou dnes některými jednotlivci i skupinami recyklovány jako „stylové“ nebo „rebelské“.

Nacistické symboly se tak ve veřejném prostoru začínají transformovat. Už nejsou vnímány výhradně jako varování před minulostí, ale stávají se předmětem módy, estetiky nebo kulturního vzdoru, a to často bez hlubšího povědomí o jejich historickém kontextu a destruktivním významu, nebo právě kvůli němu. Tento trend je mimořádně nebezpečný, neboť relativizuje zločiny minulosti a otevírá cestu k jejich opakování. Právě proto je třeba, aby akademické práce i společenský diskurz byly schopny jasně rozlišit mezi popisem a postojem, tedy mezi analýzou a adorací. Tato skutečnost jen posiluje význam věcného a nezpochybnitelně vymezeného postoje, jaký jsem chtěl svou studií vyjádřit, byť bez přímého moralizování, ale s vědomím hlubokého společenského dopadu.

„Historie se neopakuje, pouze se rýmuje.“¹⁰

⁹ Kombinací psacího „ypsilon“ a velkého tiskacího písmene „E“ vzniká obrazec, který tvarem připomíná svastiku, a to přibližně ze tří čtvrtin. V posledním kvadrantu dochází k částečnému rozpojení linií, patrně za účelem, aby výsledný tvar nebyl zcela explicitní.

¹⁰ *Quote Origin: History Does Not Repeat Itself, But It Rhymes*. The Quote Investigator. (Dostupné z WWW: <https://quoteinvestigator.com/2014/01/12/history-rhymes>).

2 HISTORIE SA

SA byla prvotní a zároveň nejvýznamnější složkou nacistické strany v jejích raných letech. Často označovaná jako „hnědé košile“, stala se symbolem nacistického hnutí a hrála klíčovou roli při upevňování Hitlerovy moci. Její členové byli známí svou aktivní účastí na veřejných shromážděních, pouličních bojích proti politickým oponentům a ochranou stranických akcí. SA stála u všech důležitých milníků, které vedly k Hitlerovu nástupu k moci – od reorganizace NSDAP až po jeho jmenování říšským kancléřem v roce 1933. Avšak s rostoucím vlivem SS a zejména po Noci dlouhých nožů v roce 1934, kdy byli vůdci SA na příkaz Hitlera systematicky zlikvidováni, se její role postupně měnila. I přesto organizace nadále existovala, byť v podřízeném postavení, a sloužila jako pomocná složka strany, často ve spolupráci s Gestapem v policejní složce nebo při obsazování měst během nacistické expanze.

V závěrečných fázích druhé světové války se část členů SA zapojila do bojů, často v zoufalé snaze posílit obranu nacistického Německa. Na jižní Moravě byli například členové SA využíváni k zajištění měst nebo ke konečným střetům s postupujícími sovětskými vojsky. Právě v této době někteří přešli přímo pod velení Wehrmachtu, což reflektovalo úpadek organizace a její proměnu spíše v doplněk vojenských jednotek než v autonomní složku.

2.1 Vznik organizace

V lednu 1920 si Národně socialistická německá dělnická strana (NSDAP) začala uvědomovat potřebu zřízení vlastní bezpečnostní služby.¹¹ Inspirací byly oddíly jiných politických stran, které měly za úkol chránit řečníky a udržovat pořádek na masových shromážděních. V hlučných pivnicích, kde NSDAP často pořádala svá shromáždění, totiž bez adekvátní ochrany nebylo možné zajistit klid pro projevy stranických představitelů.

V září 1920 byla poprvé vytvořena interní „shromažďovací policejní jednotka“ strany. Tato jednotka byla schopna zasáhnout proti narušitelům bez nutnosti přivolávat státní policii. V listopadu téhož roku pak byl oficiálně založen oddíl nazvaný *Turn- und Sportabteilung* (Oddíl tělocviku a sportu) pod vedením Emila Maurice.¹² Tento oddíl byl dále organizován do menších skupin, což umožňovalo rychlejší a efektivnější reakci na jakékoli incidenty.¹³

Pro další expanzi a upevnění stranických struktur bylo klíčové, aby Adolf Hitler převzal ve straně dominantní roli. Hitler totiž nesnesl, aby měl nad sebou jakoukoli formální autoritu. Kontroverze vyvrcholila v červnu 1921, kdy Hitler demonstrativně vystoupil ze strany.¹⁴ Tento

¹¹ (*Nationalsozialistische*) *Deutsche Arbeiterpartei*; (Národně socialistická) německá dělnická strana do 24.2.1920, kdy byl v pivnici Hofbräuhaus vydán 25bodový program, došlo k přejmenování na NSDAP, tedy do podoby, jakou ji známe dodnes.

¹² Překládáno jako oddíl gymnastiky a sportu.

¹³ LONGERICH, Peter: *Die braunen Bataillone. Geschichte der SA*. München 1989. s. 22–23.

¹⁴ KERSHAW, Ian: *Hitler: 1836–1945*. Praha 2004. *Ecce homo*. s. 192.

krok vyvolal krizi. Strana si totiž rychle uvědomila, že bez Hitlera, svého hlavního řečníka, nemá naději na přežití. Po naléhavém dopise, kterým ho prosili o návrat, Hitler s návratem souhlasil, avšak pod podmínkou, že získá absolutní kontrolu nad stranou. Po svém návratu prosadil tzv. *Führerprinzip*,¹⁵ vůdcovský princip, který zajišťoval jeho neomezenou autoritu jako vůdce strany.¹⁶

Bezprostředně po Hitlerově převzetí moci v (NS)DAP došlo 3. srpna 1921 k přejmenování a reorganizaci bezpečnostní složky strany. Tímto krokem vznikly SA,¹⁷ známé jako útočné oddíly (*Sturmabteilung*, doslovně přeloženo), pod vedením Ernsta Röhma. Původním záměrem SA bylo fungovat jako „beranidlo“ strany, tedy nástroj k šíření nacistické ideologie, disciplíny a poslušnosti. Zároveň měla SA chránit stranické akce před útoky odpůrců a prosazovat autoritu NSDAP.¹⁸

SA tvořili zejména bývalí vojáci, kteří nebyli schopni se po první světové válce začlenit zpět do civilního života, a také mladí muži s radikálními postoji, často nenávidící komunisty. Tito muži nacházeli své místo v oddílech SA a *Freikorps*,¹⁹ které se postupně proměnily v paramilitární organizace.²⁰ Charakteristickým prvkem SA byly uniformy hnědé barvy, díky nimž získali přezdívku „hnědé košile“.

V listopadu 1923 sehrála SA klíčovou roli při pokusu o ozbrojené převzetí moci známém jako „Pivní puč“. Tento pokus nacistů o svržení vlády v Mnichově však skončil neúspěchem. Po potlačení puče byly NSDAP i SA zakázány. Adolf Hitler a další vůdci byli zatčeni a odsouzeni k odnětí svobody.

Po propuštění z vězení v prosinci 1924 začal Hitler znovu budovat stranu i její paramilitární organizaci. SA se rychle rozrostla a stala se hlavní silou nacistů v pouličních střetech a politických konfliktech. SA byla známá násilnými střety s milicemi komunistických a sociálně demokratických stran, což přispělo k posílení autority NSDAP.

¹⁵ „Vůdcův princip“ v doslovném překladu. Překlad je ovšem jiný, „vůdcovský princip“.

¹⁶ Tento princip dával Hitlerovi právo nejen přijímat libovolná rozhodnutí, ale také nahrazoval hierarchickou stranickou strukturu odvozenou od struktury státní služby a armády s jejím striktním zřetelem k pravidlům, tradici a postupu, pojetím osobní a bezpodmínečné loajality k Führerovi. Na stejném principu byl vybudován celý nacistický stát i jeho hnutí, což později v praxi znamenalo, že oblastní náčelníci, gauleiterové, vedoucí oblastí, do kterých byla rozdělována Říše, tedy něco jako hejtmani, měli velikou pravomoc, mohli si víceméně dělat, co uznali za vhodné pod jedinou podmínkou, a to loajalitou k Vůdci.; BULLOCK, Alan: *Hitler a Stalin: paralelní životopisy*. Plzeň 1995. s. 85. srov. také KUREČKA, Petr: *Adolf Hitler (zrození Vůdce)*. Brno 2024. (studentská práce). s. 20.

¹⁷ *Sturmabteilung*, útočné oddíly.

¹⁸ FEST, Joachim: *Hitler*. Praha 2015. s. 141.

¹⁹ „Svobodné sbory“ v doslovném překladu.

²⁰ LONGERICH, Peter: *Die braunen Bataillone. Geschichte der SA*. München 1989. s. 22–23.

V následujících letech hrála SA klíčovou roli v nacistických volebních kampaních, kde sloužila k zastrašování politických odpůrců.²¹ Jejím hlavním úkolem bylo připravovat muže, převážně německého či poněmčeného původu, na brannou výchovu. Tímto způsobem měla SA zajistit, že tito muži budou politicky a ideologicky formováni a připraveni k budoucí službě v říšské armádě, *Wehrmacht*.²²

Postupně se však objevovaly spory mezi Adolfem Hitlerem a Ernstem Röhm, které souvisely s rostoucí autonomií a ambicemi SA. Tyto rozpory vyústily v další konflikty, které ovlivnily vývoj nacistického hnutí.

2.2 SA a Röhm

Ernst Röhm se na pár let stranil politickému životu, a na politickou scénu se vrátil v lednu 1931, když převzal funkci nového náčelníka štábu SA a pod jeho vedením se SA rozrostla na několik set tisíc členů. Jeho návrat nebyl jedinou záležitostí, kterou muselo stranické vedení v letech 1930 až 1931 řešit. Konflikt mezi stranickou organizací a SA existoval již před tzv. Nocí dlouhých nožů, která tyto konflikty ukončila. Zatímco strana, tedy Hitler, tvrdila, že SA je pouze pomocný oddíl strany, ne (polo)vojenská formace, příslušníci SA vnímali svou roli jinak. Cítili se opomíjeni a nepřijímáni stranickou organizací.²³

Napětí mezi SA a stranickou organizací se vyostřilo už v roce 1930 kvůli několika faktorům, včetně finanční závislosti SA na stranických příspěvcích a její omezené autonomie. Walter Stennes, vůdce SA ve východních oblastech Německé říše, se odmítl podřídit pokynům vedení strany, což vyvrcholilo v násilnou akci v Berlíně.²⁴

Návrat Röhma v roce 1931 byl vnímán jako rozumné rozhodnutí, ale jeho postavení bylo oslabeno útoky na jeho osobní život. Röhmův důraz na „prvořadost vojáka“ a ambice přeměnit SA v domobranu obsahovaly zárodek budoucího konfliktu, který vyvrcholí až v červnu 1934.²⁵

Jmenování Adolfa Hitlera říšským kancléřem v lednu 1933 bylo do jisté míry výsledkem zásluh této organizace. Tato organizace stála při Hitlerovi v jeho důležitých milnících na jeho cestě ke kancléřství, i když byla nejdříve zakázána. Nový politický směr po převzetí moci NSDAP si však vyžádal určité zmírnění. Hitler se totiž oprávněně bál o budoucnost. Jeho stále rostoucí strana měla stále rostoucí organizace, mezi nimi i SA, mimo jiné tu, která byla již ozbrojená.

²¹ SEIFERT, Otto: *Die SA als Instrument der faschistischen Diktatur bei der ideologischen, politischen und militärischen Vorbereitung des zweiten Weltkrieges*, in: *Der deutsche Imperialismus und der zweite Weltkrieg*, s. 304.

²² Tamtéž, s. 303–305.

²³ FEST, J.: *Hitler.*, s. 277 a násl.

²⁴ ZITELMANN, Rainer: *Adolf Hitler a jeho cesta k moci*. Praha 2017. s. 63 a násl.

²⁵ FEST, J.: *Hitler.*, s. 277 a násl. Srov. KUREČKA, P.: *Adolf Hitler.*, s. 45–46.

Do jisté míry bychom mohli spekulovat, zda měl Hitler vše pod kontrolou, či jen pouze paranooidně zasáhl dřív, než by došlo k něčemu horšímu.

Je však možné, že jeho zásah měl i hlubší politické důvody. Konflikt mezi SA a Hitlerem nelze chápat jen jako otázku osobní rivality nebo obavy z puče. Je třeba ho vidět v širším kontextu Hitlerovy snahy stabilizovat moc nacistů a zajistit podporu klíčových mocenských institucí, zejména armády.

Německá armáda, *Reichswehr*, se na SA dívala s nedůvěrou a vnímala ji jako nežádoucího konkurenta. SA byla početná, ideologicky oddaná a částečně militarizovaná organizace, která pod vedením Ernsta Röhma otevřeně usilovala o větší vliv. Röhm věřil, že SA by mohla sehrát důležitější roli než tradiční armáda, protože se považovala za „armádu revoluce“ – byla ideologičtější, lidovější a podle Röhma lépe reprezentovala nové Německo než konzervativní důstojnický sbor.

Tento ambiciózní pohled však přímo ohrožoval pozici armády, která se obávala, že by SA mohla převzít její roli v německé společnosti a stát se hlavní vojenskou silou Třetí říše. Aby Hitler získal loajalitu armády a zajistil si tak stabilitu své moci, rozhodl se pro kompromis: obětoval vedení SA, čímž uklidnil armádní špičky a zároveň upevnil vlastní autoritu.

Zásah proti SA tedy nebyl jen preventivním úderem proti potenciálnímu vnitřnímu nepříteli, ale také promyšleným politickým krokem k dosažení rovnováhy mezi různými mocenskými frakcemi uvnitř nacistického státu.

2.3 Až do konce

Stále narůstající militarizace jednotek SA a Röhmovy osobní ambice začaly představovat problém. Záminkou pro zásah se stalo podezření z plánování státního převratu a tento střet nakonec vedl ke krvavým událostem známým jako „Noc dlouhých nožů“, kdy byli mnozí představitelé SA, včetně Röhma, zavražděni na Hitlerův rozkaz provedený Heinrichem Himmlerem a jeho SS. Hitlerovi se rovněž nelíbila kombinace homosexuálního levicově zaměřeného Röhma, který řídí ozbrojenou organizaci, která se nekontrolovatelně rozrůstá. Tím byla ukončena Röhmova snaha o přeměnu SA na domobranu a Hitler posílil svoji moc nad stranou a armádou. Čistky však pokračovaly i nadále s cílem reorganizovat a očistit úderné oddíly. Po Noci dlouhých nožů byla role SA výrazně omezena. Heinrich Himmler a jeho SS převzali mnoho z původních funkcí SA. Ta byla nadále používána k různým politickým a paramilitárním aktivitám, ale její vliv byl výrazně omezen a upozaděn. Během druhé světové války sloužila SA jako zdroj pro výchovu rekrutů do armády a SS.

Problematičtí členové se sklony k výtržnictví či alkoholismu byli propuštěni a v řadách SA se začalo důrazně dbát na reprezentativnost a disciplínu. Radikální militarismus musel být zcela eliminován a jednotky SA se měly stát pouze polovojenskými sbory plně pod kontrolou NSDAP. Jejich hlavním posláním zůstávalo ovlivňovat německé obyvatelstvo a posilovat

branného ducha. Rozsah jejich činností byl poměrně široký – všichni členové měli povinnost účastnit se pravidelných služeb, kde se připravovali na branné a sportovní závody, nacvičovali propagandistické pochody, podíleli se na různých sbírkách, nebo byli nasazeni na sezónní i jiné práce.²⁶

2.4 Hierarchie v organizaci

Nejvyšší velení SA, *Oberste SA-Führung*, sídlilo do roku 1934 v Mnichově a později v Berlíně. Během několika nižších desítek let došlo ve vedení k výrazným změnám. Mezi významné osobnosti patřili Emil Maurice, Hans Ulrich Klintzsch, následně v roce „Pivního puče“ Hermann Göring a po obnovení organizace až do Hitlerova nástupu do kancléřského úřadu zastával tuto funkci Franz Pfeffer von Salomon. Nejvyšším velitelem, *Oberster SA-Führer*, však od roku 1930 až do dubna 1945 zůstával Adolf Hitler. Následně měla organizace svůj vlastní štáb, který od roku 1931 vedl Ernst Röhm. Po „Noci dlouhých nožů“ tuto funkci převzali postupně Viktor Lutz a Wilhelm Schepmann.²⁷

Vznikem a hierarchií se SA nelišila od ostatních organizací v říši. SA se tedy dělila na největší správní celek, *Gruppe*, a postupně na *Brigade*, *Standarte*, *Sturmbann* a *Sturm*. Jejich síla a objem záležela na každém správním celku v počtu obyvatel. Dalo by se prohlásit, že *Gruppe* byly na stejné úrovni jako politické župy,²⁸ *Gaue*, a *Standarte* jako politické kraje, *Kreise*.²⁹ Pro představu můžeme uvést, že v říši bylo 28 takových *Gruppe*.

Ta, zahrnující region Břeclavska, se nazývala *SA-Gruppe Donau* a zahrnovala páté pásmo, kterému se budu věnovat později a severní část Rakouska.³⁰ Do *SA-Gruppe Donau* spadalo pět Brigád (89, 90, 91, 92, 93), které jsou níže uvedeny spolu s adresou, kde jednotlivé Brigády sídlily. *Brigade 89*, která nás v rámci této práce nejvíce zajímá, sídlila ve Znojmě, do ní patřilo pár dalších *Standarte*, které se dělily ještě podle funkce. Někde byla k vidění i *Marinerstandarte* (mariňáci nasazení poblíž vodních toků jako loďstvo), ale i *Reiterstandarte*, tedy běžná *Standarte*, akorát s tím rozdílem, že jezdili na koních. Výjimku netvořily ani zpravodajské jednotky *Nachrichten-Sturm*, sanitní jednotky *Sanitäts-Sturm* či ženijní jednotky *Pioner-Sturm*.³¹

²⁶ POLOPRUDSKÁ, Eliška: *Jednotky SA v Říšské župě Sudety (na příkladu hlavního města župy 1938-1945)*. Diplomová práce. Fakulta přírodně-humanitní a pedagogická, Katedra historie. Liberec 2019. s. 21–22.

²⁷ WIKIPEDIA. *Oberste SA-Führung* [online]. Wikipedia, Die freie Enzyklopädie, [cit. 11. 4. 2025]. Dostupné z: https://de.wikipedia.org/wiki/Oberste_SA-F%C3%BChrung.

²⁸ Župy byly administrativní jednotky, které nahradily tradiční německé spolkové země. Kraje (*Kreise*) byly podřízené těmto župám.

²⁹ Bundesarchiv Berlin (dále jen BArch), fond NS 23/510, fol. 1, inv. č. 404, *Aufbau und Aufgaben der SA*, 1943

³⁰ více informací uvedeno v následující kapitole.

³¹ *Das ist die SA.!*, *Die Zeit*, 1938, roč. 4, č. 228, s. 10.

2.4.1 Členění, vedení a náplň práce

Hierarchie v SA musela zajistit co největší nasazení všech sil v SA k plnění úkolů stanovených vůdcem, umožnit neustálé a komplexní vedení podřízených ze strany velitele jednotky, zajistit jasné a jednoznačné vztahy velení a podřízenosti, vytvořit možnost úzké spolupráce jednotek s různými úkoly v rámci stejného místa nebo oblasti a umožnit nasazení mužů jednoho stanoviště jako celku pod jednotným vedením, přičemž byl kladen důraz na péči o kamarádskou soudržnost a tradici.

Úkolem velitele Gruppe bylo řídit vedení, nasazení a výcvik jednotek a útvarů ve své oblasti. Byl zodpovědný za personální záležitosti, zdravotní stav a SA-soudnictví uvnitř skupiny. Bylo nezbytné zajistit neustálou úzkou spolupráci s představiteli moci v oblasti skupiny a udržovat stálý kontakt s příslušnými velitelstvími Wehrmachtu a vojenských správních úřadů. Za vedení správních záležitostí odpovídali pokladní správci skupin SA, kteří měli plnou moc říšského pokladníka SA. Struktura Gruppe zůstala stejná jako dosud, dělila se dále na Brigády a Standarty.

Velitelé Brigade měli za úkol řídit a kontrolovat výcvik podřízených jednotek SA a jednotek chystajících se na konflikty, *Wehrmannschaft*, podle směrnic, podporovat výcvik vůdců, řídit nasazení Brigády a případně udržovat spojení s náhradními velitelstvími Wehrmachtu. Dále měli dbát na trvalou spolupráci s představiteli strany, přičemž Brigády byly díky trvalé administrativní podpoře od těchto úkolů značně osvobozeny. Pod velení velitelů Brigád pěší SA spadaly všechny jednotky jejich oblasti, kromě námořních a jezdeckých jednotek, pokud nebyly přímo podřízeny skupině. Sem patřily také výcvikové tábory, školy a podobně. Velitelé námořních Brigád měli pravomoc pouze nad jednotkami a členy *Wehrmannschaft* svého vlastního sektoru, pokud zároveň nezastávali funkci velitele Standarty. Brigády se dále dělily na Standarty a ty na *Sturmbanny*.

Standarty stály v hierarchii SA pod strukturou Brigád. Rozlišovaly se na aktivní Standarty pěší SA, jezdecké Standarty, námořní Standarty a pionýrské Standarty, přičemž poslední jmenované existovaly pouze ve skupinách *Nordmark*, *Nordsee* a *Südmark*. Standarty se dále dělily na *Sturmbanny* a ty na *Sturmy*, přičemž *Sturmy* přímo podřízené Standartám se vyskytovaly pouze ve speciálních formacích.

Velitelé *Sturmbannů* měli za úkol dohlížet na výcvik a služební činnost podřízených jednotek a *Wehrmannschaft*, zajišťovat jednotný výcvik členů *Wehrmannschaft* ve své oblasti a spolupracovat s příslušnými představiteli moci. Podle pokynů Standarty také řídili nasazení *Sturmbannu*, přičemž byli zbaveni všech ostatních administrativních povinností. *Sturmbanny* se rozlišovaly na aktivní pěší SA, námořní SA a technické speciální jednotky (pionýrské a spojovací jednotky), které však vyžadovaly zvláštní povolení. Dále se dělily na *Sturmy* a jejich velitelé byli zpravidla dobrovolníci. Hlavní vedoucí *Sturmbannů* byli přiřazeni ke štábu Standarty a nasazováni podle uvážení skupin.

Sturmy byly po Standartách nejdůležitějšími jednotkami skupiny, a proto byla jejich organizace, rozdělení a struktura klíčová a měla zůstat co nejstálejší. Úkoly jejich velitelů byly stejně rozsáhlé jako úkoly velitelů Standart. Velitel Sturmu odpovídal za spojení se stranickými jednotkami svého sektoru, organizaci služby, výcvik poddůstojníků a výcvik jednotky SA-Sturm i přidružených jednotek SA-Wehrmannschaft.³² Sturm se dále členil na územní jednotky zvané *Trupp*, které se skládaly z menších útvarů *Schar*. Schar představoval skupinu členů SA žijících v blízkém okolí, přičemž jejich počet musel přesáhnout osm.

Po naplnění jednotlivých Scharů docházelo k jejich začlenění do vyšších organizačních celků. Aby vznikl Schar, bylo potřeba minimálně 8 lidí, u Truppu to bylo 40, u Sturmu 100, u Sturmbannu 400, Standarte potřebovala 2000 lidí.³³ Bylo to vytvořeno následovně: tři a více Scharů tvořily jeden Trupp, přičemž tři a více Truppů tvořilo jeden Sturm. Tímto způsobem struktura pokračovala až do nejvyšších stupňů hierarchie, která je znázorněna na obrázku číslo 17.

2.4.2 Členění dle věku

SA se členila na aktivní SA, kam patřili muži do dovršení 45 let, a na rezervu, *SA-Reserve* (SAR), kam spadaly ročníky starší 45 let. Velitelé jednotek a Wehrmannschaft, stejně jako zvláštní jednotky, tomuto rozdělení nepodléhali.

V aktivní SA mohly být zařazeny ročníky před aktivní vojenskou službou, stejně jako ročníky po absolvování aktivní vojenské povinnosti až do dovršení 35 let. Ročníky od 35 do 45 let byly sdruženy v podjednotkách (Schar, Trupp) podobně jako dosavadní aktivní členové SA.

Muži SA ve věkových kategoriích do 45 let, kteří ze zdravotních důvodů nebyli způsobilí ke službě v aktivní SA, měli být přiřazeni k SA-Reserve (SAR). Rozhodujícím kritériem bylo lékařské potvrzení.³⁴

2.4.3 Členění Gruppe Donau

Ze všech Brigád níže nás bude zajímat Brigáda 89. a konkrétně její Standarta s číslem 93, která sídlila v Mikulově a operovala s celým místním okresem (viz srov. kapitola na s. 19). Nejznámější a největší města tohoto okresu byla jmenovitě: *Nikolsburg* (Mikulov), *Lundenburg* (Břeclav), *Auspitz* (Hustopeče), *Pohrlitz* (Pohořelice), ve kterých byly rozmístěné Sturmbanny.

³² BArch, fond NS 23/510, fol. 1, inv.č. 404, *Ausführungsbestimmungen zum Erlass des Führers vom 19.1.1939*, 1939. s. 4–7.

³³ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 42.

³⁴ BArch, fond NS 23/510, fol. 1, inv.č. 404, *Ausführungsbestimmungen zum Erlass des Führers vom 19.1.1939*, 1939. s. 2.

SA Gruppe Donau; Wien (Videň), Prinz-Eugen-Strasse 36; **SA-Obergruppenführer Hermann Reschny**³⁵; **SA-Obergruppenführer Freiherr Wilhelm von Schorlemer** (1944)³⁶

- Brigade 89; Znaim (Znojmo), Burgwall 9
- Brigade 90; Wien (Videň), VIII., Josefstädterstrasse 39
- Brigade 91; Wien (Videň), VIII., Josefstädterstrasse 39
- Brigade 92; Krems a. d. Donau (Kremže), Wiener Gasse 5
- Brigade 93; Baden bei Wien (Baden u Vidně), Marchetstraße 70

Brigade 89; Znaim (Znojmo), Burgwall 9³⁷

- Standarte 16; Hollanbrunn, Sepp-Auterith-Platz 1
- Standarte 92; Mistelbach, Thomas-Freund-Gasse 4
- **Standarte 93; Nikolsburg (Mikulov), Hauptgasse 4**³⁸
- Standarte 99; Znaim (Znojmo), Burgwall 9
- Standarte 103; Iglau (Jihlava), Brünner Straße
- Standarte 132; Brünn (Brno), Zeile 24–26
- Reiterstandarte 89; Znaim (Znojmo), Burgwall 9
- Reiterstandarte 189; Lundenburg (Břeclav), Joh.-Stiegl-Gasse 18
- Reiterstandarte 289; Brünn (Brno), Freiheitsplatz

Brigade 90; Wien (Videň), VIII., Josefstädterstrasse 39; Franz Rappel³⁹

- Standarte 4; Wien (Videň), VIII., Josefstädterstrasse 39
- Standarte 99; Wien (Videň), XX., Raucherstrasse 16
- Standarte 91; Wien (Videň), XXI., Schlosshoferstrasse 16
- Standarte 24, Schwechat, Hainburgerstrasse 1
- Standarte 100; Wien (Videň), I., Bauernmarkt 8
- Reiterstandarte 90; Wien (Videň), II., Schüttelstrasse 19 a
- Marinestandarte 12; Wien (Videň), IX., Wasagasse 12

³⁵ *Die Gliederungen der NSDAP.* Ostmark NSDAP und Verbände, 1939. s. 43. (Uloženo ve Wienbibliothek im Rathaus).

³⁶ *Handbuch der Stadt Wien.* Wien: Dt. Verl. für Jugend u. Volk; Wien: Verl. für Jugend u. Volk, 1944. s. 66. (Uloženo ve Wienbibliothek im Rathaus).

³⁷ Tamtéž, s. 27.

³⁸ *Gliederung der NSDAP.* Niederdonau NSDAP und staatliche Verwaltung, 1942. s. 111.

³⁹ Tamtéž.

Brigade 91; Wien (Víděň), VIII., Josefstädterstrasse 39; Heribert Seidler ⁴⁰

- Standarte 81; Perchtoldsdorf, Lohnsteingasse 1
- Standarte 94; Wien (Víděň), XIV., Olweingasse 7
- Standarte 5; Wien (Víděň), XVII., Hernaler Hauptstrasse 59
- Standarte 31; Wien (Víděň), VIII., Josefstädterstrasse 39

Brigade 92; Krems a. d. Donau (Kremže), Wiener Gasse 5⁴¹

- Standarte J10; Amstetten, Schloss Edla
- Standarte 42; Tulln, Bahnhofstraße 28
- Standarte 49; Krems a. d. Donau, Dienstlstraße 9
- Standarte 73; Waidhofen a. d. Thaya, Schönererstraße 22
- Standarte 83; Gmünd, Straße der SA 276
- Reiterstandarte 92; Stockerau, Schulgasse 4

Brigade 93; Baden bei Wien (Baden u Víděň), Marchetstraße 70⁴²

- Standarte 1; Neunkirchen, Adolf-Hitler-Platz 2
- Standarte 11; Bruck a. d. Leitha, Johngasse 1
- Standarte 21; St. Pölten, Lederergasse 12
- Standarte 76; Wiener-Neustadt, Straße der SA 42
- Standarte 84; Baden bei Wien, Weilburgstraße 18
- Reiterstandarte; Baden bei Wien, Weilburgstraße 18

Ze později zmíněných Sturmbannů nás bude zajímat ten břeclovský, v pořadí druhý, který je také hlavním tématem této studie. Tento Sturmbann zahrnuje Břeclov a místní přidružené obce. Nejdůležitější města a obce pro organizaci SA jsou jmenovitě: *Lundenburg* (Břeclov), *Feldsberg* (Valtice), *Milowitz* (Milovice), *Pulgram* (Bulhary), *Prittlich* (Přítluky), *Saitz* (Zaječí). Nemůžeme opomenout i Lednici (*Eisgrub*), která ale byla spojena s Valticemi do Sturmu 12/93.

⁴⁰ *Handbuch der Stadt Wien.*, s. 27.

⁴¹ *Gliederung der NSDAP*. Niederdonau NSDAP und staatliche Verwaltung, 1942. s. 111.

⁴² Tamtéž.

Standarte 93, Nikolsburg (Mikulov), Hauptgasse 4, Obertruppführer Kriss⁴³

- Sturmbann I, Nikolsburg (Mikulov)
- **Sturmbann II, Lundenburg (Břeclav)**
- Sturmbann III, Auspitz (Hustopeče)
- Sturmbann IV, Pohrlitz (Pohořelice)

Sturmbann I, Nikolsburg (Mikulov), Obersturmführer Wurz⁴⁴

- Sturm 1/93
- Sturm 2/93
- Sturm 3/93
- Sturm 4/93
- Sturm 5/93
- Sturm 6/93 Milowitz (Milovice), Jerabek⁴⁵
- Sturm 8/93
- Sturm San/93⁴⁶
- Sturm Na/93⁴⁷

Sturmbann II, Lundenburg (Břeclav), Konrad Henlein Strasse 4;199, Obertruppführer Gänsedorfer; Obertruppführer Otto Theimer⁴⁸

- **Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav), Luskacz**
- **Sturm 12/93, Feldsberg (Valtice), Bittner⁴⁹**
- **Sturm 13/93 Milowitz (Milovice), Jerabek**
- **Sturm 14/93 Pulgram (Bulhary), König**
- **Sturm 15/93 Prittlach (Přítluky)**
- **Sturm 16/93 Saitz (Zaječí), Bartosch**
- **Sturm Pi/93⁵⁰**

⁴³ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 52.

⁴⁴ Tamtéž, inv. č. 53.

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ *Sanitäts-Sturm*, sanitní.

⁴⁷ *Nachrichten-Sturm*, zpravodajové.

⁴⁸ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 52–53.

⁴⁹ Tamtéž, inv. č. 53.

⁵⁰ *Pionier-Sturm*, ženijní.

Sturmabteilung III, Auspitz (Hustopeče), Obertruppführer Mosch⁵¹

- Sturm 21/93
- Sturm 23/93
- Sturm 24/93
- Sturm 25/93
- Sturm 26/93

Sturmabteilung IV, Pohrlitz (Pohořelice), Obertruppführer Neubauer⁵²

- Sturm 31/93
- Sturm 32/93
- Sturm 33/93
- Sturm 34/93
- Sturm 35/93
- Sturm 36/93
- Sturm 37/93

⁵¹ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 52.

⁵² Tamtéž.

3 MNICHOV A BŘECLAV

Břeclav byla a je velice strategickým místem, co se dopravního uzlu týče. V roce 1839 sem přijel první vlak po tzv. „Ferdinandce“, Severní dráze císaře Ferdinanda, která spojovala Břeclav s Vídní a pokračovala dále na Přerov. V průběhu let se připojilo přímé spojení do Bratislavy, do Znojma, do Lednice, a také do Brna. Je jedna z mála dopravních uzlů v České republice vůbec, navíc ještě ležící v blízkosti hranic. Město se nachází na jihu České republiky a její extravilány jsou mnohdy hranicemi našeho státu.

Za nutné považuji rovněž podotknout, že hranice ČSR po první světové válce nebyly v tomto okrese a regionu vůbec jisté. Známy je zde případ Valticka, které mělo zůstat rakouské, avšak díky železniční trati na Znojmo, která přímo Valticemi prochází, se dohodlo o připojení k mladé Československé republice.

Podobná situace byla i s Charvátskou Novou Vsí (*Ober Themenau*, v záznamech značeno jako „OT“) a Poštornou (*Unter Themenau*, v záznamech značeno jako „UT“), které byly součástí původně valtického panství, a tedy i Rakouska do roku 1920. Poté byly podobně jako Valtice přidruženy k ČSR. Propojení obou obcí do dnešní podoby k Břeclavi pochází z roku 1974.⁵³

3.1 Mnichov

Samotná Mnichovská dohoda byla podepsána v Mnichově v noci ze 29. září 1938 na 30. září 1938. Zástupci Německa, Itálie, Francie a Velké Británie se zde dohodli, že území s nadpolovičním počtem Němců v příhraničních oblastech ČSR bude do pár dní podstoupeno ve prospěch nacistického Německa. Hitler se rovněž zavázal, že zbytek pozdější Druhé republiky nenapadne a neobsadí jej. Anglie se později za války zprvu zdráhala, nebylo úplně jasné, jestli jsme byli Hitlerem napadnuti, neb jsme to byli my, jejichž prezident prohlásil následující: „...odevzdávám osud českého národa a státu s plnou důvěrou do rukou Vůdce německého národa. Za tento projev důvěry dostalo se mi slibu, že našemu národu bude zabezpečena svébytnost a svéprávný vývoj národního života.“⁵⁴

Britům a Francouzům se tento krok v jejich politice appeasementu jevil jako řádná pojistka toho,⁵⁵ aby nacistický Vůdce společně s přidruženou Itálií nevyvolali další světovou válku. Ta by totiž stála nemalé peníze a životy, a to se nechtělo západním státům podstupovat, neboť byli pořád otřesení a částečně vyčerpaní událostmi z dob první světové války.

⁵³ GERŠIC, Miroslav: *Připojení Valticka k Československu*. In: Kordiovský, Emil (ed.): *Město Valtice*. Břeclav 2001, s. 358–360.

⁵⁴ HÁCHA, Emil: *Projev presidenta Emila Háchy (16. 3. 1939)* [zvukový záznam]. Praha: Český rozhlas, 1939. Dostupné z: <https://soundcloud.com/ceskyrozhlas/projev-presidenta-emila-hachy-16-3-1939>.

⁵⁵ appeasement: tvoření ústupků ve prospěch všech.

Území nynějšího Břeclavska hrálo v Mnichovské dohodě markantní roli. Politický okres Břeclav, vzniklý v roce 1960,⁵⁶ je tou částí historického území, které se v pomnichovské době označovalo jako páté pásmo a které se na základě referenda místního obyvatelstva mělo rozhodnout o jeho budoucnosti.⁵⁷ Takto se o tomto území, i o podobných zmiňovalo v Mnichovské dohodě. „Zbývající území převážně německého charakteru bude neprodleně zjištěno výše uvedenou mezinárodní komisí a bude obsazeno německými jednotkami do 10. října... (5) Mezinárodní komise uvedena v odstavci 3 určí oblasti, ve kterých se bude konat plebiscit. Tyto oblasti budou do zjištění jeho výsledků obsazeny mezinárodními jednotkami. Stejná komise stanoví způsob, jakým se hlasování bude konat, vycházejíc ze Saarského plebiscitu. Komise také stanoví datum jeho konání, ne pozdější než konec listopadu“.⁵⁸

Jenže hned 3. října se němečtí zástupci dožadovali dle směrnice Adolfa Hitlera o bezpodmínečném prosazení strategické hranice Německé říše s Československem a jak už bylo řečeno, Břeclav byla velmi strategickým územím. I zde probíhala mobilizace, avšak u části obyvatelstva se setkala s neochotou.⁵⁹ Současně tím vznikalo nebezpečí náletů, a tak okresní hejtman vydal nařízení o zatemnění.⁶⁰ Požadavek na prosazení hranice musel být bezpodmínečně přijat 5. října a samotné V. pásmo bylo obsazeno z 8. na 9. října, kdy přijížděly první vlaky z Rakouska, a tudíž měly zdejší úřady jen pouhých pár dní na vystěhování.⁶¹ Stěhoval se vrchní správní aparát Československa, tedy okresní a jiné úřady, soudy, četnictva apod., které z logiky věci měly být a byly nahrazeny po obsazení těmi německými.⁶² Autor Emil Kordiovský v knize uvádí konkrétní stěhování složek do území Druhé republiky.

„Obyvatelstvu měst Břeclavě, Poštorné, Charvátské Nové Vsi a Hlohovce!

Podle rozhodnutí mezinárodního výboru v Berlíně bude obsazena ve zdejším území Břeclav, Poštorná, Charvatská Nová Ves a Hlohovec ve dnech 8.-10. října 1938, až do doby, než bude rozhodnuto definitivně o tom, zda bude území toto odstoupeno. Podle vydávaných pokynů musí toto území opustiti toliko státní zaměstnanci, s nimiž mohou odejít i jejich rodiny, avšak jen s nejnutnějšími potřebami. Ostatní obyvatelstvo musí bez výjimky setrati na svých místech. Vyčkávejte klidu v rozhodnutí mezinárodního výboru! Nedejte se nikým a ničím svést k nerozvážným činům, vyvarujte se jakýchkoliv ukvapeností! Důvěřujte v klidný průběh věcí!

Státní policejní úřad v Břeclavi“⁶³

⁵⁶ DOSTÁL, Bořivoj – ZEMEK, Metoděj (ed.): *Břeclav: dějiny města*. Brno 1968. s. 210.

⁵⁷ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 7–10.

⁵⁸ HORNOVÁ, Alice: *Mnichovská dohoda* (29. 9. 1938) [online]. Dostupné z WWW: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/mnichovska-dohoda-29-9-1938/>.

⁵⁹ SOKA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 31, inv. č. 211.

⁶⁰ Tamtéž, inv. č. 212.

⁶¹ DOSTÁL, B. – ZEMEK, M. (ed.): *Břeclav: dějiny města*., s. 210.

⁶² HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: Lidové noviny, 2005. s. 403.

⁶³ KORDIOVSKÝ, E.: *Rok 1938 na Břeclavsku*., s. 12.

3.1.1 Sčítání obyvatelstva

Při posuzování osídlených oblastí, které měly být odstoupeny, se brala v potaz ta sčítání, která souvisela se vznikem První republiky, a tedy sčítání z roku 1910. Do zmiňovaného území spadaly 4 soudní okresy, ve kterých se sčítalo obyvatelstvo, a výsledek se vyhodnotil celkově. Lze se domnívat, že kdyby se jednalo pouze o Břeclav, nejspíše by se neodpojila.⁶⁴

SOUDNÍ OKRES	POČET OBCÍ	ČS + N	Č	%	N	%
Břeclav	4	19 928	18 120	90,13	1 808	9,07
Hustopeče	8	10 403	2 210	21,24	8 193	78,76
Mikulov	23	32 384	4 313	13,32	28 070	86,68
Pohořelice	7	9 771	3 719	38,06	6 052	61,94
V. PÁSMO	42	72 486	28 363	39,13	44 123	60,87

tabulka pochází z: KORDIOVSKÝ, Emil. *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno, 2023. s. 14.

Ostatní obce, které byly započítány do soudního okresu Břeclav, byly zabrány před rokem 1918 z příslušnosti k Dolnímu Rakousku a byly převážně německé.⁶⁵ Naopak Břeclav byly zabrána z čistě strategické polohy města a železničnímu uzlu, který kvůli tomu byl narušený.⁶⁶ Železnice, které byly součástí Říše, byly opevněny linií, která znemožňovala zásobování přes železnici. Nemohl například projet vlak z Bratislavy do Brna, aniž by neprojel Břeclaví. Hlavní koridor Břeclav-Brno byl na 5 místech přerušen německými hranicemi a poslední nově vzniklá hranice stála pouhých 12 km od Brna.⁶⁷

3.1.2 Hranice

Břeclav byla s přilehlým okolím až k Hodonínu obsazena, tato situace rovněž zasáhla mnoho vesniček. Vedlo se mnoho návrhů, kudy hranice povede. Němci chtěli co nejvíce území, a tak katastrální mapy měnili dle libosti. Nakonec se to ustálilo na tomto seznamu:⁶⁸

- *Lodenitz* (Horní Loděnice)
- *Prahlitz* (Pravlov)

⁶⁴ Tamtéž, s. 14.

⁶⁵ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 1, inv. č. 3.

⁶⁶ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 15.

⁶⁷ DOSTÁL, Bořivoj, ZEMEK, Metoděj (ed.). Břeclav: dějiny města. Brno: Musejní spolek, 1968. s. 211.

⁶⁸ SOKA Břeclav, fond NAD 24 „Landrat Mikulov“, karton 1, inv. č. 6 II.

- *Kuprowitz* (Kupařovice)
- *Klein-Niemtschitz* (Němčičky u Brna)
- *Mödlau* (Medlov)
- *Laatz* (Ledce)
- *Wojkowitz* (Vojkovice)
- *Mohleis* (Smolín)
- *Pohrlitz* (Pohořelice)
- *Mariahilf* (Nová ves)
- *Muschau* (Mušov)
- *Pausram* (Pouzdrány)
- *Poppitz* (Popice)
- *Groß-Steurowitz* (Starovice)
- *Gurdau* (Kurdějov)
- *Auspitz* (Hustopeče)
- *Pollau* (Pavlov)
- *Saitz* (Zaječí)
- *Prittlich* (Přítluky)
- *Eisgrub* (Lednice)
- *Lundenburg* (Břeclav)
- *Unter-Themenau* (Poštorná)
- *Ober-Themenau* (Charvátská Nová Ves)

3.2 Okupace Břeclavska a jeho správa

Břeclavské úřady byly přestěhovány do Hodonína, jiný osud potkal mikulovské úřady.⁶⁹ Ty to nestihly díky malému časovému rozmezí na přestěhování a všechny úřady zůstaly v zabraném území. Všechny správní okresy zanikly, úřady taktéž nebo byly přesunuty na území Druhé republiky. Zanikla a odešla tím všechna československá samospráva. Samotná okupace začala 8. října pod vedením generála Wilhelma Lista.⁷⁰ Nejdříve se obsazovalo směrem na Břeclav a *Laa an der Thaya* (česky zastarale Láva nad Dyjí),⁷¹ kudy se dalo dostat jednoduše po železnici. Břeclav nabízí do nynějška spojení s Vídní, taktéž i Laa. Laa an der Thaya je rakouské pohraniční město, které ještě za těchto dob mělo železniční spojení s českým Hevlínem, který se napojoval na trať Břeclav-Znojmo ve stanici Hrušovany nad Jevišovkou-Šanov, která doteď nabízí spojení jak do Znojma, tak do Brna a Břeclavi. Zabírání území po bylo velice výhodné, neboť Znojmo bylo také součástí okupovaného pátého pásma. Spojení Laa an der Thaya-Hevlín

⁶⁹ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 12.

⁷⁰ *Ab heute Einmarsch in die restlichen Gebiete; heute Einmarsch in Südmähren*. Das Kleine Blatt. 1938, roč. 12, č. 277, s. 1–2.

⁷¹ BÍMAN, Stanislav: *Vojenské obsazení území připojeného k Německu podle mnichovské dohody a období jeho vojenské správy (1.–20. října 1938)*. In: *Historie okupovaného pohraničí 1938–1945*. UJEP Ústí nad Labem, 1998. sv. 1, s. 93.

do nynějška neexistuje, přehající Němci na sklonku druhé světové války mosty spojující obě země vyhodili do povětří. O záchranu tratě se obě strany pokusily, nicméně, než se trať opravila, vznikla tzv. železná opona. Železná opona byl termín, který poprvé použil britský premiér Winston Churchill ve svém projevu ve Fultonu v roce 1946. Označoval politickou, ideologickou a vojenskou bariéru mezi východním blokem (vedeným Sovětským svazem) a západními demokratickými státy během studené války (1945–1991).

O den později se obsazovalo na Pohořelicku a jeho okolí.⁷² Postupovali tedy již přes obsazená města dále do vnitrozemí. Němci vpád na toto území označovali jako okamžitá pomoc pro nezaměstnané a Hitler sudetské území prohlásil za operační oblast, která dle Říšského zákona spadá přímo pod vrchního velitele. *Reichskommissar für sudetendeutsche Gebiete*⁷³ (říšský komisař pro sudetoněmecké území) byl jmenován Konrad Henlein,⁷⁴ sudetský Němec a předseda SdP, *Sudetendeutsche Partei*,⁷⁵ který zanedlouho obdržel titul *SS-Gruppenführer*.⁷⁶

Konrad Henlein se narodil ve Vratislavicích nad Nisou, ležící na severu naší země, která byla v okrese protkaná německým nacionalismem, a nejspíše právě proto si zvolil město Liberec jako říšský komisař za svoje sídlo. Bylo tedy zřejmé, že nemůže dohlížet všude (dohlížel na veškerá území tzv. Sudet a dalších zabraných území bývalého Československa) a jeho moc zde byla spíše formální a správu prakticky řídila zemská vláda pro Dolní Rakousko. To bylo učiněno čistě z prakticko-geografických důvodů. Teprve po vydání zákona, 15. března 1939,⁷⁷ bylo toto území začleněno pod župu (*Gau*) *Niederdonau*⁷⁸ a byl vytvořen *Landrat Nikolsburg*,⁷⁹ což se dá představit jako samosprávný okres, a do jeho člena byl dosazen Anton Sogl.⁸⁰ V listopadu byla zrušena volitelnost samosprávy obcí a byl zde zaveden již zmíněný *Führerprinzip*.⁸¹ Ke sklonku války byly téměř veškeré písemnosti okresního úřadu,⁸² landráta a NSDAP na rozkaz landráta Sogla v roce 1945 spáleny.⁸³ Existuje pouhý zlomek písemností místního okresu, které se zachovaly.

⁷² *Heute wurde Südmähren frei!* Neuigkeits Welt Blatt, Welteste arische Tageszeitung Wiens. 1938, roč. 65, č. 234, s. 3.

⁷³ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: Lidové noviny, 2005. s. 403.

⁷⁴ *Konrad Henlein an der Spitze*. Reichenberger Zeitung; Tagblatt für das sudetendeutsche Volk. 1938, roč. 79, č. 232, s. 1.

⁷⁵ Sudetoněmecká strana v překladu; v Sudetách oblíbená skrz německé obyvatelstvo; v roce 1935 v ČSR vyhráli volby, ale nesložili vládu.

⁷⁶ *Das Sudetendeutsche Freikorps aufgelöst*. Das kleine Volksblatt. 1938, roč. 78, č. 279, s. 3.

⁷⁷ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: Lidové noviny, 2005. s. 402-403.

⁷⁸ Dolní Dunaj, či Podunají.

⁷⁹ Zemský úřad Mikulov.

⁸⁰ *Die Gliederung der NSDAP*. Niederdonau NSDAP und staatliche Verwaltung, 1942. s. 108.

⁸¹ Srov. KUREČKA, P. *Adolf Hitler (zrození Vůdce)*, s. 45–46.

⁸² ŠEVČÍK, Antonín: *Z posledních dnů nacistického panství na Mikulovsku*. In: ŠEVČÍK, Antonín – ZEMEK, Metoděj (edd.): *Mnichov a Břeclavsko*. Mikulov 1963, s. 29–35.

⁸³ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 15.

Vliv SdP v pohraničních Sudetech dále rostl, téměř všichni němečtí obyvatelé v této oblasti byly voliči této strany.⁸⁴ Výjimkou tomu nebylo ani na Břeclavsku. Jejím členem byl i Georg Fidrmuc, pozdější starosta Břeclavi po obsazení Třetí říší.

3.2.1 Nikolsburger Wochenschrift, Nikolsburger Kreisblatt

V Břeclavi vycházelo v první polovině 20. století několik německojazyčných novin. Prvním z nich byl titul *Lundenburger Volksblatt*, breclavský lidový list, který byl vydáván v letech 1918–1919. Následně na něj navázal *Lundenburger Tagblatt*, breclavský denní list, který vycházel mezi lety 1926 a 1928. Nejdelší kontinuální činnost měl poté *Lundenburger Zeitung*, breclavské noviny, který byl vydáván od roku 1930 až do roku 1938. Tyto noviny sloužily německé komunitě žijící v Břeclavi a přinášely zprávy z regionu, politiku i kulturní přehledy. Pravděpodobně skončily po okupaci v rámci Mnichovské dohody, kdy se Břeclav stala součástí nově vytvořeného okresu Mikulov, kde postupně převzaly informační prim tamní tiskoviny.⁸⁵

Osud mikulovských týdeníků byl navíc poměrně zajímavý a odrážel dramatické změny, které postihly nejen město Mikulov, ale i širší geopolitický kontext. Před okupací existoval v Mikulově pouze jeden periodický tisk, a to *Nikolsburger Wochenschrift*, místní německojazyčný týdeník s dlouhou historií. Jeho vydávání lze dohledat až k roku 1860, což z něj činilo významný a zavedený tiskový orgán v regionu. Nové číslo tohoto týdeníku vycházelo pravidelně každý čtvrtek, čímž si udržovalo stálý rytmus informování čtenářů o aktuálních událostech.

Tento zavedený pořádek však narušila dramatická událost roku 1938, kdy se v důsledku Mnichovské dohody začala měnit situace nejen v pohraničních oblastech Československa, ale i v samotném Mikulově. Poslední dochované číslo *Nikolsburger Wochenschrift* vyšlo 6. října 1938, což naznačuje, že jeho vydávání bylo přerušeno právě v důsledku blížící se okupace města.⁸⁶ O několik dní později, v noci z 8. na 9. října, byl Mikulov obsazen německými jednotkami. Týdeník proto z pochopitelných důvodů přestal vycházet – jakékoliv periodikum v této turbulentní době podléhalo cenzurním a politickým tlakům.⁸⁷

K obnově vydávání došlo až na začátku roku 1939.⁸⁸ Tento návrat byl však překvapivý nejen svým načasováním, ale i svou podobou. Místo tradičního týdenního cyklu začal nyní *Nikolsburger Wochenschrift* vycházet dvakrát týdně, a to vždy v úterý a v pátek. Tento změněný formát přetrval až do 14. března 1939. Právě v tento den vyšlo poslední číslo v této

⁸⁴ Tamtéž, s. 17.; Tamtéž, s. 71–77.

⁸⁵ KUBÍČEK, Jaromír: *Soupis novin a časopisů vydávaných na Moravě a ve Slezsku v letech 1918–1945*. Brno, 1979. s. 52.

⁸⁶ Tamtéž, s. 73.

⁸⁷ *Die Münchner Entscheidung angenommen*. *Nikolsburger Wochenschrift*. 1938, roč. 78, č. 40, s. 1.

⁸⁸ *Neujahrsbotschaft des Führers*. *Nikolsburger Wochenschrift*. 1939, roč. 79, č. 1, s. 1.

podobě, protože 15. března 1939 byla okupována celá zbývající část tehdejšího Československa, čímž zanikla tzv. Druhá republika.

V důsledku těchto dramatických změn došlo k dalšímu přetvoření periodika. S největší pravděpodobností byl Nikolsburger Wochenschrift přeformátován na *Nikolsburger Kreisblatt*, mikulovské krajské listy. Ty začaly vycházet od 17. března 1939 a jejich vydávání pokračovalo až do 31. října 1940.

V posledním čísle Nikolsburger Kreisblatt z 31. října 1940 se nacházela významná zpráva informující čtenáře o dalším osudu místního tisku. Bylo oznámeno, že Nikolsburger Wochenschrift, potažmo Nikolsburger Kreisblatt budou zcela nahrazeny novým týdeníkem. Tato změna nebyla pouze lokální, ale byla součástí širší reorganizace tisku v celé Třetí říši. *Změna je součástí reorganizace říšského tisku, stejně jako se Jižní Morava začlenila do Velkoněmecké říše.*⁸⁹

Od 1. listopadu 1940 tak mikulovští čtenáři již neměli možnost sledovat zprávy prostřednictvím dosavadních titulů, ale byli instruováni, že mají přejít na nový tiskový orgán, kterým se stal *Morgenpost*, ranní noviny v překladu. Tento krok odrážel celkovou centralizaci a sjednocování tisku pod dohledem nacistických úřadů, které se snažily eliminovat jakoukoliv formu nezávislého informování a plně kontrolovat veřejné mínění v zabraných územích.

Tím se uzavřela dlouhá kapitola existence mikulovských týdeníků, které za několik desetiletí své existence prošly dramatickými změnami: od běžného místního tisku až po nástroj nacistické propagandy.

3.3 Okupace Břeclavi

Obsazení Břeclavi nacistickými vojsky představovalo jeden z klíčových momentů v dějinách jižní Moravy před druhou světovou válkou. Tento akt nebyl jen vojenskou operací, ale měl hluboké politické, společenské a ekonomické důsledky, které významně ovlivnily místní obyvatelstvo. Příchod německých vojáků do Břeclavi uvítala jen hrstka místních Němců společně s prozatímním starostou Eduardem Kafkou. Ten byl dosazen 8. října a již 10. byl nahrazen Georgem Fidrmucem. Po uvítání vojáci pokračovali městem až k demarkační linii, kde se usadili.

V noci z 8. na 9. října začaly ve městě řádit skupiny nacistických příslušníků (*ordnerů*), členů SA a dalších přívrženců, kteří systematicky napadali domy vlastenců a antifašistů, přičemž rozbíjeli okna a zastrášovali místní obyvatelstvo. Přítomnost německé armády doplňovala úderná organizace SA, která částečně přebírala kontrolu nad městem a vyznačovala se tvrdým

⁸⁹ *Kein Abschied*. Nikolsburger Kreisblatt, Mitteilungen des Kreises Nikolsburg der NSDAP. 1940, roč. 80, č. 102, s. 1.; přeloženo autorem práce.

přístupem vůči obyvatelům. Příslušníci SA nekompromisně vymáhali používání německého jazyka při úředních jednáních, čímž docházelo k postupné germanizaci veřejného života.

Břeclav byla převážně českým městem, kde německá menšina neměla výrazné zastoupení. O to více byla přítomnost členů SA ve městě nápadná a vyvolávala otázky o jejich původu. Je pravděpodobné, že část těchto příslušníků SA nebyli místní, ale byli sem cíleně přivezeni hlavně z Vídně za účelem posílení německého vlivu a zastrašování českého obyvatelstva.⁹⁰

Prísne vymáhání používání německého jazyka při úředních jednáních pak vedlo k omezení práv českých obyvatel a k potlačování jejich národní identity. Tímto způsobem docházelo k cílené přeměně města, které bylo do té doby víceméně české, na prostor pod německou kontrolou.

V následujících dnech se v Břeclavi usídlilo *Gestapo*,⁹¹ které zahájilo organizované pronásledování místních obyvatel, zejména těch, kteří byli vnímáni jako odpůrci nacistického režimu. Na seznamu pronásledovaných se objevili vlastenci, antifašisté, komunisté a Židé. Gestapu aktivně pomáhali někteří místní Němci, kteří se podíleli na domovních prohlídkách a identifikaci nepohodlných osob, ačkoliv jejich počet nebyl nijak markantní.⁹²

Do čela města byl 10. října dosazen Georg Fidrmuc,⁹³ vedoucí SdP (Sudetoněmecké strany) v Břeclavi. Pod jeho vedením byla zavedena celoněmecká správa města a došlo k rozsáhlé změně názvů ulic. Hlavní ulice a náměstí byly přejmenovány po vysokých představitelích nacistické Třetí říše, například na *Adolf Hitler Platz*, *H. Göringstrasse* a *K. Henleinstrasse*.⁹⁴ Tento akt byl součástí širšího plánu na vytvoření „německého“ charakteru města. V rámci této politiky byly rovněž svrženy všechny sochy a památníky, které připomínaly českou státnost nebo kulturní identitu. Zejména významné bylo odstranění sochy T. G. Masaryka, pomníku Sjednocení a pamětních desek. Na náměstí byla vykácena Lípa svobody, která symbolizovala českou národní hrdost.⁹⁵

„*Lundenburg soll in einem halben Jahr wieder so deutsch sein, wie vor dem Krieg, vorläufig ist sie zur Gänze juderein.*“ Břeclav má být do půl roku tak německá jako před válkou, prozatím je zcela očištěna od Židů.⁹⁶ Tato věta zazněla z úst náměstka starosty Kollera v Břeclavi při okupaci. SA přitakávala a prohlašovala, že poněmčení Břeclavi se provede nejpozději během jednoho roku.⁹⁷

Působení SA v Břeclavi ukazuje na jejich klíčovou roli v rychlém šíření nacistické moci na nově okupovaných územích. Jako první nacistická organizace v oblasti prosazovali radikální

⁹⁰ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 34.

⁹¹ *GEheimes STAatsPOLizei*, tajná policie v překladu.

⁹² DOSTÁL, B. – ZEMEK, M. (ed.): *Břeclav: dějiny města.*, s. 210.

⁹³ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 33.

⁹⁴ SOKA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 1, inv. č. 17.

⁹⁵ DOSTÁL, B. – ZEMEK, M. (ed.): *Břeclav: dějiny města.*, s. 210.

⁹⁶ překlad provede autorem práce.

⁹⁷ DOSTÁL, B. – ZEMEK, M. (ed.): *Břeclav: dějiny města.*, s. 214.

germanizační politiku, která měla nově zabraná území poněmčit co nejdříve. Tento plán naznačuje agresivní přístup k asimilaci českého obyvatelstva, pravděpodobně zahrnující perzekuci, vyhánění či jiné donucovací metody. SA byla známá svou brutalitou a fanatickou oddaností nacistické ideologii, což naznačuje, že germanizace neměla probíhat přirozenou cestou, ale systematickým nátlakem a terorem. Jejich působení bylo součástí širší strategie nacifikace okupovaných území, která měla zajistit jejich co nejrychlejší integraci do německé říše, a to nejen politicky, ale i kulturně a jazykově.

Okupace a následné zatýkání místního obyvatelstva mělo dramatický dopad na demografickou strukturu města. Počet obyvatel Břeclavi se snížil na polovinu, což vedlo k výraznému útlumu ekonomické aktivity. Místní firmy přestaly fungovat a nedostatek zboží v obchodech vyústil v nutnost dovozu základních potřeb až z Vídně.⁹⁸ Situace byla natolik vážná, že německý tisk, konkrétně *Volks-Zeitung*, lidové noviny, uveřejnil rozsáhlý článek o Břeclavi jako budoucím průmyslovém centru jižní Moravy s potenciálními rozvojovými vyhlídkami a sliby slibné budoucnosti.⁹⁹

Obsazení Břeclavi nacistickými silami tak vedlo nejen k zásadním politickým a správním změnám, ale i k hlubokému společenskému a kulturnímu otřesu. Město se stalo nástrojem nacistické politiky germanizace a represi vůči všem, kteří představovali jakýkoli odpor proti novému režimu. Tato éra zanechala trvalé stopy v kolektivní paměti místního obyvatelstva a ovlivnila další vývoj Břeclavi i jejího postavení v rámci jižní Moravy.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ *Lundenburg – Industriezentrum Südmährens*. *Volks-Zeitung*. 1938. roč. 84, č. 304, s. 8.

4 SA v BŘECLAVI, SA STURMBANN II.

Po okupaci Sudet byla Břeclav a další města, která byla součástí V. pásma, v jiné situaci než ostatní okraje Sudet. Většinou se ze Sudet utvořily nové skupiny, které samostatně sloužily. Příkladem může jít Liberecko a okolí, ze které vznikla *SA Gruppe Sudeten*,¹⁰⁰ nebo Opavsko a Ostravsko, ze které vznikla *SA Gruppe Schlesien*. Břeclav a další města V. pásma se staly součástí Rakouska a byli připojeni k Říši. Díky blízké Vídni se skupina SA Gruppe Donau pouze rozšířila a na nově obsazených územích vznikly Brigade, které následně doplnily jednotlivé Standarty. V našem případě Brigade 89 byla většinou doplněna Standarty z území bývalého V. pásma.¹⁰¹

4.1 Vybudování SA na Břeclavsku

Organizace SA v Břeclavi byla vybudována v rámci *Aufbaugesamt I.*, plocha výstavby I., což byl jeden z regionů, ve kterých nacistické Německo systematicky rozšiřovalo svou stranickou a polovojskovou strukturu po připojení Sudet a dalších území. Proces formování jednotek SA v Břeclavi započal na konci října roku 1938, kdy se do služby organizace začali hlásit první lékaři SA, kteří byli okamžitě začleněni do jejích struktur.

Vznik SA Sturmbannu II. v Břeclavi lze pravděpodobně datovat spíše do druhé poloviny října roku 1938. Samotné Sturmy spolu s jejich veliteli se začaly evidovat na počátku následujícího měsíce. Již v listopadu 1938 byla známa jména velitelů jednotlivých jednotek i jejich číselné označení spolu s jejich dislokací na konkrétních místech:

Sturm	Jméno	Příjmení	Datum narození	Místo narození	Adresa
11/93 Lundenburg (Břeclav)	Karl	Luskacz	1.8.1897	Brünn (Brno)	Roseggerstraße 14
13/93 Feldsberg (Valtice)	Miro	Czermak	10.11.1885	Feldsberg (Valtice)	Villenviertel
14/93 Eisgrub (Lednice)	Gustav	Juraneck	13.02.1908	Brünn (Brno)	č.p. 75

¹⁰⁰ POLOPRUDSKÁ, Eliška: *Jednotky SA v Říšské župě Sudety (na příkladu hlavního města župy 1938-1945)*. Diplomová práce. Fakulta přírodně-humanitní a pedagogická, Katedra historie. Liberec 2019. s. 21–22.

¹⁰¹ KORDIOVSKÝ, E.: *Rok 1938 na Břeclavsku*, s. 7–15.

15/93 Pulgram (Bulhary)	Gustav	König	1.8.1895	Pulgram (Bulhary)	č.p. 132
----------------------------	--------	-------	----------	----------------------	----------

stav ke 12.11.1938; adresy velitelů pocházejí z daného města, ve kterých byl vytvořen Sturm.

V počáteční fázi byly v Břeclavi zaznamenány pouze čtyři Sturmy, které tvořily základ místní organizace SA. Z historického hlediska je zajímavé sledovat následný vývoj těchto jednotek, kdy se k původnímu Sturmbannu přidaly další Sturmy a organizace SA v Břeclavi se postupně transformovala do početnějších a strukturovanějších uskupení. Organizační struktura SA v regionu nebyla statická a v průběhu času docházelo k jejím výrazným změnám. Například lednický Sturm 14/93 prošel do roka kompletní transformací, což odráželo dynamiku přeskupování jednotek a jejich přizpůsobování aktuálním potřebám nacistické správy. Současně některé jednotky, které se později staly součástí struktury SA, v počátečním období vůbec neexistovaly. Příkladem je přechíslování valtického Sturmu ze 13/93 na 12/93 a přidání Sturmů z dalších částí Břeclavska, které v této fázi výstavby organizace ještě nebyly evidované, což svědčí o postupném budování a rozšiřování této polovojenské organizace v oblasti Břeclavi a jejího okolí.

Sturm	Jméno	Příjmení	Adresa
11/93 Lundenburg (Břeclav)	Karl	Luskacz	Roseggerstraße 14
13/93 Feldsberg (Valtice)	Friedrich	Bittner	Stadtplatz 7
14/93 Eisgrub (Lednice)	Otto	Bieloch	č.p. 149
15/93 Pulgram (Bulhary)	Josef	König	č.p. 182

stav ke 16.11.1938; adresy velitelů pocházejí z daného města, ve kterých byl vytvořen Sturm.

Dne 16. listopadu 1938 došlo ke změnám ve vedení téměř všech Sturmů, s výjimkou jednotky sídlící v Břeclavi. Do čela valtické jednotky byl jmenován Friedrich Bittner, který ji vedl až do konce dochovaných archivních záznamů. Vedení lednické jednotky převzal Otto Bieloch, avšak jeho působení v této funkci netrvalo dlouho.

V první polovině roku 1939 proběhly další změny v organizaci SA na Břeclavsku, v jejichž důsledku byly některé jednotky Sturm přesídleny a přechíslovány. Změny budou již patrné v následující kapitole. Lednická jednotka Sturm, pravděpodobně v důsledku své geografické polohy, spadala nově pod velení valtické jednotky, přičemž její původní číslo připadlo Sturmu sídlícímu v Bulharech.

Josef König, který byl v tomto období přijat do velitelstva Sturmu z Bulhar, byl později nahrazen Raimundem Eckertem.¹⁰²

4.2 Hierarchický rozbor území nynějšího okresu Břeclav

Standarta 93 se sídlem v Mikulově měla čtyři Sturmbanny, a to v Mikulově, Břeclavi, Hustopečích, Pohořelicích a každá z nich měla vlastní Sturmy. Vzhledem k nedostatku existujících materiálů se nepodařily dochovat informace o těchto ostatních útvarech. Nedochovaly se spisy Standarte 93, kterou nechal Landrat Sogl na konci války spálit.¹⁰³ Nedochoval se tedy Sturmbann I., který v minulosti sídlil v Mikulově. Materiály ke Sturmbannu III. a IV. sice existují, jejich počet je ale velice mizivý, a tak jediné informace můžeme čerpat, je z jediného fondu oblastního velitelství NSDAP, které pojednává výhradně o Sturmu 11/93, který sídlil v Břeclavi. Z tohoto hlediska není možné kompletně zrekonstruovat informace o Sturmbannu II., protože archiválie jednotlivých Sturmů z Valtic, Lednice, Bulhar a Zaječí se takřka nedochovaly. Čerpal jsem ze zlomku korespondence Sturmu 11/93 s někdejší Standarte 93 a ze záznamů ve střelecké soutěži, která se pořádala napříč Sturmbanny a napříč organizacemi, ze kterých se dalo vyčíst, kdo odkud pocházel, kolik a kde se dané Sturmbanny nacházelo.¹⁰⁴ Více informací se archiválně nedochovalo. Přesto se pokusím v této práci Sturmbann II. do analogické míry zrekonstruovat, i přes to, že se dochovaly záznamy takřka jen ke Sturmu 11/93, proto všechny statistiky, které tato práce obsahuje, jsou odrazem výhradně Sturmu 11/93.¹⁰⁵

V Břeclavi sídlil Sturmbann II. na ulici Konrada Henleina v domě č.p. 4 a v protějším domě č.p. 199, za První republiky to byla Palackého třída, dnes jmenuje třída 17. listopadu, a jeho vedoucím byl takřka po celou dobu SA-Obertruppführer Otto Theimer.¹⁰⁶ Budova s číslem 4 na někdejší ulici Konrad Henlein Strasse dnes neexistuje, místo toho na místě budovy se rozkládá park před Domem školství a Kulturním domem, vybudovaným za socialismu.¹⁰⁷ V různých rozkazech se také uvádí privátní adresa Otty Theimera na Konrad Henlein Strasse 199, jejíž budova dodnes existuje a je domem, který byl přímo naproti uváděné adrese velitelství.

Ve vedení Sturmbannu II. stáli jen dva velitelé, kteří jsou známí:¹⁰⁸

- Obertruppführer Gänsedorfer, prvně podepsaný 21. listopadu 1938; nejspíše sloužil jako dosavadní velitel;

¹⁰² MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 53.

¹⁰³ KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023. s. 15.

¹⁰⁴ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 52.

¹⁰⁵ Tamtéž, karton 3, inv. č. 50.

¹⁰⁶ Tamtéž, inv. č. 33.

¹⁰⁷ SOkA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, fascikl 1, inv. č. 528.

¹⁰⁸ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 53.

- Obertruppführer Theimer, prvně podepsaný 8. února 1939; dá se předpokládat, že vedení Obtrf. Gänsedorfera skončilo okolo 8. února 1939, neboť ten den byl Theimerem odeslán dopis na velitelství Standarte 93 v Mikulově o novém vedení a jejich adresách.¹⁰⁹

Sturm II. v Břeclavi se skládal ze sedmi Sturmů, ze kterých jeden sídlil v Břeclavi. To byl Sturm 11/93. V jeho vedení se vystřídala spousta velitelů,¹¹⁰ ale o nich až později. Sturm 11/93 se skládal z menších jednotek tzv. Truppů, kterých bylo dohromady 4, z toho 3 břeclavské.¹¹¹ V Truppech se sbíhaly menší útvary tzv. Schary, které označovaly skupiny členů žijících ve vzájemné blízkosti. Jak již bylo výše zmíněno, aby vznikl Schar, bylo potřeba minimálně 8 lidí žijících v těsné blízkosti, u Truppu to bylo 40, u Sturm 100, u Sturm II. 400, Standarte potřebovala 2000 lidí.¹¹² Seznamy lidí, které jsem později uveřejnil, nejsou kompletní. Ke spoustě Sturmů, které nepocházely z Břeclavi, se dochoval jen zlomek členů, třeba jen nižší desítky, jenže na vytvoření Sturm II. v dané oblasti byla potřeba členů minimálně stovka. Již od začátku existence tohoto Sturm II. na břeclavském území se organizace potýkala s nedostatkem uniforem.¹¹³

V současném kontextu považuji za mimořádně podnětné zaměřit pozornost na analýzu nejvyšších dvou velitelů SA v Břeclavi prostřednictvím matričního a genealogického výzkumu jejich rodin. Tento přístup umožňuje detailně zmapovat jejich rodinné vazby a sociální zázemí, čímž přispívá k hlubšímu pochopení historického a společenského kontextu, ve kterém tito jedinci působili. Genealogická analýza poskytuje cenné poznatky o rodinných strukturách, které mohly ovlivnit jejich kariérní směřování a rozhodovací procesy. Tímto způsobem lze komplexněji nahlédnout na dynamiku moci a vlivu v rámci jejich velitelských pozic a lépe porozumět formování jejich společenského postavení. Ve studii budou analyzováni Otto Theimer, nejdéle sloužící velitel Sturm II., a Matthias Klein, nejdéle sloužící velitel Sturm 11/93. O Kleinově rodině navážu později, práce se bude prve věnovat břeclavskému Sturm II., jemuž velel.

4.3 SA–Obertruppführer Otto Theimer

Otto Theimer, nejdéle sloužící velitel SA Sturm II. v Břeclavi, se narodil 19. srpna 1912 v 15:30 v rakouském Linci.¹¹⁴ Navzdory svému rakouskému rodišti měla Theimerova rodina hluboké kořeny v moravském Brně, což se odráželo v obou větvích jeho rodokmenu.

¹⁰⁹ Tamtéž, inv. č. 43.

¹¹⁰ Tamtéž, inv. č. 44.

¹¹¹ viz obrázek č. 21.

¹¹² MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karta 3, inv. č. 42.

¹¹³ Tamtéž, inv. č. 45.

¹¹⁴ Matrika narozených a pokřtěných. Linz, Stadtpfarre Urfahr, 19. srpna 1912, zápis č. 248. Matricula Online [online]. Signatura 106/1912, strana 63. Dostupné z: <https://data.matricula-online.eu/de/oesterreich/oberoesterreich/linz-stadtpfarre-urfahr/106%252F1912/?pg=63>.

Týden po narození byl Otto pokřtěn na počest svého otce, Otto Theimera staršího, obchodníka, který si udržoval úzkou vazbu na brněnskou komunitu. Otec Otto se narodil v Brně do rodiny Johanna Theimera, rovněž obchodníka, a jeho manželky Theresy, rozené Enders. Johann Theimer byl uznávaným členem obchodnické vrstvy a jeho katolické vyznání tvořilo významnou součást rodinné identity.

Matka malého Otty, Martha Theimerová, rozená Püschnerová, pocházela z rovněž vážené brněnské rodiny. Její otec Karl Püschner byl pracovně spojen s Brnem, zatímco její matka Franziska, rozená Nekudová, přinesla do rodiny další generaci katolické víry a hluboké vazby na moravský region. Martha byla vychovávána ve víře a tradicích, které se staly základem i pro její vlastní rodinu.

Theimerovi žili na adrese *Rosenauerstraße* 19 v části Lince zvané *Urfahr*. Tato lokalita měla svou historickou významnost. V minulosti zde bydlela i rodina Adolfa Hitlera po smrti jeho otce.¹¹⁵ Jako manželský syn Otto vyrůstal v prostředí, kde katolická víra tvořila důležitý prvek každodenního života. Rodinné tradice, včetně víry a obchodního ducha, se přenášely z generace na generaci a utvářely jeho osobnost. Přestože životní cesta přivedla Otto Theimera do Břeclavi, kde později zastával významnou roli ve vedení SA, jeho kořeny pevně zůstávaly spojené s moravským Brnem a rakouským Lincem.

Otto Theimer působil před prací velitele Sturmbannu II. jako vesnický úředník, přičemž se podílel na administrativní správě obce a zajišťoval výkon úředních povinností souvisejících s místní samosprávou. Jeho práce pravděpodobně zahrnovala vedení úřední agendy, organizaci obecních záležitostí a komunikaci s nadřízenými správními orgány.

4.3.1 Rodina Theimerů

Rodina Theimerů představuje komplikovanou genealogickou síť, která vyžaduje podrobné zmapování. Vzhledem k četným shodám jmen a provázanosti rodových linií jsem se rozhodl k výkladu připojit rodokmen, který je součástí obrazové přílohy (viz obrázek č. 16 *blízká rodina Otty Theimera*).

Svůj výzkum jsem zahájil u Otty Theimera, vedoucího Sturmbannu SA v Břeclavi. Jeho rodinné vazby na Brno naznačovaly možnost rekonstruovat linii alespoň dvou až tří generací zpět, a to primárně po mužské linii, což je obvyklý postup v genealogických studiích. Při archivním a internetovém bádání jsem narazil na Johanna Ottu Theimera, jehož jména,¹¹⁶ příjmení, datum narození (1910) a místo narození (Brno) silně korespondovaly s hledanými rodinnými vazbami. Klíčovým momentem v rámci této genealogické studie představuje existence současného potomka zkoumané rodiny, který disponuje podrobnou dokumentací Johanna Otta. Tento

¹¹⁵ KUREČKA, P.: *Adolf Hitler*. s. 13–14.

¹¹⁶ Johann se jmenoval dědeček Otty Theimera a jméno Otto je zřejmé.

potomek zveřejnil uvedené informace na genealogickém portálu FamilySearch,¹¹⁷ což umožnilo získat cenné údaje o rodové linii a usnadnilo další výzkum.

Na základě dostupných informací se domnívám, že tento potomek, jehož jméno je Norman, je v rodinném vztahu k Johannu Ottovi, a to buď jako jeho vnuk, nebo pravnuk. Tato hypotéza vychází z chronologického zařazení jednotlivých generací a dostupných genealogických záznamů. Pro doplnění a ověření této hypotézy byla učiněna snaha navázat přímý kontakt s Normanem za účelem uskutečnění rozhovoru, který by mohl poskytnout další podrobnosti o jeho rodině a potvrdit či upřesnit rodinné vazby. K dnešnímu dni však na tuto výzvu k rozhovoru nebyla obdržena žádná odpověď. Pokračování ve snaze o navázání komunikace s tímto potomkem je proto jedním z klíčových kroků v dalším průběhu tohoto genealogického výzkumu.

Z matričního zápisu narození a křtu Johanna Otty Theimera jsem zjistil jména jeho rodičů i prarodičů. Právě zde se znovu objevila jména Johann Theimer a Theresia Enders, která jsou zároveň uvedena v rodinné linii Otty Theimera. Tento průsečík potvrdil jejich příbuzenský vztah. Johann Otto Theimer a Otto Theimer byli bratřenci.¹¹⁸

Johann Otto Theimer se narodil 21. září 1910 v Brně rodičům Johannu Gottfriedovi a Heleně Theimerovým. Oženil se s Elisabeth Popp, avšak podrobnosti o jejich dalším životě zůstávají nejasné. Víme, že bydleli na adrese Na hroudě 29, avšak žádné záznamy o jejich dětech se nedochovaly. Jeho bratranec Otto Theimer se stal vedoucím Sturmbannu SA v Břeclavi, ale Johann Otto Theimer zvolil jinou cestu.¹¹⁹ Byl členem NSKK, *Nationalsozialistisches Kraftfahrkorps*, což byla paramilitární organizace zaměřená na výcvik členů NSDAP v řízení motorových vozidel. Postupem času se NSKK transformovalo v logistickou podporu Wehrmachtu. Organizační struktura této jednotky se velmi podobala SA, ke které patřil jeho bratranec.¹²⁰

Johann Otto Theimer padl v roce 1944 v Bělorusku, konkrétně nedaleko osady *Parichi* na území tehdejšího Sovětského svazu.¹²¹ Jeho smrt dokládá propojení této rodiny s historickými událostmi druhé světové války a poskytuje další klíčový prvek do celkového obrazu rodiny Theimerů.

¹¹⁷ FAMILYSEARCH. *Detail osoby G3LF-C8Q* [online]. FamilySearch, 2024 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: <https://www.familysearch.org/de/tree/person/details/G3LF-C8Q>.

¹¹⁸ MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno – Neposkvrněné početí P. Marie na Křenové, římskokatolická církev. *Matrika narozených 1910–1913*, číslo knihy 17089 / původní číslo XIV/II. s. 50. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/10539?image=216000010-000253-003381-000000-017089-000000-VR-B08432-00500.jp2>.

¹¹⁹ FAMILYSEARCH. *Detail osoby G3LF-C8Q* [online]. FamilySearch, 2024 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: <https://www.familysearch.org/de/tree/person/details/G3LF-C8Q>.

¹²⁰ WIKIPEDIA. *Nationalsozialistisches Kraftfahrkorps* [online]. Wikipedia, Die freie Enzyklopädie, [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: https://de.wikipedia.org/wiki/Nationalsozialistisches_Kraftfahrkorps.

¹²¹ FAMILYSEARCH. *Detail osoby G3LF-C8Q* [online]. FamilySearch, 2024 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: <https://www.familysearch.org/de/tree/person/details/G3LF-C8Q>.

Otec Johanna Otty Theimera, Johann Theimer, byl v některých dokumentech označován jako Johann Gottfried, pravděpodobně pro lepší identifikaci. Jeho matkou byla Helene Mirna a jejich sňatek se uskutečnil 16. dubna 1910 v Brně.¹²²

Matriční zápis svatby obsahoval i datum narození Johanna Gottfrieda,¹²³ což umožnilo snadné dohledání jeho narození, křtu a později i sčítacího operátu. Z těchto záznamů vyplývá, že manželé Johann Gottfried a Helene měli celkem čtyři děti, včetně dvojčat: Johanna Ottu, Helene + Martu, Grete.¹²⁴ Rodina žila v Brně na adrese Kounicova 23 (dříve *Kaunitzgasse*). O domácnost se starala Helene, což bylo v té době běžné, zatímco Johann Gottfried pracoval jako číšník v hotelu Astoria.¹²⁵ Tento hotel, nacházející se na Novobranské 3, byl později přestavěn na studentskou kolej Astorka.

Tato část rodiny patřila k příbuzným Otty Theimera, konkrétně rodině bratra jeho otce. Rodina Otty Theimera je již popsána výše, avšak z mého výzkumu vyplynulo, že Otto Theimer,¹²⁶ otec Otty Theimera, se narodil 1. července 1885 v Brně (v matričním zápise jako manželka uvedena opravdu Marie, přitom ve dvou matričních zápisech se objevuje Martha)¹²⁷ a s rodinou žil na adrese Brno-Židenice 52.¹²⁸

¹²² MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno – sv. Tomáš, římskokatolická církev. *Matrika oddaných 1909–1913*, číslo knihy 17035, svazek XI. s. 79. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/7934?image=216000010-000253-003381-000000-017035-000000-00-B01918-00790.jp2>.

¹²³ MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno-Zábrdovice, Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika narozených 1869–1884*, číslo knihy 17268 / původní číslo 11/32, svazek VII. s. 221. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/7934?image=216000010-000253-003381-000000-017035-000000-00-B01918-00790.jp2>.

¹²⁴ když jsou děti vyjmenované za sebou, jedná se o chronologické pořadí narození jednotlivých dětí.

¹²⁵ Archiv města Brna (dále jen AM Brno), fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, ulice Kounicova [sčítací operát]*, 1921. inv.č. XXX; svazek Kounicova 23; s. 17. Dostupné z: <http://digiarchiv.brno.cz/search/people?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&firstName=Johann&surname=Theimer¤tPage=2>.

¹²⁶ MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno-Zábrdovice, Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika narozených 1885–1896*, číslo knihy 17269 / původní číslo 11/33, svazek VIII. s. 9. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8113?image=216000010-000253-003381-000000-017269-000000-00-B03793-00090.jp2>.

¹²⁷ Matrika narozených a pokřtěných. *Linz, Stadtpfarre Urfahr, 19. srpna 1912, zápis č. 248*. Matricula Online [online]. Signatura 106/1912, strana 63. Dostupné z: <https://data.matricula-online.eu/de/oesterreich/oberoesterreich/linz-stadtpfarre-urfahr/106%252F1912/?pg=63>; MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika oddaných 1906–1913*, číslo knihy 17168, svazek IX. s. 146. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8033?image=216000010-000253-003381-000000-017168-000000-00-B03729-01460.jp2>.

¹²⁸ AM Brno, fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, Židenice 52 [sčítací operát]*, 1880. inv.č. 3352. Dostupné z: <http://digiarchiv.brno.cz/search/operates?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&houseNumber=52&streetName=%C5%BDidenice¤tPage=1>.

Dne 9. dubna 1910 se oženil s Marthou Püschner ve Starém Brně.¹²⁹ Přestože důvod jejich odchodu do Lince zůstává nejasný, je pravděpodobné, že byl spojen s pracovními důvody. Otto Theimer byl obchodníkem a pokračoval v rodinné tradici.¹³⁰ Zajímavou otázkou zůstává, proč se právě Otto Theimer stal pokračovatelem rodinného řemesla, zatímco jeho bratr Johann Gottfried se vydal jinou profesní cestou.¹³¹ Toto rozhodnutí mohlo být ovlivněno rodinnými či ekonomickými faktory, avšak konkrétní důvody zůstávají nejasné. Nedá se rovněž prokázat, že až poslední syn převzal rodinné řemeslo, neb o Emilu Theimerovi, prvorozeném synu, nemáme bližší informace.

Poslední část rodiny zůstává na prarodiče Otty a Johanna Otty Theimerových. Johann Theimer se narodil 24. prosince roku 1846 ve vesnici *Kunzendorf* (dnešní Hořejší Kunčice)¹³² do svazku Johanna Teimera a Viktorie, rozené Mückstein.¹³³ V pozdějším období svého života se poté přestěhoval do Brna. Zajímavostí je, že Hořejší Kunčice v té době patřili pod panství Karlovec, které správou patřilo pod rod Liechtensteinů, kteří jsou velmi důležití pro regionální historii Břeclavska.

Johann Theimer pocházel z Hořejších Kunčic a oženil se s Theresií, rozenou Enders. Spolu měli čtyři děti: Emila, Hermine, Johanna Gottfrieda a Ottu.¹³⁴ Tímto manželstvím položil základ rodiny, která se následně etablovala v obchodním prostředí brněnských Židenic. Rodina Theimerů byla známá svou podnikavostí a stala se součástí komunity obchodníků v této části Brna. Jejich obchodní aktivity přispěly k hospodářskému rozvoji oblasti a upevnily jejich postavení ve společnosti.

¹²⁹ MZA v Brně, fond E 67 Sběrka matrik, matrika města Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika oddaných 1906–1913*, číslo knihy 17168, svazek IX. s. 146. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8033?image=216000010-000253-003381-000000-017168-000000-00-B03729-01460.jp2>.

¹³⁰ Matrika narozených a pokřtěných. *Linz, Stadtpfarre Urfahr, 19. srpna 1912, zápis č. 248*. Matricula Online [online]. Signatura 106/1912, strana 63. Dostupné z: <https://data.matricula-online.eu/de/oesterreich/oberoesterreich/linz-stadtpfarre-urfahr/106%252F1912/?pg=63>.

¹³¹ AM Brno, fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, ulice Kounicova [sčítací operát]*, 1921. inv.č. XXX; svazek Kounicova 23; s. 17. Dostupné z: <http://digiarchiv.brno.cz/search/people?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&firstName=Johann&surname=Theimer¤tPage=2>.

¹³² Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond NAD 165 Sběrka matrik Severomoravského kraje, matrika obce Hořejší Kunčice, římskokatolický farní úřad. *Matrika oddaných narozených 1845–1851*, karton č. 6912, fol. 169. s. 15. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=22129c37394148ae9a7d6ccb12d6e945&scan=3792b5ad8e8c42c49ccedd0ef4298b1e&parentType=10041>.

¹³³ Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově, fond NAD 425 Okresní úřad Moravský Beroun. *Sběrný arch domovní, Hořejší Kunčice č.p. 34 [sčítací operát]*, 1921. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/Zoomify.action?xid=b0d50328-7397-4a5f-88e7-3348c67a8e6192461&entityType=10054&entityRef=%28%5En%29%28%28%28localArchiv%2C%5En%2Cho%29%28unidata%29%29%281930975%29%29&scanIndex=0>.

¹³⁴ když jsou děti vyjmenované za sebou, jedná se o chronologické pořadí narození jednotlivých dětí.

4.4 Členové SA z řad policie

Na počátku okupace byl zřízen *Polizeirevier Lundenburg*, jako samostatný aparát policejní správy v Břeclavi, který později po okupaci přerostl v Gestapo. V jeho čele stál Karl Schwemer, který sídlil na adrese Adolf Hitler Platz 46, kde měl rovněž služební byt.¹³⁵ Dnes se v této budově nachází obchod s názvem Korálky Břeclav. Policejní úředníci byli do Břeclavi ve velké míře převeleni z Německé říše, především z Vídně. Kvůli omezené kapacitě bylo však mnoho z nich po určité době odesláno na jiná působiště.¹³⁶

Z řad SA bylo v policii v Břeclavi pouze něco málo přes 50 příslušníků, kteří byli vedeni na samostatném seznamu a nebyli součástí hlavní evidence členů. Tito členové nebyli zařazeni do Scharu ani Truppu, a proto jsou zpracováni v samostatné kapitole. Vybraní členové SA se účastnili nočních hlídek, které probíhaly denně od 20:00 do 8:00 a jejich úkolem bylo střežit město. Tento způsob organizace poukazuje na relativně úzké propojení mezi místní policií a SA, i když členové SA byli v policejních strukturách spíše doplňkovou složkou.¹³⁷

4.5 Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav)

První Sturm měl své sídlo v Břeclavi a skládal se z přibližně 300 členů. Tento počet byl na svou dobu značný a v kombinaci s menším Sturmem by stačil na vytvoření celého Sturmbannu, což podtrhuje význam této jednotky. Organizace Sturmu byla rozdělena do čtyř Truppů, z nichž každý zahrnoval tři Schary. Na první pohled šlo o poměrně přehlednou strukturu, avšak při bližším zkoumání vychází najevo jistý organizační chaos.

Schary si ponechávaly svá původní čísla bez ohledu na jejich přiřazení k jednotlivým Truppům. To znamenalo, že dva Schary mohly mít stejné číslo, i když patřily k různým Truppům. Taková situace mohla být v praxi velmi nepřehledná a pro současné badatele působí nepochybně zmatečně.

Důležitou součástí historie břevclavského Sturmu je i skutečnost, že část jeho členů zároveň sloužila v aktivní vojenské službě ve Wehrmachtu. Díky dochovaným záznamům o těchto osobách máme k dispozici cenné informace, které umožňují hlubší analýzu jejich životních podmínek. Lze tak zkoumat například jejich povolání, místa bydliště, příjmovou situaci či rodinné zázemí. Tyto údaje poskytují jedinečný pohled na fungování a složení Sturmu a odhalují mnoho detailů o jeho členech.¹³⁸

V jejím vedení evidujeme mnoho velitelů:¹³⁹

¹³⁵ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 33.

¹³⁶ Tamtéž, inv. č. 34.

¹³⁷ Tamtéž, inv. č. 46.

¹³⁸ Tamtéž, inv. č. 43.

¹³⁹ Tamtéž, karton 4, inv. č. 53.

- Karl Luskacz, který figuruje i na seznamu lidí odvedených do Wehrmachtu, poslední odvod do armády je v listopadu v roce 1940;
- Hans Kropatschek, poprvé podepsaný 27. května 1939, rovněž figurující na mém seznamu Wehrmachtu od počátku odvodů do armády v září 1939 až do konce evidence v listopadu 1941;
- Matthias Klein, poprvé podepsaný 7. června 1939; záznamy končí v březnu 1941, kdy není zřejmý konec velitelství;¹⁴⁰
- Gerhard Zuleger, pouze jako K.Führer, podepsaný až v roce 1944 s tím,¹⁴¹ že už jako zástupce sloužil v roce 1942.¹⁴²

Truppy byly čtyři. Tři sídlily v Břeclavi, čtvrtý sdružoval lidi v dnešní Poštorné (Unter Themenau). I dodnes je Poštorná malou enklávou centra města, a tedy nejspíše nebylo potřeba řadit členy do Scharů, uskupeníh podle bydliště, neb se dá předpokládat, že všichni si byli navzájem sousedy (Trupp v pořadí 4. se dále nedělil na Schary).¹⁴³ Jak již bylo uvedeno výše, Poštorná, ale i Charvátská Nová Ves k Břeclavi nepatřily, jejich připojení do dnešní podoby je až z roku 1974.

Trupp 1:

- Truppführer: Karl Zitterbart
- Scharführer: Josef Wollanek
Josef Brejzek
Josef Tschochohei

Trupp 2:

- Truppführer: Karl Hahn
- Scharführer: Martin Soschka
Walther Drabek
Franz Polster

Trupp 3:

- Truppführer: Karl Kornherr
- Scharführer: Jakob Rosner

¹⁴⁰ Tamtéž, karton 3, inv. č. 50.

¹⁴¹ V archiválii o výsledcích střeleckých soutěží je v roce 1943 podepsán samotný Gerhard Zuleger. Seznam byl již vytvořen v roce 1942, a tak bychom se mohli domnívat, že už tedy figuroval jako velitel celého Sturmu, ve kterém byly pořádány střelecké soutěže. Není tomu ale tak, na pár místech byl podepsán i Matthias Klein, někdejší velitel Sturmu. Pravděpodobně by mohlo být, že v té době sloužil Gerhard Zuleger jako zastupující velitel a pořádal soutěže, které by jen časově vytěžovaly Kleina v úřadu. Další variantou by mohlo být, že Zuleger byl sice zástupcem, avšak si interně s Kleinem funkce prohodili a Zuleger mohl být tím, kdo řídil celý Sturm z funkce zástupce velitele.

¹⁴² Možné varianty vývoje situace v roce 1944 jsou dvě. První možností je, jak jsem již naznačil, že Klein zůstal aktivní až do konce války, avšak v ústraní a jeho veřejnou roli pouze zastával Zuleger jako zástupce. Druhá varianta předpokládá, že Klein svou činnost ukončil dříve, stáhl se kompletně do ústraní, přičemž Zuleger ho rovněž zastupoval, tentokrát však již trvale.

¹⁴³ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 42.

Trupp 4 Unter Themenau (Poštorná):

- Truppführer: Gerhard Zuleger

Jak již bylo zmíněno, 4. Trupp pocházel z Poštorné (Unter Themenau) a ostatní tři z Břeclavi. První se rozléhal okolo dnešní nemocnice a na druhé straně řeky Dyje. Druhý byl spíše v místech, kterému se přezdívá „břeclavský Brooklyn“ a konečný třetí je okolo areálu dnešního Gumotexu, kde v minulosti stála rafinerie cukru pro místní cukrovar. Jejich oblastní rozložení můžete vidět v Obrazové příloze pod číslem 21 *Rozložení Truppů v Břeclavi*. Břeclav v minulosti nebyla tak rozlehlá jako v dnešní podobě, proto ty Truppy víceméně korespondují s centrem Břeclavi a nejbližšího okolí.¹⁴⁴

Přesné místo jednotlivých Truppů nelze určit, neb pod Truppy spadaly hierarchicky Schary, které sdružovaly blízko sebe žijící příslušníky SA. Z poloh následných Scharů se dají určit místa, kde se epicentrum daného Truppu mohlo nacházet.

Dle poloh Truppů ani nelze blíže specifikovat ekonomickou stránku členů. Nebydleli v nejbližším centru na nejdůležitějších tepnách Břeclavi, ale „na poli“ také nežili. Dalo by se říci, že dle lokality bydlišť, byli členové nižší až vyšší střední třídy. O dalších specifikacích mého kvantitativního výzkumu ohledně této stránky členů SA Sturmu 11/93 budou pozdější poznatky. Ted' se znovu otevírá prostor na genealogický výzkum dalšího velitele.

4.5.1 SA–Oberscharführer Matthias Klein

Dalším velitelem, kterého si podrobně přiblížíme, je Matthias Klein, který působil jako velitel Sturmu 11/93 po nejdelší dobu. Matthias Klein se narodil 7. srpna 1910 v malebné obci Troskotovice, nacházející se nedaleko Vlasatic, do rodného domu v ulici *Gartengasse* č.p. 258. V průběhu své profesní kariéry vykonával funkci drážního a zemského úředníka, podobně jako Theimer a další vysocí představitelé organizace SA v Břeclavi, přičemž se podílel na administrativních a organizačních činnostech souvisejících s řízením železniční dopravy a správou zemských záležitostí. Jeho pracovní náplň zahrnovala dohled nad provozními procesy, správními úkony a plněním úředních povinností v rámci příslušných institucí.

Matthiasův otec, Josef Klein, byl váženým členem místní komunity. Pracoval jako zemědělec a vlastnil prosperující zemědělskou společnost, která zajišťovala nejen obživu jeho rodině, ale také pracovní příležitosti pro mnoho obyvatel Troskotovic. Jeho žena a Matthiasova matka,

¹⁴⁴ Tamtéž, karton 4, inv. č. 54.

Elisabett Klein, pocházela rovněž z Troskotovic a stejně jako její manžel se věnovala zemědělství. Kromě práce na rodinném statku pečovala o domácnost a děti.

Oba rodiče, Josef a Elisabeth, byli římskokatolického vyznání a svou víru pevně zakotvili nejen ve svém každodenním životě, ale také výchově svých dětí. Vyrůstali ve stejném prostředí, kde později vedli i svou vlastní rodinu, což dodávalo jejich životnímu příběhu jistou kontinuitu.¹⁴⁵

4.5.2 Rodina Kleinů

Rodina Matthiase Kleina zaujímá v historii obce Troskotovice velmi zajímavé postavení, které nám dává prostor ke spekulacím o jejich možném vlivu a postavení. Existuje několik indicií, které naznačují, že Matthias Klein mohl být nositelem nebo členem významného rodu, jenž hrál důležitou roli v dějinách této obce.

Začněme u vlastnických vztahů jeho rodiny. Matthiasův dědeček spolu s jeho prapředkem vlastnili rozsáhlá pole v Troskotovicích.¹⁴⁶ Tento fakt není zanedbatelný, neboť vlastnictví tak velkých zemědělských ploch bylo v té době nejen symbolem bohatství, ale také společenské prestiže. Pole měla zásadní vliv na ekonomiku rodiny a jejich možnost ovlivňovat dění v obci. Vlastnění velkých polností také mohlo znamenat, že rodina Kleinů byla jedním z hlavních dodavatelů zemědělských produktů v regionu.

Další zásadní stopou je rodný dům rodiny Kleinů, který v minulosti nesl číslo popisné 1. Toto označení není náhodné a mohlo by naznačovat, že rodina Kleinů byla jednou z prvních, které se v Troskotovicích usídlily, nebo že šlo o rodinu s vysoce postaveným společenským statutem. V mnoha obcích měla čísla popisná symbolický význam, kdy právě dům s č.p. 1 patřil buď starostovi, nejbohatší rodině, nebo zakladatelům obce.

Je třeba si uvědomit, že vlastnictví domu s č.p. 1 a rozsáhlých polností nebylo v té době levnou záležitostí. Rodinu Kleinů to pravděpodobně stálo nemalé finanční prostředky, což opět dokládá jejich možný vliv a ekonomickou stabilitu. Důležité je také zmínit, že majetkový status rodiny mohl hrát roli v jejich vztazích s ostatními obyvateli obce, a to jak v rovině obchodní, tak společenské.

Ačkoliv chybí přímé historické dokumenty, které by tyto spekulace potvrzovaly, kombinace majetku, rodinné historie a symboliky č.p. 1 nás vede k úvaze, že rodina Matthiase Kleina

¹⁴⁵ SOkA Břeclav, fond NAD 1 „Okresní úřad Mikulov“, karton 675. *Soupis obyvatel pro obec Troskotovice [sčítací operát], 1921.* s. 498. Dostupné z: <https://www.mza.cz/scitacioperaty/digisada/detail/5013?image=226204010-000001-000000-00000N-000675-01-BV0014-04980.jp2>.

¹⁴⁶ MZA v Brně, fond E 67 Sbíрка matrik, matrika městysu Troskotovice, římskokatolická církev. *Matrika narozených, index narození (1784–1859)*, číslo knihy 14719 / původní číslo 3517, svazek III. s. 231. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/2209?image=216000010-000253-003379-000000-014719-000000-00-B06611-02310.jp2&>.

mohla být jednou z nejvýznamnějších rodin v Troskotovicích. Jejich dějiny by si rozhodně zasloužily další bádání, které by mohlo přinést ještě zajímavější objevy.¹⁴⁷

4.5.3 SA–Reserve

Rezervní útvar SA, který byl tvořen, jak již bylo dříve zmíněno, především muži staršími 45 let, se poprvé objevuje v historických záznamech v září roku 1939. Tento útvar nebyl určen k okamžitému nasazení do bojů, ale spíše k plnění podpůrných úkolů v zázemí a případně jako zdroj pro doplňování jiných jednotek v krajních situacích.

První záznamy o tomto útvaru evidují okolo jedné desítky mužů, což by organizačně odpovídalo zařazení do rezervního Scharu. Ke vzniku Scharu obvykle stačilo 8 až 12 mužů, což bylo optimální pro snadnou řiditelnost a plnění logistických úkolů.

Význam tohoto rezervního útvaru nespočíval v přímém boji, ale především v jeho schopnosti poskytovat základní vojenskou podporu. Například v oblasti zásobování, ostrahy či administrativního zajištění. Bohužel chybějí konkrétní informace o veliteli tohoto útvaru, přesto lze z jeho téměř konstantní tendence počtu členů odvodit, že měl v tehdejší vojenské struktuře svůj význam, ačkoliv pravděpodobně nepatřil mezi klíčové bojové složky.

Stav rezervního Scharu k prvnímu soupisu byl následující:¹⁴⁸

Klemens	Pavlak
Alois	Fischer
Gustav	Kremnitzmüller
Gustav	Hartl
Franz	Springer
Viktor	Scholze
Rudolf	Červený
Adolf	Wessely
Adolf	Gänsedorfer

¹⁴⁷ Státní okresní archiv Znojmo, fond C 17 „Archiv městečka Troskotovice (1500) – 1937“, inv. č. 4. *Gruntovní kniha domů a polí: svazek I.* s. 7–9. Dostupné z: <https://www.mza.cz/aron/apu/c8c7593e-7907-47b1-8f49-99b45acebc84/dao/c8c7593e-7907-47b1-8f49-99b45acebc84/file/480872a1-8f9f-470b-a369-6eab55ba3d26>.

¹⁴⁸ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 54.

August	Zerzan
--------	--------

K pár změnám později došlo, ale vždy se počet členů blížil k maximálnímu naplnění Scharu:

říjen 1939 Felix Weiss (příchod); August Zerzan (odchod)

listopad 1939 Felix Weiss (odchod)

prosinec 1939 Gustav Kremnitzmüller (odchod)

leden 1940 Franz Grüsinger + Sottner Bruno (příchod)

květen 1940 Klemens Pavlak (odchod)

červen 1940 Anton Jarosch (příchod)

srpen 1940 Adolf Hadatsch (příchod)

Poslední zmínka o rezervním Scharu SA pochází z listopadu roku 1940. Dále až do ukončení pravidelných záznamů v březnu 1941 není známo, co se s touto jednotkou stalo. Tato absence záznamů otevírá prostor pro různé hypotézy a zamyšlení se nad osudy této skupiny. Je možné, že došlo k jejímu rozpuštění nebo reorganizaci. V té době totiž nacistický režim začal měnit priority svých ozbrojených složek. SA, která měla původně klíčovou roli při nástupu režimu, ztrácela na významu ve prospěch *Waffen-SS* a Wehrmachtu. Mohlo tak dojít k přesunu členů rezervního Scharu do jiných jednotek nebo k jejich zařazení do struktur spojených přímo s válečnými operacemi.

Další možností je, že jednotka zanikla v důsledku úbytku personálu, který byl odveden do Wehrmachtu. V některých případech mohly podobné jednotky skončit i kvůli interním disciplinárním problémům nebo politickým rozhodnutím. V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu i méně časté scénáře, jako je nasazení jednotky na specifický úkol, který mohl být vyňat z běžných evidencí. Historický kontext této doby, poznamenaný intenzivními válečnými přípravami a centralizací vojenských zdrojů, naznačuje, že pravděpodobným osudem této rezervní jednotky SA byla její integrace do širších válečných struktur nacistického Německa. Bez dalších zdrojů však zůstává přesný osud této jednotky nejasný.

4.5.4 Personální obměna Scharführerů

Níže je přehled změn velitelů Scharů v rámci jednotek SA působících v Břeclavi. Vzhledem k časté fluktuaci na těchto pozicích jsou zaznamenány změny v jednotlivých Truppech a jejich podřízených Scharech.

Po zařazení jednotlivých velitelů je vždy uveden měsíc zápisu, který pravděpodobně označuje počátek jejich funkčního období. Tento údaj poskytuje časový kontext pro zahájení jejich působení v rámci jednotky. Vedle data je pak uvedeno jméno konkrétního velitele, což umožňuje jednoznačnou identifikaci příslušné osoby.

Pokud se u jména velitele objevuje symbol „-> WM“ (zkratka pro Wehrmacht), znamená to, že daný jedinec opustil svou funkci v jednotce v důsledku povolání do Wehrmachtu, tedy německé armády. Tato poznámka je klíčová pro pochopení důvodů změn ve velitelské struktuře, jelikož odchody do Wehrmachtu byly během války častým jevem. Vzhledem k potřebám armády mohli být velitelé SA převeleni na jiné pozice, kde byli využiti v rámci válečných operací. Díky tomuto systému zápisu je možné nejen sledovat kontinuitu vedení jednotky, ale také analyzovat, jakým způsobem byla organizace ovlivněna širšími válečnými událostmi, jako byla povolání do Wehrmachtu.

Trupp I.

Schar I.: květen 1939 Bruno Sottner
srpen 1939 Robert Neuhauser
září 1939 Josef Wollanek
říjen 1940 Alois Janalik

Schar II.: duben 1939 Alois Sedlaczek
srpen 1939 Josef Brejzek
listopad 1940 Johann Müller
prosinec 1940 Leonhard Myslik

Schar III.: červen 1939 Anton Hluchy
srpen 1939 Josef Tschochohei
říjen 1940 Hans Schestag
prosinec 1940 Josef Zecha

Trupp II.

Schar I.: duben 1939 Martin Soschka
říjen 1940 Franz Grabscheidt

Schar II.: březen 1939 Walter Drabek
duben 1939 Heinrich Hauenstein
říjen 1939 Walter Drabek -> WM
listopad 1940 Josef Zecha
prosinec 1940 Rudolf Müller

Schar III.: květen 1939 Franz Polster
leden 1940 Johann Langer
květen 1940 Hans Svoboda -> WM
listopad 1940 Karl Andjel
prosinec 1940 Johann Müller
březen 1941 Adolf Fibich

Trupp III.

Schar I.: březen 1939 Karl Zitterbart
říjen 1939 Jakob Rosner

Schar II.: srpen 1939 Franz Tabery
březen 1941 Heinrich Joksch

Schar III.: duben 1939 Alois Janisch
květen 1939 Karl Obdrzalek
listopad 1940 Leonhard Myslik
březen 1941 Hans Schestag

Trupp IV.: červenec 1939 Gerhard Zuleger

4.5.5 Personální obměna Truppführerů

K červnu 1940 byla situace v rámci Sturmu relativně stabilní, avšak v následujících měsících došlo k několika změnám i ve vedení jednotlivých Truppů. Od srpna 1940 byl vedoucím 2. Truppu jmenován Josef Tschochohei, zatímco vedení 3. Truppu převzal Johann Geiecker. Tato změna však nevydržela dlouho, protože v listopadu téhož roku došlo k další obměně – vedení 3. Truppu převzal Robert Schönwiese.

Poslední zachovaný záznam z března 1941 ukazuje další změny ve velení. Vedoucím 2. Truppu se stal Franz Teltscher, zatímco vedení 3. Truppu převzal opět Josef Tschochohei. Ten se tak vrátil k velení po předchozím působení u 2. Truppu. Tento neustálý pohyb ve velení naznačuje, že personální složení vedoucích pozic bylo v tomto období poměrně nestálé, což mohlo být důsledkem jak organizačních změn, tak možná i personálních problémů v rámci jednotky.

Časté změny ve vedení jednotlivých Truppů v letech 1940 a 1941 mohly být způsobeny kombinací organizačních, politických a osobních faktorů. Nedostatek kvalifikovaných lidí a potřeba přizpůsobit strukturu válečné situaci vedly k častým přesunům a obměnám personálu. Někteří vedoucí mohli být odvoláni kvůli nekompetentnosti, jiní zase povýšeni nebo nasazeni na jiná místa v souladu s měnícími se prioritami Říše.

Podobným případem je situace Johanna Geieckera, která ilustruje, jak vnější faktory ovlivňovaly personální změny ve vedení jednotek. Geiecker ukončil své působení ve funkci vedoucího 3. Truppu k listopadu 1940, kdy je poprvé zaznamenán jeho odchod do Wehrmachtu. Podobný osud potkal i Karla Kornherra a Karla Hahna, kteří byli rovněž odvedeni do Wehrmachtu. Tento „trend“ ukazuje, že někteří členové vedení SA byli postupně přesouváni do pravidelné armády, pravděpodobně v rámci širší reorganizace a zvyšující se potřeby lidských zdrojů během války.

4.5.6 Socioekonomická stránka členů Sturm 11/93

Ve schématech, konkrétně „6.5 Členové SA Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav)“, je zřejmý sloupec zaměstnání. Součástí různých indexů a kartoték byla i kolonka o zaměstnání, kterou jsem zanesl i do svých tabulek. Je jistě zajímavé studovat socioekonomickou situaci různých členů, a tak zhruba analyzovat, kdo byl součástí organizace. Stereotypně je komunistou člověk, který povyšuje pracující třídu, protože v ní sám pracuje a dost možná si připadá utiskován. Příznivcem nacismu je naopak člověk, který povyšuje národní ideály a autoritu, protože se cítí být součástí přehlížené nebo znevýhodněné společenské vrstvy. Tento pocit krivdy a touha po uznání ho vede k loajalitě vůči radikálnímu hnutí, které mu slibuje společenskou proměnu a vlastní důležitost. Pokoušel jsem se stereotypy o členech SA a NSDAP, které by mohly být podobné těm výše, potvrdit či vyvrátit.

Při výzkumu byl zaznamenán častý výskyt povolání souvisejících se železnicí. Tento jev je pochopitelný, Břeclav je dodnes železničním uzlem, avšak rozsah tohoto jevu byl neočekávaný. Ještě více překvapující byla zaměstnání spojená s dráhou, která spolu vůbec blíže nesouvisela. Např. švec-topič, kadeřník-pomocník na dráze apod. Když nebereme v potaz nevyplněné kolonky zaměstnání, společně se správou zaujímají většinu.¹⁴⁹ Pod zaměstnání spojená s dráhou je míněno: pracovník na dráze, vedoucí na dráze, topič, strojvedoucí, pomocníci u drah apod. Správou, která je téměř podobně zastoupená, se myslí: úředník, pracovník na poště, ředitelé, právníci. Mezi ostatní byli zařazeny menší skupiny, které se dotýkají zaměstnání jako např.: švec, krejčí, zámečnický, pekař, stolař, kadeřník, natěrač, ale i obchodník a architekt.¹⁵⁰ Necelá třetina ze zaměstnanců na pozicích „ostatní“ studovala na vysoké škole. Přičemž nemůžeme vyloučit z intelektuálního kruhu i ty, kteří byli také vzděláni či jinak vyučeni. Většina členů nešla na vysokou školu studovat, členové měli spíše jen výuční list.

Analyzovat členy SA podle jejich místa bydliště by bylo složitější a výsledky by nemusely být zcela průkazné, přesto lze učinit několik obecných závěrů. Většina členů této jednotky nebydlela v centru města, což odpovídá širším sociálně-ekonomickým trendům. Centrum bylo obvykle vyhrazeno pro elity, zejména pro ty, kteří zastávali významné pozice ve správních a

¹⁴⁹ Tamtéž, karton 3, inv. č. 44.

¹⁵⁰ Tamtéž, inv. č. 43.

politických aparátech Třetí říše. Nájemné a životní náklady v těchto lokalitách byly natolik vysoké, že je mohli pokrýt pouze ti nejbohatší nebo ti, kteří měli přímé vazby na říšskou správu.

Naopak členové jednotky byli usazeni spíše na periferiích města, což odpovídá charakteristikám nižší střední třídy. Tato třída zahrnovala dělníky, drobné řemeslníky, obchodníky či státní zaměstnance s nižšími příjmy. Životní podmínky v těchto oblastech byly skromnější, přesto však odpovídaly standardům slušného bydlení.

V rámci této skupiny je ale možné identifikovat určitou variabilitu. Mezi členy se našli i jedinci, kteří svou ekonomickou situací spadali do vyšší střední třídy, případně do vrstvy relativně bohatších občanů. Ti mohli pocházet z dobře situovaných podnikatelských rodin, nebo se jejich majetek a společenské postavení odvíjely od dlouhodobé akumulace kapitálu.

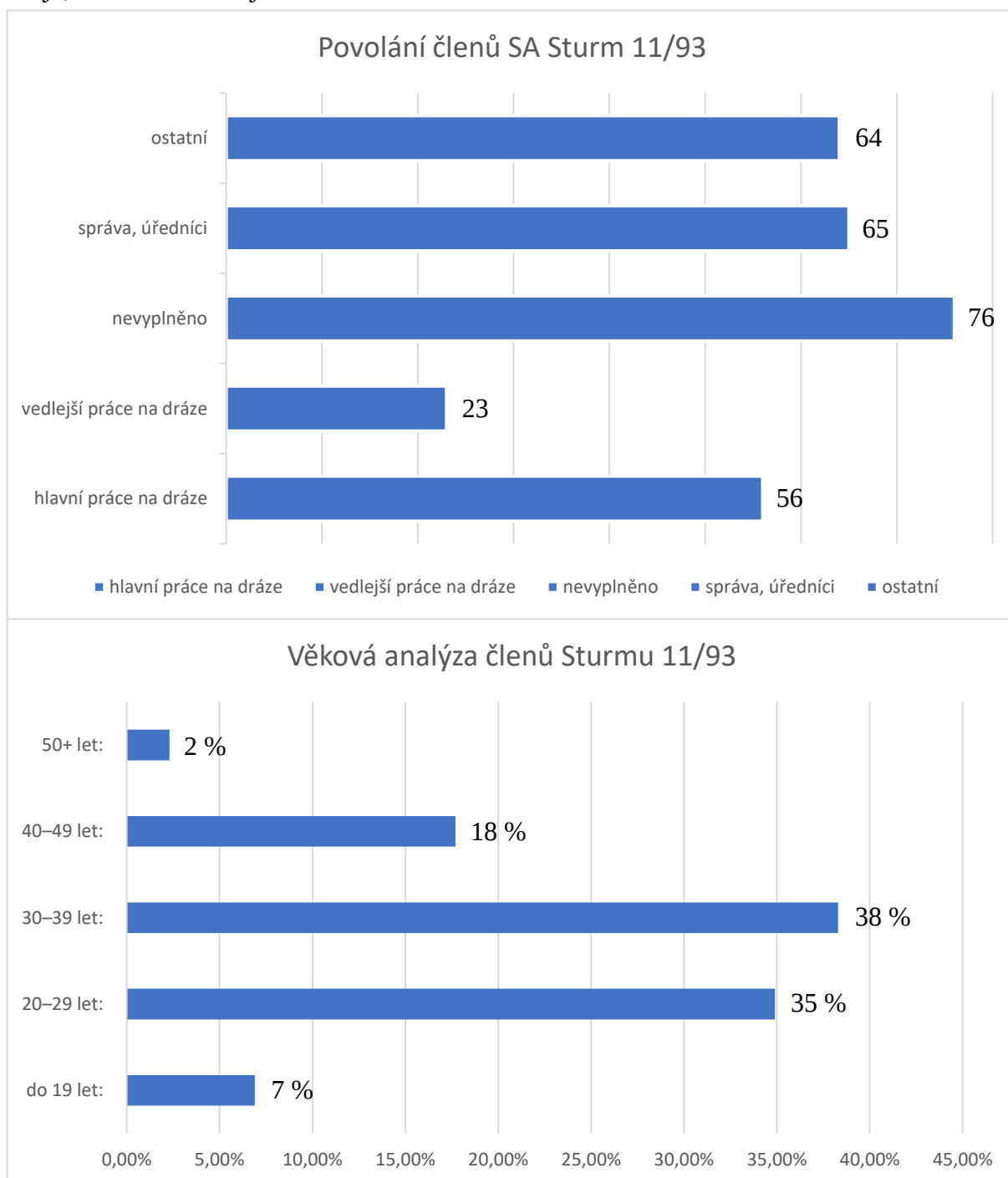
Tato kombinace nižší a vyšší střední třídy naznačuje, že jednotka měla spíše různorodé ekonomické zázemí. Převaha periferie jako místa bydliště však napovídá, že většina členů neměla přístup k ekonomickým nebo společenským výhodám, které nabízelo centrum města. Tato situace mohla rovněž ovlivnit jejich motivace pro členství v SA, které mohlo nabízet pocit sounáležitosti, společenské postavení či možnost postupu v rámci mocenské hierarchie.

Průměr příjmu všech profesí všech členů činil něco málo přes 157 říšských marek za měsíc. Nejvyšší příjem evidujeme 500 říšských marek za měsíc a nejméně 50 říšských marek. Modus všech měsíčních příjmů by činil 120 říšských marek, medián 135.

Průměr, tedy těch 157 říšských marek, by byl v přepočtu na dnešní eura zhruba 1 100 €, což by se rovnalo zhruba na 27 500 Kč.¹⁵¹ Modus by činil v přepočtu 835 € a necelých 21 000 Kč. Medián byl v přepočtu 940 €, tedy necelých 23 500 Kč.

¹⁵¹ *Historicher Währungsrechner*. Finanzbildung durch die Oesterreichische Nationalbank. (Dostupné z WWW: <https://finanzbildung.oenb.at/docroot/waehrungsrechner/#/>).

Zhruba polovina členů sloužila v armádě, či s ní měla nějakou zkušenost nebo dokonce byla aktivní ve službě.¹⁵² Důležité zmínit, že ani trestné činy, kterých se člen v minulosti dopustil a byl za ně pykat ve vězení, nebyly zábranou proto, aby nebylo uvažováno o jejich přijetí. Někteří si ve vězení odseděli nižší desítky let a jediné, co na to poukazuje, je jejich členská karta se záznamy. Čísla, která zde uvádím jsou pouze orientační, neb všude nebyly vyplněné všechny údaje, a to dost zkresluje statistiku.¹⁵³

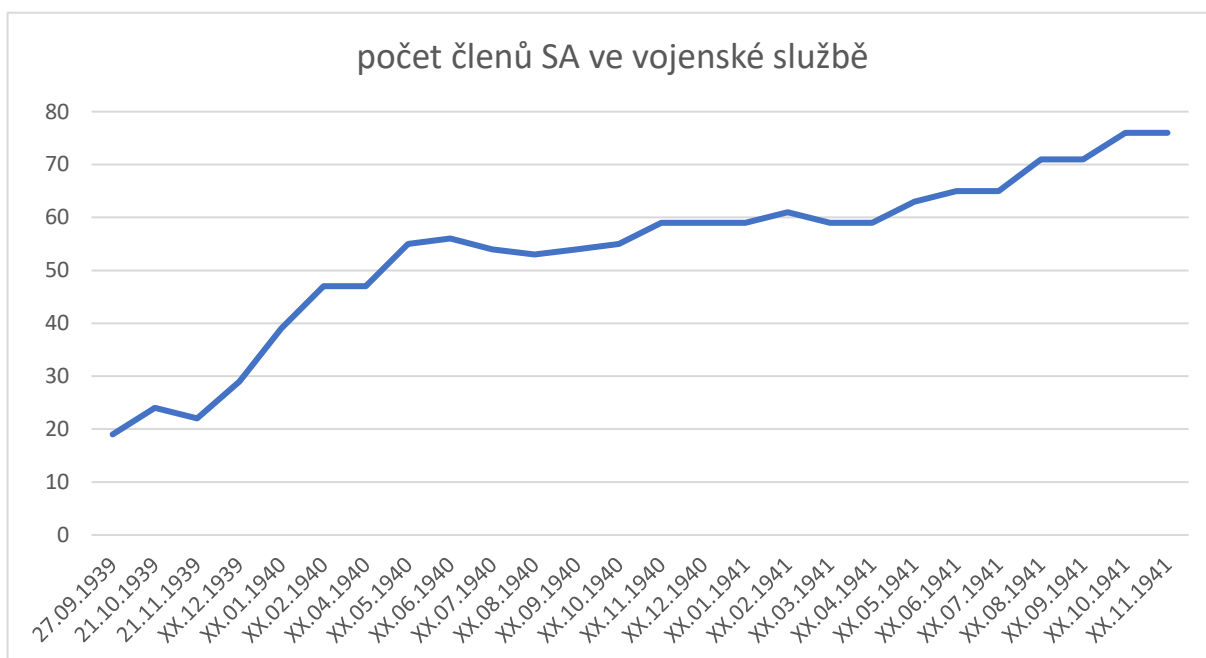
věková analýza byla vytvořena ke stavu z roku 1939.

¹⁵² MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 47.

¹⁵³ Tamtéž, inv.č. 42–45.

4.5.7 Členové SA Sturmu 11/93 z řad armády

Registrovaní členové SA se během tří let střídali u armády, přičemž celkem jich sloužilo 95. Měsíční soupisy uváděly počty vojáků, které se v obdobích intenzivnějších odvodů pohybovaly mezi 50 a 75 členy současně. Někteří členové do armády přicházeli, jiní se na vlastní žádost vraceli do civilního života, což bylo však spíše výjimečné. U části členů není možné zjistit jejich osud – chybí informace o tom, zda zemřeli nebo byli zajati. Členové byli hierarchicky rozdělení a plnili různé úkoly v různých oblastech a zemích tehdejší Říše.¹⁵⁴ Trvalé bydliště bývalých členů zahrnovalo blízké okolí Břeclavi (například Mistelbach, Hollabrunn, Miroslav), ale také vzdálenější lokality, jako Vídeň, Krakov, Magdeburg, Amsterdam nebo Královec (Kaliningrad). První zaznamenaný odvod dobrovolných členů SA proběhl 27. září 1939 a zahrnoval 19 osob. O měsíc později se počet zvýšil na 24 a postupně mírně narůstal.¹⁵⁵ Poslední dochovaný záznam pochází z listopadu 1941, kdy bylo evidováno 75 členů z celkových 285 registrovaných ve Sturmu 11/93, což odpovídá přibližně 26 %.

4.5.8 Příspěvky

U vojenských složek, ale i v organizaci SA, musel při každoměsíčním soupisu každý člen platit příslušný poplatek, který nebyl pro každého stejný. Pohyboval se od půl říšské marky (cca 100 Kč) až do pěti říšských marek (cca 900 Kč). Rozdílné příspěvky závisely na pozici, tj.: vedoucí platili méně, a výše také závisela na délce služby, kterou daný člověk vykonal. Vedoucí pozice (např. místní velitelé, vyšší důstojníci nebo vedoucí jednotek) měly strategický význam. Tito lidé nesli odpovědnost za organizaci, vedení podřízených, plánování akcí a udržování kázně. Snížení jejich finančních příspěvků mohlo být vnímáno jako forma „odměny“ nebo úlevy za

¹⁵⁴ Tamtéž, inv. č. 47.

¹⁵⁵ Tamtéž.

jejich vyšší pracovní zátěž. Navíc vedoucí mohli mít další výdaje, které nebyly běžné pro řadové členy. Například mohli přispívat na uniformy, vybavení, cestování nebo reprezentaci své jednotky při veřejných akcích. Nižší příspěvky jim usnadnily plnit tyto povinnosti. Mohly také sloužit jako projev jejich výjimečného postavení. Bylo důležité ukázat, že organizace si váží těch, kdo nesou odpovědnost za její chod, a odlišit je od běžných členů.

SA totiž kladla značný důraz na věrnost svých členů a jejich dlouhodobé zapojení. Projevení této loajality bylo oceňováno mimo jiné formou nižších příspěvků pro ty, kteří sloužili delší dobu. Tento přístup měl několik hlavních cílů. Zaprvé motivoval členy k setrvání v organizaci, protože dlouhodobí členové představovali stabilní prvek, přinášeli cenné zkušenosti a posilovali důvěru uvnitř struktury SA. Zadruhé byl výrazem uznání za dosavadní služby, kdy organizace jasně demonstrovala, že si váží těch, kteří přispěli k jejímu rozvoji a upevnění.

4.5.9 Členové, kteří se odhlásili z organizace

V průběhu let opustili břevclavskou organizaci pouze čtyři členové – Matthias Reinsberger, Rupert Chalupa, Johann Chelik a Josef Parnsdorfer. Všichni měli hodnost Sturmmanna a byli původně obyvateli Břevclavi. Jejich odchod z organizace však nebyl spojen s ukončením členství, ale šlo o přemístění z logistických důvodů, související s jejich změnou bydliště.

Matthias Reinsberger se přestěhoval do Valtic, Rupert Chalupa do Lednice, Johann Chelik do Moravan u Brna a Josef Parnsdorfer do Mikulova. Po přestěhování se všichni stali členy SA v nových městech, kde pokračovali v činnosti. Až na Johanna Chelika, který přešel pod jinou Standartu, zůstali všichni ostatní pod původní Standartu a pouze změnili svou příslušnost k jinému Sturmů či Sturmbannu. Tyto změny ukazují, že přemístění členů bylo organizováno tak, aby byla zachována kontinuita jejich působení v SA, přičemž zároveň reflektovalo potřeby jejich nového bydliště.¹⁵⁶

4.5.10 Úloha členů SA ve službě

Členové SA v Břevclavi mohli ve službě vykonávat různé činnosti související s jejich paramilitární a ideologickou rolí v nacistickém režimu. Pravděpodobně organizovali hlídkovou činnost ve městě, dohlíželi na veřejný pořádek a případně spolupracovali s místní policií při potlačování nepohodlných osob či skupin. Další jejich úlohou mohla být ochrana stranických shromáždění a veřejných akcí, kde zajišťovali bezpečnost a kontrolovali účastníky, která byla v minulosti důvodem pro vytvoření této organizace.

Kromě těchto represivních a pořádkových úkolů se SA věnovala také ideologické činnosti, včetně osvětových přednášek a propagandistických školení zaměřených na šíření nacistické ideologie mezi obyvatelstvem. Pravděpodobně se také účastnili vojenského a tělovýchovného výcviku, který měl připravit členy na případné nasazení v bojových nebo represivních

¹⁵⁶ Tamtéž, inv. č. 49.

operacích, o kterých existuje pár nepřímých archiválií. Přítomnost SA v Břeclavi tak mohla znamenat jak posílení kontrolních a zastrášovacích mechanismů režimu, tak i šíření nacistické ideologie mezi místním obyvatelstvem.

4.5.11 Dovolené

Služba v SA byla organizována s důrazem na disciplínu, důslednost a kontrolu, což se odráželo i v systému čerpání dovolených. Přestože měla SA paramilitární charakter a její členové byli vázáni specifickými úkoly, organizace umožňovala pravidelné přestávky formou dovolené. Tento systém však podléhal přísným pravidlům a evidenci, což bylo pro strukturu SA typické. Každá dovolená byla pečlivě zaznamenávána do oficiálního seznamu, který vedlo vedení jednotky nebo jiný odpovědný orgán. V tomto seznamu byly uvedeny osobní údaje člena, jeho hodnost, číslo jednotky, přesné datum zahájení a ukončení dovolené, důvody jejího udělení a adresa místa, kde se měl během dovolené nacházet. Požadavek na uvedení adresy měl několik funkcí. Především umožňoval vedení SA udržovat dohled nad svými členy a v případě potřeby je povolát zpět do služby. Sloužil také jako bezpečnostní opatření, protože v případě porušení pravidel bylo možné člena dohledat. Zároveň tato evidence usnadňovala organizační plánování a zajišťovala přehled o tom, kolik členů je aktuálně dostupných pro službu.

Dovolené v SA se lišily svou délkou, která se pohybovala od jednoho týdne až po dva měsíce. Delší dovolené mohly být udělovány za zásluhy, ze zdravotních důvodů nebo v případech, kdy člen vykonal mimořádnou službu. Přestože dovolená byla jistou formou odpočinku, její udělení nebylo automatické. Člen musel svůj požadavek zdůvodnit a dovolená musela být schválena nadřízenými. Mezi běžné důvody patřily zdravotní problémy, potřeba rekonvalescence, rodinné záležitosti, jako byly svatby nebo úmrtí, a také osobní odpočinek po intenzivní službě.

I během dovolené však byla nad členy SA uplatňována kontrola. Povinnost uvést místo pobytu naznačuje, že vedení chtělo mít přehled o tom, kde se členové nacházejí. V některých případech mohlo být nařízeno, aby se člen během dovolené hlásil u místní jednotky SA v oblasti svého pobytu, případně aby se pravidelně informoval o aktuálním dění v organizaci. Tento přístup zajišťoval, že i během období odpočinku zůstával člen v kontaktu s organizací a jejími pravidly.

Systém dovolených v SA ukazuje na důraz organizace na disciplínu a přísnou kontrolu, která byla kombinována se snahou o vytvoření zázemí a výhod pro své členy. Dovolené sloužily nejen jako prostředek k odpočinku, ale také jako nástroj k posílení loajality a upevnění vztahu člena k organizaci. Celkově tak tento systém odráží vojenskou kázeň, organizační preciznost a zároveň promyšlený přístup k řízení lidských zdrojů v SA.¹⁵⁷

¹⁵⁷ Tamtéž, inv. č. 48.

4.5.12 Členská kapela

V mnoha stránkových záznamech výběrů příspěvků lze narazit na zajímavé detaily, které odhalují nejen strukturu tehdejších hudebních souborů, ale také specifickou evidenci členských příspěvků. Jedním z takových objevů je speciální seznam zaměřený na kapelníky a hudebníky. Hned na první pohled je role Ruperta Jaborka jasná, jeho označení jako *Kapellmeister* (sbormistr) potvrzuje jeho vedoucí postavení v souboru.¹⁵⁸

Zato funkce ostatních uvedených členů zůstává ne zcela jednoznačná. Písmena „Pf“ a „T“ vedle jejich jmen by mohla naznačovat nástroje, které hráli, nebo jejich konkrétní role v orchestru:

- „Pf“ jako „*Pfeife*“ (píšťala): Může se jednat o hráče na dechové nástroje, například píšťaly, které jsou běžné v dechových orchestrech. Mohlo by to také znamenat určité varhanní rejstříky, pokud by záznamy souvisely s chrámovou hudbou.
- „T“ jako „*Trompete*“ (trumpeta): Tato zkratka by dávala smysl zejména v kontextu dechových a pochodových orchestrů, kde trumpeta hrála klíčovou melodickou roli.
- „T“ jako „*Trommel*“ (buben): Tato zkratka by byla vhodnější pro pochodové orchestry.

V kontextu organizace SA a jejích pochodových kapel by mohlo být logické uvažovat nad tím, že označení „T“ by mohlo znamenat „*Trommel*“ (buben) a „Pf“ zase „*Pfeife*“ (píšťala), což by přeneseně mohlo zahrnovat i trumpetu či jiné dechové nástroje. Kapela organizace SA pravděpodobně hrála hudbu, která měla jasně vymezený účel a to povzbuzovat, mobilizovat a dodávat patřičnou atmosféru různým společenským nebo politickým událostem. Pokud byly v této kapele zastoupeny píšťaly a trumpety nebo bubny, můžeme předpokládat, že její repertoár se skládal zejména z hudby pochodového nebo slavnostního charakteru. Takové nástroje byly oblíbené pro svou schopnost vytvářet silný, pronikavý a energický zvuk, který měl jasně slyšitelný a emocionálně působivý efekt i ve venkovních prostorech.

Hudba takového typu se hodila nejen pro vojenské přehlídky a pochody, ale také pro propagandistické účely, například na shromážděních, průvodech či oslavách spojených s ideologií nebo aktivitami organizace SA. Jednoduché, avšak silně působivé hudební motivy měly za úkol podpořit kolektivní identitu, vzbudit emoce a podtrhnout význam shromáždění nebo akce. Hudební aranže často využívaly rytmickou přesnost a dynamiku, což ještě více zdůrazňovalo organizační a disciplinární povahu akcí, na kterých kapela vystupovala.

Dá se předpokládat, že kapela mohla také zahrnovat spíše bubny než trumpety (když se bavíme o zkratce T), které byly typickým prvkem pochodových kapel, a jejich úlohou bylo podpořit rytmus a udržet soudržnost během pohybu nebo ceremoniálů. Výběr skladeb byl

¹⁵⁸ Seznam, který je vidět ke konci této podkapitoly již nebude součástí Seznamu schémat.

pravděpodobně cílený na to, aby hudba nejen zněla působivě, ale zároveň podporovala ideologické sdělení a cíle organizace.

Poté, co byli někteří členové kapely SA zaznamenáni v registru Wehrmachtu, se dá předpokládat, že to výrazně narušilo fungování kapely. Wehrmacht v té době intenzivně posiloval své stavy a mnoho mužů bylo povoláno k vojenské službě, což zahrnovalo i členy různých organizačních složek, jako byla SA. Hudební činnost, která byla součástí jejich původního působení, pravděpodobně ustoupila do pozadí, protože vojenské závazky měly přednost. Je pravděpodobné, že právě tato situace vedla k postupnému zániku kapely, díky tomu, že zde byla znatelná ztráta klíčových členů.¹⁵⁹

jméno	příjmení	funkce
Rupert	Jaborek	sbormistr
Peter	Fürnstahl	T
Emerich	Kittel	T
Johan	Kudlacek	T
Joseph	Parsdorfer	Pf
Michael	Stauder	T
Joseph	Gräf	Pf
Andreas	Reitmeier	Pf
Rupert	Hualepa	T
Oswald	Krause	Pf
Hans	Katsch	Pf
Franz	Tabery	

tabulka pochází z: MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 54.

¹⁵⁹ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 54.

4.6 Sturm 12/93 Feldsberg (Valtice)

Sturmabteilung II. zahrnoval několik Sturmů, přičemž druhý v pořadí měl své sídlo ve Valticích. Tento Sturm se členil na tři Truppy přímo ve Valticích a další dva samostatné, z nichž jeden sídlil v nedalekých Úvalech a druhý v Sedleci. Vedoucím Sturmu byl SA-*Sturmführer* Friedrich Bittner, kterému asistoval SA-Obertruppführer Eduard Mandl. Ten měl nižší hodnost a pravděpodobně dohlížel na jednotlivé *Truppführery*.¹⁶⁰ Sídlo Sturmu se nacházelo na adrese Stadtplatz 7 ve Valticích, kde dnes sídlí pizzeria ZOE.

Trupp 1:

- Truppführer: Karl Bayer
- Scharführer: Johann Plaschka
Johann Koliba
Johann Czerny

Trupp 2:

- Truppführer: Franz Brhel
- Scharführer: Josef Vsetezka
Berhold Heyl
Franz Binder

Trupp 3:

- Truppführer: Mathias Leimbach
- Scharführer: Eduard Hubitschka
Alois Keck
Franz Lammel

Trupp Garschöntal (Úvaly):

- Truppführer: Hans Müller
- Scharführer: Mathias Stinzl
Leonhard Marisch
Stanislaus Anger

Trupp Voitelbrunn (Sedlec):

- Truppführer: Karl Preget
- Scharführer: Josef Sindl
Josef Scharnitzky
Georg Gottwald

¹⁶⁰ MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv.č. 53.

Jak je vidět, všechny Truppy se skládaly po třech Scharech. K tomuto a ostatním Sturmům existuje jen málo archiválií. Našlo se pouhých pár dokumentů, které obsahují seznam členů Sturmu 12/93, kteří byli v odpovědi na *Sturmbannbefehl No.10*, který se mimochodem nedochoval, jako ti, kteří budou z hodnosti *SA Anwarter*, nejnižší hodnosti, povýšeni na *SA Mann*, regulérní členy této organizace.¹⁶¹ Tento seznam je uveřejněn v podkapitole 6.6. Dochoval se jen dopis, který píše vedoucí Sturmu, Friedrich Bittner, Ottu Theimerovi o žádosti o oblečení pro méně majetné členy, kteří navíc mají ještě rodiny a žádá neodkladné řešení.

Dne 16. dubna 1939 vedoucí Bittner vyzývá ostatní členy, aby se dostavili do mlynářské školy na školení ohledně hodností, na které dosadil *SA-Scharführera* Brhela, aby je vyškolil, a apeluje na ty, kteří pravidelně nechodí, aby chodili a brali to jako svou povinnost. Služba v SA vyžadovala, aby s lidé pravidelně dostavovali, aby mohli pokročit ve výcviku, což dle slov Bittnera opozdilci jen znesnadňují. Ti, kteří pravidelně plnili své povinnosti a prokazovali svou hodnotu svým přístupem a životem, budou povýšeni na hodnost vyšší s platností od 20. dubna. Hodí se dodat, že 20. dubna jsou narozeniny Adolfa Hitlera. Poté rozhodl o povýšení. Jednak o svém na *SA-Oberscharführera*, Kolibovi a Brhelovi na *SA-Scharführera*, Vsetezkovi s Heylem a Czernym na *SA-Rottenführera*. Ostatní vedoucí Scharů byli povýšeni na *SA-Sturmmann*y.

Sám Bittner provozoval ještě nákupní centrum s drogerií. V průběhu let SA opustili dva členové. Robert Bieleck ze zdravotních důvodů a Leopold Thiem byl „*trestuhodně propuštěn z SA za odmítnutí sloužit*.“¹⁶²

Leopold Thiem mohl dobrovolně odejít z organizace z několika důvodů. Jedním z nich mohl být nesouhlas s ideologií nebo metodami, které SA používala, zejména pokud se jednalo o násilné akce proti politickým odpůrcům. Je možné, že jeho osobní morální hodnoty nebyly v souladu s chováním a činy této polovojskové organizace, což ho mohlo vést k rozhodnutí vystoupit na základě vlastního přesvědčení.

Jeho rozhodnutí mohlo být motivováno i praktickými důvody, jako byly rodinné zájmy, které mohly být neslučitelné s členstvím v SA. Tlak okolí nebo veřejného mínění mohl rovněž sehrát roli, zejména pokud čelil nátlaku ze strany rodiny, přátel nebo širší společnosti.

V neposlední řadě je třeba zmínit, že byl „*trestuhodně propuštěn z SA za odmítnutí sloužit*.“ To naznačuje, že mohl odmítnout splnit příkazy, účastnit se akcí či bojových operací, což vedlo k jeho vyloučení z organizace. Tento akt vzdoru mohl být projevem nesouhlasu s danou situací nebo konkrétními úkoly, které mu byly přiděleny. Důvody jeho odchodu tak mohou být mnohostranné a pravděpodobně zahrnovaly kombinaci osobních, morálních, politických a praktických faktorů, které společně formovaly jeho rozhodnutí opustit řady SA.

¹⁶¹ Tamtéž.

¹⁶² Tamtéž.

4.7 Sturm 13/93 Milowitz (Milovice)

Sturm 13/93 je novou verzí starého Sturmu 6/93, který náležel Sturmbannu I. Z neznámých důvodů byl v prosinci roku 1938 přečíslen a přearazen. Franz Jerabek byl jejím velícím důstojníkem a sídlo Sturmu bylo v Milovicích.¹⁶³

Trupp 1 Milowitz:

- Truppführer: Andreas Purkert
- Scharführer: Rudolf Landlauf
Franz Landlauf
Johann Lang

Trupp 2 Milowitz:

- Truppführer: Ambros Zauner
- Scharführer: Gotthard Letschka
Fridolin Lang
Josef Zwiefler

Trupp 3 Pollau:

- Truppführer: Franz Friedrich
- Scharführer: Heinrich Weißgott
Augustin Cee
Franz Folk

Trupp 4 Pollau:

- Truppführer: Georg Schneider
- Scharführer: Otto Wedl
Josef Seidl
Alfred Schneider

V květnu 1939 došlo k personální změně a Josef Seidl, šéf 2. Scharu 4. Truppu, byl vyměněn za Johanna Stegera. Při povýšení na Führerovy narozeniny se zapomnělo na některé členy ve zkušební době, kteří nebyli v organizaci ani půl roku, a tak nebyli povýšeni. Vedoucí Sturmu se přesto za ně přimluvil a žádá o ně povýšení. Všichni jsou členy Truppu třetího a čtvrtého, tedy z Pavlova. Evidujeme i některé přesuny, zejména do Sturmu 11/93:

1. Oswald Zauner
2. Franz Letschka
3. Johann Rieß
4. Georg Wessely

¹⁶³ Tamtéž.

5. Anton Filipp
6. Rudolf Schneller (Sturm 2/93)

Vedoucí Sturmu společně s Trupem prvním a druhým sídlili v Milovicích, Trupp třetí a čtvrtý sídlil v Pavlově.¹⁶⁴

4.8 Sturm 14/93 Pulgram (Bulhary)

Čtvrtý Sturm se nacházel v malé vesničce jménem Bulhary. Vzhledem k malé rozloze tohoto města byly vybudovány pouze tři Trupy a jejich hlavním vedoucím byl Raimund Eckert.

Trupp 1:

- Trupführer: Vinzenz Knirsch
- Scharführer: Gotthard Vogel
Heinrich Frodl
Johann Reichel

Trupp 2:

- Trupführer: Anton Czuka
- Scharführer: Alois Wolf
Anton Reichel
Heinrich Reichel

Trupp 3:

- Trupführer: Josef Müller
- Scharführer: Johann Kallupp
Vinzenz König
Johann Karl

Seznam nezaměstnaných členů tohoto Sturmu z jedné malé vesničky je zajímavým dokladem dobové reality, zvláště když přibližně třetina jeho členů byla trvale bez práce. Šlo o stolaře, zedníky, pekaře a obchodníky. Tedy o profese, které za normálních okolností patřily k těm potřebným a vyhledávaným. Vzhledem k tomu, že se jednalo o příslušníky SA, organizace, která byla úzce spjata s ideologií a mocenskými strukturami Třetí říše, je pozoruhodné, že si tyto muži navzdory pracovní povinnosti nedokázali najít zaměstnání.

V Třetí říši byla pracovní povinnost přísně sledována a nezaměstnanost byla vnímána jako nežádoucí, protože režim usiloval o vytvoření obrazu prosperující a pracující společnosti. To, že tyto členové SA zůstávali bez práce, vyvolává otázky o jejich postavení v místní komunitě i v samotné organizaci. Je možné, že byli dočasně vyňati z pracovní povinnosti díky svému členství v SA nebo plnili jiné úkoly, které oficiálně nebyly vedeny jako zaměstnání. SA často

¹⁶⁴ Tamtéž.

fungovala jako nástroj kontroly a dohledu, takže jejich nezaměstnanost mohla být jen zdánlivá. Mohli být zapojeni do činností souvisejících s bezpečností, propagandou nebo jinými úkoly, které se formálně nepočítaly jako zaměstnání.

Další možností je, že jejich nezaměstnanost byla sledována a evidována právě proto, že příslušníci SA měli být vzorem loajality a pracovní morálky. Jejich nezaměstnanost tedy mohla být vnímána jako problém, který musel být hlášen a řešen v rámci organizace. Vzhledem k tomu, že SA byla silně hierarchická struktura, mohlo to pro některé členy znamenat tlak na nalezení práce, aby nediskreditovali místní Sturm.

Zajímavé je i to, že přestože se jednalo o malou vesnici, korespondenční adresa byla vedena v Lednici, kde však žádný Sturm aktivní nebyl. To může naznačovat určitou organizační neprůhlednost nebo administrativní zjednodušení, které mělo zamaskovat skutečný počet členů či jejich aktivity. Je také možné, že členové byli využíváni v rámci širší oblasti a jejich nezaměstnanost byla účelově přehlížena, protože vykonávali jiné úkoly ve prospěch SA.

Nezaměstnanost těchto členů SA tak nebyla jen otázkou ekonomických podmínek, ale mohla být výsledkem specifických potřeb a praktik organizace v rámci Třetí říše. Mohlo se jednat o součást kontrolního aparátu, způsob, jakým se evidovali muži připravení k nasazení na jiné úkoly, nebo jednoduše o administrativní nesrovnalost, která však vypovídá o fungování této organizace v malých komunitách.¹⁶⁵

4.9 Sturm 15/93 Prittlach (Přítluky)

Tento Sturm sídlil převážně v Přítlukách. Třetí Sturm sídlil v Nových Mlýnech. Zpočátku vybudování Sturmu došlo k personální změně a to té, že někdejší SA-Sturmführer Ernst Ludwig podává zprávu, že se spolu s bratrem nechávají přesunout do Břeclavi a jako náhradu za sebe navrhuje SA-Oberscharführera Josefa Beichla spolu s novým vedením všech Truppů. Návrh je takřka stoprocentně přijat a nové vedení se ustálilo.¹⁶⁶

Trupp 1:

- Truppführer: Franz Schneider
- Scharführer: Johann Rebařka
Karl Grimmel
Gottfried Abzieher

Trupp 2:

- Truppführer: Ernst Gross
- Scharführer: Johann Triebel
Rudolf Fibich

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Tamtéž.

Andreas Fibich

Trupp 3:

- Truppführer: Josef Hlawatsch
- Scharführer: Alois Köstinger
Adolf Urbitsch
Josef Pritz

4.10 Sturm 16/93 Saitz (Zaječí)

Poslední Sturm Sturmbannu II. se nacházel v Zaječí. Skládal se tří Truppů, které zde všechny sídlily.

Trupp 1:

- Truppführer: Andreas Bahr
- Scharführer: Andreas Horak
Johann Tschabe
Herbert Pokorny

Trupp 2:

- Truppführer: Andreas Sieber
- Scharführer: Franz Zimmermann
Josef Hoffmann
Konrad Koch

Trupp 3:

- Truppführer: Julius Hawle
- Scharführer: Otto Tatzl
August Pöschl
Alois Koch ¹⁶⁷

4.11 Regionální hledisko

Rozmístění Sturmů ve Sturmbannu SA Břeclav vyvolává otázky ohledně jeho logiky, zejména když některá sídla Sturmů, jako Milovice a Přítluky se Zaječí, mají blíže k Mikulovu či Hustopečím než k samotné Břeclavi. Toto uspořádání mohlo být ovlivněno několika faktory.

Jedním z nich mohly být historické a správní důvody. Organizace SA často respektovala tradiční správní hranice nebo administrativní rozdělení regionu, které se nemuselo řídit čistě geografickou blízkostí, ale spíše historickým významem či tradičními vazbami na určité

¹⁶⁷ Tamtéž.

centrum, kterým byla v tomto případě Břeclav. Strategické a vojenské důvody mohly rovněž hrát roli. SA byla polovojenskou organizací a její rozmístění mohlo odrážet strategické priority, například snahu kontrolovat důležité dopravní uzly, komunikace či potenciálně problematické oblasti z hlediska bezpečnosti a politického vlivu.

Neméně důležité byly i politické a národnostní faktory. Rozmístění Sturmů mohlo reagovat na místní demografickou situaci, například na oblasti s vyšším podílem německého obyvatelstva, kde se SA snažila posílit svůj vliv, nebo na oblasti s potenciální politickou opozicí.

Je také možné, že toto uspořádání bylo výsledkem historického vývoje a následných reorganizací v rámci SA, které mohly změnit původně logičtější strukturu. Významnou roli mohly sehrát i personální faktory, kdy sídla Sturmů mohla být umístěna podle vlivu a bydliště místních vůdců SA, kteří určovali organizaci na regionální úrovni.

Rozmístění Sturmů ve Sturmbannu SA Břeclav tak mohlo být výsledkem kombinace historických, strategických, politických a praktických důvodů, které dohromady určily jeho specifickou podobu, přestože geografická logika by mohla naznačovat jiné uspořádání. Kdyby však byla organizace SA zmapována i v jiných pohraničních oblastech, bylo by patrné, zda podobné faktory ovlivnily strukturu i tam. Možná by se ukázalo, že určité vzorce byly typické pro celé pohraničí, což by naznačovalo širší politický nebo vojenský záměr. Naopak, pokud by se uspořádání výrazně lišilo, mohlo by to odrážet specifické místní podmínky či rozdílnou míru vlivu místních politických aktérů. Tato komparativní analýza by tedy mohla přinést hlubší porozumění motivacím a strategiím, které stály za rozmístěním jednotek SA v různých regionech.

Dalším možným vysvětlením specifického rozmístění v Břeclavi by mohlo být to, že znojenská Brigáda neměla tolik velitelství Sturmbannů, a proto se její jednotky musely geograficky více posunout, aby pokryly širší oblast. Tento nedostatek velitelství mohl vést k tomu, že některé Sturmy byly umístěny i na místech, která by podle čistě geografických kritérií nebyla optimální. Tento faktor mohl ovlivnit nejen Břeclav, ale i další regiony, kde byla znojenská Brigáda aktivní. Porovnání s jinými Brigádami by mohlo ukázat, zda podobná uspořádání byla důsledkem organizačních omezení či strategických rozhodnutí.

4.12 Konec Sturmbannu?

Záznamy o činnosti SA Sturm 11/93 z Břeclavi, které končí v březnu 1941, představují zlomový bod, po němž se další osudy této jednotky ztrácejí v nejistotě a otevírají prostor pro různé interpretace a spekulace. Jednou z možných teorií je, že došlo k přesunu správy této jednotky do nedalekého Mikulova, kde sídlila nadřazenější Standarta. Tento přesun by mohl být podmíněn jak organizačními potřebami SA, tak i strategickými úvahami o efektivnějším řízení jednotky v měnících se válečných podmínkách.

Mikulov, coby významné administrativní centrum regionu, by mohl nabízet lepší zázemí a koordinaci. Pokud byla Břeclav z pohledu velení nebo logistiky považována za méně výhodné místo, přesun jednotky právě do Mikulova by mohl být logickým krokem. Je také možné, že tento přesun nebyl motivován pouze geografickou polohou, ale i blízkostí jiných jednotek a velitelských struktur, což by mohlo usnadnit komunikaci a plnění úkolů.

Hypotéza o přesunu správy do Mikulova také poskytuje možné vysvětlení pro absenci záznamů po roce 1941. Pokud byly materiály a archivní dokumentace přesunuty spolu s administrativou jednotky, mohly být následně v Mikulově zničeny. K tomu mohlo dojít z několika důvodů. Prvním je náhoda, například požár, což nebylo během války neobvyklé. Druhým, pravděpodobnějším důvodem, je cílené zničení dokumentů, a to buď v důsledku intenzivních válečných operací, nebo při závěrečných bojích spojených s osvobozením Mikulova. Shoření archivů při těchto událostech mohlo vést k nenávratné ztrátě důležitých záznamů o činnosti jednotky.

Další možností je, že k úmyslnému zničení došlo přímo v průběhu války. Vzhledem k přibližujícímu se konci války a postupujícím spojeneckým vojskům byly německé jednotky často instruovány, aby likvidovaly své dokumenty. To platilo zejména pro organizace jako SA, které mohly být po válce vystaveny intenzivnímu vyšetřování kvůli své roli v nacistickém režimu. Ničení záznamů tak mohlo být způsobem, jak zamezit tomu, aby byly později použity jako důkazní materiál.

Zároveň nelze opomenout události, které situaci mohly významně ovlivnit. V březnu 1941 zasáhla Břeclav masivní povodeň, která si vyžádala evakuaci mnoha objektů a přesun majetku na bezpečnější místa.¹⁶⁸ Je možné, že i archivní dokumentace byla v důsledku této katastrofy uskladněna na místě, které mělo být původně dočasné, a následně se na ni zapomnělo. Absence dalších záznamů po roce 1941 by tak mohla být spojena nejen s válečnými událostmi, ale také s důsledky této přírodní katastrofy. Povodeň mohla způsobit zmatek a neplánované přesuny, což přispělo k tomu, že se důležité dokumenty ztratily nebo byly považovány za ztracené.

Pokud byly archiválie skutečně přemístěny na bezpečné místo, mohlo se stát, že záznamy z mladších let, zejména z období 1942 a dále, byly uchovávány na jiném místě než starší dokumentace. Tyto pozdější materiály pak mohly být zničeny během válečných událostí na místě svého nového uložení. Kromě toho by zničení záznamů mohlo souviset i s bombardováním, které v listopadu 1944 zasáhlo Břeclav a okolí.¹⁶⁹ Tato bombardování, prováděná spojeneckými silami, mohla způsobit vážné škody nejen na infrastruktuře, ale i na archivech a dokumentech, které se v té době mohly nacházet v oblasti.

Mezi posledními záznamy evidujeme knihu výsledků ve střeleckých soutěžích pořádanou v roce 1943. Úplně poslední dochovaný záznam z roku 1944, kdy K.-Führer (tato funkce

¹⁶⁸ DOSTÁL, B. – ZEMEK, M. (ed.): *Břeclav: dějiny města.*, s. 222.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 223.

označovala nejspíše zastupujícího velitele) Gerhard Zuleger podepisoval zprávy jménem břeclavského Sturmu, však naznačuje, že jednotka stále fungovala. Není však jasné, v jaké kapacitě. Je možné, že její význam byl ke konci války omezen, nebo že se činnost této jednotky stala méně viditelnou a byla začleněna do širších struktur, kde už její konkrétní aktivity nebyly vedeny na lokální úrovni.

Absence záznamů od roku 1941 tak může být důsledkem několika faktorů, od organizačních změn a ztráty strategického významu jednotky, až po přímé důsledky válečných událostí. Vzhledem k neúplnosti dostupných informací zůstává tato otázka otevřená a lze ji pouze částečně rekonstruovat na základě nepřímých indicií.

Mezi posledními dochovanými záznamy z února 1944 podepsanými Gerharodem Zulegerem se objevují ohlášení nadřízeným útvarům o přeložení některých členů Sturmu 11/93 k SS. Skutečnost, že Zuleger podepisoval a ohlašoval přeložení některých členů ke SS, naznačuje, že jednotka mohla mít stále určitou operační důležitost. Přeložení členů ke SS mohlo být součástí reorganizace v rámci struktur Waffen-SS, které ke konci války čelily rostoucím tlakům na doplnění stavu a reorganizaci bojových jednotek. Tato přeložení rovněž mohou indikovat, že zkušenosti a dovednosti členů Sturmu 11/93 byly vyhodnoceny jako cenné pro jiné jednotky SS.

Je však také možné, že podpisy a hlášení Zulegera byly již jen formální záležitostí, což by mohlo odrážet ztrátu reálné operační kontroly nad jednotkou. Tato nejasnost v kapacitě a funkci Sturmu 11/93 v závěrečné fázi války otevírá prostor pro další výzkum, zejména pokud by se objevily další archivní materiály či svědectví.

Dne 20. dubna 1944, na narozeniny Führera, byli takřka všichni věrní členové Sturmu 11/93 povýšeni na vyšší hodnost. Toto povýšení nebylo jen formálním gestem, ale také projevem uznání jejich loajality a oddanosti. Slavnostní akt povýšení měl posílit morálku jednotky a upevnit vazby mezi jejími členy v době, kdy se válečná situace stávala čím dál napjatější. Tento krok zároveň podtrhl význam loajality a disciplíny jako klíčových hodnot, na kterých byla organizace postavena.

4.12.1 Sturm není Sturmbann

Při zkoumání Sturmbannu II. z Břeclavi je patrné, že poslední dochované záznamy pocházejí již z roku 1940. Poté jako by se tato jednotka vytratila z písemných pramenů, což může naznačovat několik možných scénářů. Jednou z možností je, že Sturmbann II. prošel reorganizací nebo byl převeden do jiného regionu či pod jinou velení, což mohlo vést ke změně způsobu dokumentace. Rovněž nelze vyloučit, že záznamy byly zničeny během válečných operací nebo při poválečném úklidu archivů, kdy byly dokumenty spojené s nacistickými organizacemi systematicky likvidovány.

Na druhé straně záznamy o břeclovském Sturmu, který byl podřízen právě Sturmbannu II., se dochovaly až do roku 1944. Tento rozpor může naznačovat, že samotný Sturmbann II. přestal fungovat jako samostatná velitelská jednotka, zatímco jeho podřízené složky, včetně břeclovského Sturmu, pokračovaly v činnosti na lokální úrovni. To by mohlo být v souladu s tehdejšími organizačními změnami, kdy se s postupující válkou některé jednotky rozpouštěly nebo slučovaly za účelem optimalizace vojenské efektivity.

Je také možné, že břeclovský Sturm získal větší operační samostatnost a fungoval nezávisleji na svém původním Sturmbannu. Tuto hypotézu podporuje skutečnost, že až do roku 1944 stále existují záznamy o jeho činnosti, včetně zpráv podepsovaných Gerhardem Zulegerem. To naznačuje, že jednotka mohla mít důležitou místní funkci, například při udržování pořádku nebo výcviku nováčků, což by vysvětlovalo, proč její dokumentace pokračovala i po zániku nadřízeného Sturmbannu.

Dalším možným vysvětlením je administrativní změna ve způsobu vedení záznamů. Je možné, že po roce 1940 byla agenda Sturmbannu II. sloučena s jinou organizační jednotkou nebo převedena na vyšší štábní úroveň, kde už nebyla vedena na tak podrobné lokální bázi. To by odpovídalo i faktu, že dokumentace o břeclovském Sturmu pokračuje – mohla být vedena přímo na místní úrovni, aniž by byla zahrnuta do nadřazených hlášení.

Tento rozdíl v dochovaných záznamech mezi Sturmbannem II. a břeclovským Sturmem ukazuje na složitost organizační struktury těchto jednotek a zároveň otevírá prostor pro další výzkum. Bylo by zajímavé zjistit, zda podobné vzorce existují i u jiných jednotek v regionu, což by mohlo potvrdit hypotézu o reorganizaci či změně dokumentační praxe. Důkladnější zkoumání archivních materiálů nebo vzpomínek pamětníků by mohlo přinést další informace o fungování těchto jednotek v závěru války.

5 ZÁVĚR

Cílem této práce bylo podrobně analyzovat působení organizace SA v Břeclavi v období před druhou světovou válkou a během ní, přičemž zvláštní pozornost byla věnována její organizační struktuře, aktivitám a vlivu na místní obyvatelstvo. Výzkum se zaměřil na pochopení toho, jakým způsobem SA fungovala v regionálním kontextu a jak ovlivňovala každodenní život ve městě, které se nacházelo v citlivé pohraniční oblasti.

Jedním z hlavních problémů při realizaci tohoto výzkumu byla ztráta městských kronik a dalších klíčových archivních dokumentů, které by za normálních okolností poskytly cenné informace o dění v Břeclavi v daném období. Tato absence primárních zdrojů si vyžádala využití alternativních pramenů, zejména z Moravského zemského archivu a dalších regionálních, ale i vzdálenějších institucí. Bylo nutné pracovat s dochovanými dokumenty, včetně úřední korespondence a policejních hlášení. Tyto materiály umožnily alespoň částečně rekonstruovat organizační strukturu SA, její náborové strategie a způsoby, jakými se zapojovala do veřejného života v Břeclavi.

Navzdory omezenému množství dostupných dokumentů se podařilo získat cenné poznatky o fungování SA na regionální úrovni. Výzkum odhalil, že SA nebyla jen vojenskou a politickou složkou nacistického aparátu, ale sehrávala i významnou roli v sociální a kulturní integraci místního obyvatelstva do ideologického rámce Třetí říše. Organizace pořádala veřejné akce, sportovní události a propagandistické kampaně, které měly za cíl posilovat loajalitu k nacistickému režimu a ovlivňovat veřejné mínění. Bylo zjištěno, že přítomnost SA v Břeclavi měla přímý dopad na každodenní život obyvatel, což se projevovalo jak ve veřejném, tak v soukromém prostoru, včetně změn v lokální ekonomice a společenských vztazích.

Získané výsledky přispívají k hlubšímu pochopení role nacistických organizací v menších městech, jako byla Břeclav, a jejich interakce s místní komunitou. Studie ukázala, že SA fungovala nejen jako nástroj politické kontroly, ale také jako prostředek k ideologické indoktrinaci a společenské mobilizaci. Tato zjištění poskytují nové perspektivy na fungování nacistického režimu na lokální úrovni a přispívají k širšímu pochopení mechanismů totalitní moci v pohraničních oblastech střední Evropy.

Do budoucna by bylo přínosné rozšířit výzkum na širší srovnání fungování SA v různých regionech Moravy, aby bylo možné lépe porozumět jejím specifickým úlohám v různých historických a geografických kontextech. Zvláštní pozornost by si zasloužila otázka, jak se působení SA lišilo v pohraničních oblastech s výraznou národnostní smíšeností oproti vnitrozemským regionům. Další výzkum by se mohl zaměřit také na poválečnou reflexi činnosti SA a její důsledky pro místní komunitu, včetně otázky vyrovnávání se s minulostí v rámci poválečné československé společnosti.

Kromě dalšího zkoumání působení organizace SA by bylo mimořádně přínosné podrobně zmapovat také strukturu a činnost samotné NSDAP v Břeclavi, kterou se dosud nepodařilo

dostatečně zdokumentovat. V dostupné literatuře ani v regionálních archivech se nenachází ucelené informace o tom, jak byla místní organizace NSDAP organizována, jaké měla vedení, jakým způsobem prováděla nábor nových členů a jak ovlivňovala veřejný i politický život ve městě. Podrobnější výzkum těchto aspektů by mohl přinést nové poznatky o fungování nacistické moci na lokální úrovni a doplnit tak dosavadní historické narativy.

Je důležité si uvědomit, že dějiny druhé světové války a období nacistické okupace jsou často prezentovány převážně z české perspektivy, přičemž se klade důraz na utrpení českého obyvatelstva a odboj proti nacistickému režimu. Přestože je tato perspektiva zcela oprávněná, nelze opomíjet druhou stranu konfliktu – konkrétně struktury a mechanismy nacistických organizací, které na místní úrovni prosazovaly ideologii třetí říše a ovlivňovaly každodenní život všech obyvatel, bez ohledu na jejich národnost či politické přesvědčení.

Na nacistické organizace, jako byla NSDAP, SA či další přidružené struktury, se často zapomíná, ať už z důvodu citlivosti tématu, nebo kvůli nedostatku dostupných pramenů. Tento přístup však vede k neúplnému pochopení historie, což může zkreslovat obraz tehdejší společnosti. Podrobné mapování nacistických struktur v Břeclavi a jejich interakcí s místní komunitou by nejen přispělo k objektivnějšímu pohledu na regionální historii, ale také by pomohlo lépe porozumět mechanismům totalitní moci a jejich dopadům na každodenní život.

Tento výzkumný směr by mohl zároveň přinést nové impulsy pro historickou edukaci a veřejnou diskusi o minulosti. Otevřené zkoumání nacistických struktur by napomohlo tomu, aby se na tyto aspekty historie nezapomínalo, a přispělo by k hlubšímu a vyváženějšímu pochopení událostí druhé světové války i období předcházejícího.

V rámci mého výzkumu jsem uspořádal přednášku v rámci semináře Regionální dějiny II. a tematickou procházku zaměřenou na působení Sturmabanne II. v Břeclavi. Cílem této akce bylo přiblížit historický kontext a konkrétní události spojené s činností této jednotky v regionu. Během přednášky jsem se zaměřil na historické souvislosti, strukturu jednotky, její aktivity a jejich dopad na místní obyvatelstvo.

Po přednášce před budovou gymnázia následovala komentovaná procházka po vybraných lokalitách v Břeclavi, které byly s působením Sturmabanne II. přímo spojené. Účastníci tak měli možnost navštívit místa, kde žily členové místní nacistické organizace, a dozvědět se více o jejich životě. Během procházky jsem poskytl podrobnější informace o konkrétních lokalitách a jejich roli v širším kontextu tehdejších událostí. Akce byla doplněna diskusí, kde měli účastníci možnost klást otázky a sdílet své poznatky.

Fotodokumentace z této akce, včetně snímků zachycujících klíčové momenty přednášky i procházky, je k vidění na obrázcích 22–25. Tato procházka a přednáška se v rámci této studie osvědčila a bude zařazena mezi syllabus tematického portfolia předmětu Regionální dějiny II.

5.1 Prameny

5.1.1 Archivní

Archiv města Brna

- fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, ulice Kounicova [sčítací operát], 1921.* inv.č. XXX; svazek Kounicova 23.
- fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, Židenice 52 [sčítací operát], 1880.* inv.č. 3352.

Bundesarchiv Berlin

- fond NS 23/510, fol. 1, inv. č. 404.

Matricula

- Linz – Stadtpfarre Urfahr, Taufen – Duplikate 1912, sign. 106/1912

Moravský zemský archiv v Brně

- fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno – Neposkvrněné početí P. Marie na Křenové, římskokatolická církev, číslo knihy 17089 / původní číslo XIV/II.
- fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev, číslo knihy 17168, svazek IX.
- fond Brno – sv. fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno – sv. Tomáš, římskokatolická církev, číslo knihy 17035, svazek XI.
- fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno-Zábrdovice, Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev“, číslo knihy 17268 / původní číslo 11/32, svazek VII.
- fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno-Zábrdovice, Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev, číslo knihy 17269 / původní číslo 11/33, svazek VIII.
- fond E 67 Sbíрка matrik, matrika městysu Troskotovice, římskokatolická církev, číslo knihy 14719 / původní číslo 3517, svazek III.
- fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, karton 1, inv. č. 2–3 a 19.
- fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 1, inv. č. 3.
- fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 33–34.
- fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 42–50.
- fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 51–54.

Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově

- fond NAD 425 „Okresní úřad Moravský Beroun“. *Sběrný arch domovní, Hořejší Kunčice č.p. 34 [sčítací operát], 1921.*

Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově

- fond NAD 1 „Okresní úřad Mikulov“, karton 675.
- fond NAD 24 „Landrat Mikulov“, karton 1, inv.č. 6II.
- fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, fascikl 1, inv. č. 528.
- fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 1, inv. č. 17.
- fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 26, inv. č. 166–167.
- fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 27, inv. č. 168.
- fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 31, inv. č. 211–212.

Státní okresní archiv Znojmo

- fond C 17 „Archiv městečka Troskotovice (1500) – 1937“, inv. č. 4.

Wienbibliothek im Rathaus

- *Die Gliederung der NSDAP*. Niederdonau NSDAP und staatliche Verwaltung, 1942.
- *Die Gliederungen der NSDAP*. Ostmark NSDAP und Verbände, 1939.
- *Handbuch der Stadt Wien*. Wien: Dt. Verl. für Jugend u. Volk; Wien: Verl. für Jugend u. Volk, 1941.
- *Handbuch der Stadt Wien*. Wien: Dt. Verl. für Jugend u. Volk; Wien: Verl. für Jugend u. Volk, 1944.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc

- fond NAD 165 Sbirka matrik Severomoravského kraje, matrika obce Hořejší Kunčice, římskokatolický farní úřad. *Matrika narozených 1845–1851*, karton č. 6912, fol. 169.

5.1.2 Publikované

- *Ab heute Einmarsch in die restlichen Gebiete; heute Einmarsch in Südmähren*. Das Kleine Blatt. 1938, roč. 12, č. 277, s. 1–2.
- *Das ist die SA.!*, Die Zeit, 1938, roč. 4, č. 228, s. 10.
- *Das Sudetendeutsche Freikorps ausgelöst*. Das kleine Volksblatt. 1938, č. 279, s. 3.
- *Die Münchner Entscheidung angenommen*. Nikolsburger Wochenschrift. 1938, roč. 78, č. 40, s. 1.
- *Heute wurde Südmähren frei!*. Neuigkeits Welt Blatt, Welteste arische Tageszeitung Wiens. 1938, roč. 65, č. 234, s. 3.
- *Kein Abschied*. Nikolsburger Kreisblatt, Mitteilungen des Kreises Nikolsburg der NSDAP. 1940, roč. 80, č. 102, s. 2.
- *Konrad Henlein an der Spitze*. Reichenberger Zeitung; Tagblatt für das sudetendeutsche Volk. 1938, roč. 79, č. 232, s. 1.
- *Lundenburg – Industriezentrum Südmährens*. Volks-Zeitung. 1938. roč. 84, č. 304, s. 8.

- *Neujahrsbotschaft des Führers*. Nikolsburger Wochenschrift. 1939, roč. 79, č. 1, s. 1.

5.2 Literatura

- BÍMAN, Stanislav: *Vojenské obsazení území připojeného k Německu podle mnichovské dohody a období jeho vojenské správy (1.–20. října 1938)*. In: Historie okupovaného pohraničí 1938–1945. UJEP Ústí nad Labem, 1998.
- BULLOCK, Alan: *Hitler a Stalin: paralelní životopisy*. Plzeň 1995.
- DOSTÁL, Bořivoj – ZEMEK, Metoděj (ed.): *Břeclav: dějiny města*. Brno 1968.
- FEST, Joachim: *Hitler*. Praha 2015.
- GERŠIC, Miroslav: *Připojení Valticka k Československu*. In: Kordiovský, Emil (ed.): Město Valtice. Břeclav 2001.
- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan: *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha 2005.
- KORDIOVSKÝ, Emil: *Rok 1938 na Břeclavsku*. Brno 2023.
- KUBÍČEK, Jaromír: *Soupis novin a časopisů vydávaných na Moravě a ve Slezsku v letech 1918–1945*. Brno, 1979.
- KUREČKA, Petr: *Adolf Hitler (zrození Vůdce)*. Břeclav 2024. (studentská práce).
- LONGERICH, Peter: *Die braunen Bataillone. Geschichte der SA*. München 1989.
- MOLNÁR, Zdeněk: *Pokročilé metody vědecké práce*. Věda pro praxi. [Zeleneč]: Profess Consulting 2012.
- POLOPRUDSKÁ, Eliška: *Jednotky SA v Říšské župě Sudety (na příkladu hlavního města župy 1938-1945)*. Diplomová práce. Fakulta přírodně-humanitní a pedagogická, Katedra historie. Liberec 2019. s. 21–22.
- SEIFERT, Otto: *Die SA als Instrument der faschistischen Diktatur bei der ideologischen, politischen und militärischen Vorbereitung des zweiten Weltkrieges*, in: Der deutsche Imperialismus und der zweite Weltkrieg, Berlin, Rütten & Loening 1961.
- ŠEVČÍK, Antonín: *Z posledních dnů nacistického panství na Mikulovsku*. In: ŠEVČÍK, Antonín – ZEMEK, Metoděj (edd.): Mnichov a Břeclavsko. Břeclav 1963.
- ŽHÁNĚL, Jiří – HELLEBRANDT, Vladimír – SEBERA, Martin: *Metodologie výzkumné práce*. Brno 2014.
- ZITELMANN, Rainer: *Adolf Hitler a jeho cesta k moci*. Praha 2017.

5.3 Online zdroje

- FAMILYSEARCH. *Detail osoby G3LF-C8Q* [online]. FamilySearch, 2024 [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: <https://www.familysearch.org/de/tree/person/details/G3LF-C8Q>.
- *Historicher Währungsrechner*. Finanzbildung durch die Oesterreichische Nationalbank. (Dostupné z WWW: <https://finanzbildung.oenb.at/docroot/waehrungsrechner/#/>).

- HÁCHA, Emil. *Projev presidenta Emila Háchy (16. 3. 1939)* [zvukový záznam]. Praha: Český rozhlas, 1939. Dostupné z: <https://soundcloud.com/ceskyrozhlas/projev-presidenta-emila-hachy-16-3-1939>.
- *Hodnosti SS a SA a jejich odpovídající hodnosti v armádě*. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA. Dostupné z: <https://www.druhasvetova.com/?p=SS/SA-a-SS/Hodnosti-SS-a-SA-a-jejich-odpovidajici-hodnosti-v-armade>.
- HORNOVÁ, Alice: *Mnichovská dohoda (29. 9. 1938)* [online]. Dostupné z WWW: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/mnichovska-dohoda-29-9-1938/>.
- IVANOVÁ, Kateřina: *METODOLOGIE SBĚRU A INTERPRETACE DAT*. Olomouc 2018. [online] Dostupné z WWW: https://is.mvso.cz/el/mvso/zima2021/YMSID/250420/Metodologie_sberu_a_interpretace_dat_-_studijni_text.pdf?lang=en.
- *Quote Origin: History Does Not Repeat Itself, But It Rhymes*. The Quote Investigator. (Dostupné z WWW: <https://quoteinvestigator.com/2014/01/12/history-rhymes>).
- WIKIPEDIA. *Nationalsozialistisches Kraftfahrkorps* [online]. Wikipedia, Die freie Enzyklopädie, [cit. 15. 2. 2025]. Dostupné z: https://de.wikipedia.org/wiki/Nationalsozialistisches_Kraftfahrkorps.
- WIKIPEDIA. *Oberste SA-Führung* [online]. Wikipedia, Die freie Enzyklopädie, [cit. 11. 4. 2025]. Dostupné z: https://de.wikipedia.org/wiki/Oberste_SA-F%C3%BChrung.

6 SEZNAM SCHÉMAT¹⁷⁰

6.1 Hodnosti SA¹⁷¹

Hodnosti SA
<i>Stabschef</i>
<i>Oberstgruppenführer SA</i>
<i>Obergruppenführer</i>
<i>Gruppenführer</i>
<i>Brigadeführer</i>
<i>Oberführer</i>
<i>Standartenführer</i>
<i>Obersturmbannführer</i>
<i>Sturmbannführer</i>
<i>Hauptsturmführer</i>
<i>Obersturmführer</i>
<i>Sturmführer</i>
<i>Haupttruppführer</i>
<i>Obertruppführer</i>
<i>Truppführer</i>
<i>Oberscharführer</i>
<i>Scharführer</i>
<i>Rottenführer</i>
<i>Obersturmmann</i>

¹⁷⁰ Z důvodu větší přehlednosti, zejména v pozdějších částech schémat, je písmo Times New Roman použito výhradně ve velikosti 10, na rozdíl od velikosti 12, která je stanovena pro samotný text.

¹⁷¹ *Hodnosti SS a SA a jejich odpovídající hodnosti v armádě*. DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA. Dostupné z: <https://www.druhasvetova.com/?p=SS/SA-a-SS/Hodnosti-SS-a-SA-a-jejich-odpovidajici-hodnosti-v-armade>).

<i>Sturmman</i>
<i>SA-Anwärter</i>

6.2 Změny názvů ulic¹⁷²

bývalý český název	nový německý název
Alšovo nábr.	<i>Emdenkai</i>
Baranovský most	<i>Führerbrücke</i>
Bezručovo nám.	<i>F.v.Richthofen Platz</i>
Bratří Mrštíků	<i>Im.Kantgasse</i>
Břetislavova	<i>Dr.R.Ley Gasse</i>
Březinova	<i>Rosengasse</i>
Brněnská	<i>Brünnerstrasse</i>
Čechova	<i>D.Eckartgasse</i>
Česká	<i>Deutsche Gasse</i>
Denisova	<i>H.V.Kleistgasse</i>
Dr.Pyskatého	<i>J.Striegelgasse</i>
Dr.Růžičky	<i>F.v.Steingasse</i>
Dr.Scheinera	<i>J.Fichte Gasse</i>
Dr.Sovadiny	<i>Feldgasse</i>
Družstevní	<i>TolmeinerGasse</i>
Fintajsova	<i>Adm.Horthygasse</i>
Fleischmannova	<i>Josef Haydngasse</i>
Fügnerova	<i>Friesengasse</i>
Habrmanova	<i>H.Göringstrasse</i>

¹⁷² SOKA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, karton 1, inv.č. 17.

Herbenova	<i>Gen. Kraus Gasse</i>
Hřbitovní	<i>Friedhofsgasse</i>
Hrnčířská	<i>Hafnergasse</i>
Husova	<i>M.Lutherstrasse</i>
Hybešova	<i>Skagerakgasse</i>
Janáčkovo nábř.	<i>Tegetthof Kai</i>
Janský most	<i>Prinz Eugen Brücke</i>
Jateční	<i>Schlachthausgasse</i>
Jiráskova	<i>J.W.Goethegasse</i>
Jungmannova	<i>Th.Körnerstrasse</i>
Komenského nábř.	<i>Adm.Scheer-Ufer</i>
Kosmákova	<i>H.v.Moltke Gasse</i>
Krátká	<i>Kurze Gasse</i>
Křížkovského	<i>Erasingasse</i>
Kuffnerova	<i>R.Hessstrasse</i>
Kupkova	<i>Ruderergasse</i>
Lanštorfská	<i>Thayastrasse</i>
Lázeňská	<i>Sterngasse</i>
Lažhotská	<i>Mackensenstrasse</i>
Lesní	<i>Waldgasse</i>
Lesní	<i>Forststrasse</i>
Libušina	<i>Defreggergasse</i>
Marianský most	<i>Einmarschbrücke</i>
Marxova	<i>A.Rosenberggasse</i>
Masarykovo nám.	<i>Adolf Hitler Platz</i>
Městský sad	<i>R.Wagner Park</i>

Na Dubiči	<i>Hindenburggasse</i>
Na Hliníkách	<i>Boelkegasse</i>
Na Kopci	<i>Berggasse</i>
Na Svěpomoci	<i>Fr.Schubertgasse</i>
Na Zahrádkách	<i>Gartengasse</i>
Náměstí svobody	<i>Platz des 8.Oktober</i>
Nerudova	<i>Fr.Schillergasse</i>
Nová	<i>A.L.Schlagetergasse</i>
Palackého třída	<i>K.Henleinstrasse</i>
Pastevní	<i>Weidegasse</i>
Pěšinka	<i>Gr.Zeppelinstrasse</i>
Písničky	<i>Sand Gasse</i>
Poštorenská	<i>Wiener Strasse</i>
Příční	<i>Quergasse</i>
Řádek	<i>Zeile</i>
Riegrova	<i>Dr.Fidrmucgasse</i>
Rochova	<i>Gymnasium Gasse</i>
Rybářská	<i>Fischergasse</i>
Šilingrova	<i>K.H.Stroblgasse</i>
Skopalíková	<i>Friedl Krcalgasse</i>
Sladová	<i>Malzgasse</i>
Slovácká	<i>H.Kollerstrasse</i>
Smetanovou nábř.	<i>Adm.Raeder-Ufer</i>
Štefanikova	<i>Schulgasse</i>
Stromořadí	<i>Alleegasse</i>
Sušilova	<i>Tannenberggasse</i>

Svatoplukova	<i>A.Hofer Gasse</i>
Švehleny	<i>L.Stahl Kai</i>
Švehlova	<i>H.Kudlichstrasse</i>
Templová	<i>Schmale Gasse</i>
Trávníčkova	<i>L.V.Beethovengasse</i>
Tyršova	<i>Fr.L.Jahnstrasse</i>
U Kuffner.činžáků	<i>Fabriksgasse</i>
U Padělku	<i>Meierhofgasse</i>
U rybníka	<i>Teichgasse</i>
U splavu	<i>Wehrgasse</i>
U Zbrodku	<i>Beierlegasse</i>
Ul.Dr.Čermáka	<i>Stadiongasse</i>
Ul.Dr.Stojana	<i>K.H.Frankstrasse</i>
Ul.pluk Švece	<i>Kasernenstrasse</i>
Vacilíkova	<i>Tirolergasse</i>
Vítězná	<i>Dr.J.Goebbelsstrasse</i>
Vodní	<i>Wassergasse</i>
Wilsonova třída	<i>B.Mussolinistrasse</i>
Zahradní	<i>Steffelgasse</i>
Zámecká	<i>Lichtensteingasse</i>
Zámecké nám.	<i>Lichtensteinplatz</i>
Zborovská	<i>Freikorps Gasse</i>
Žerotínova	<i>P.Roseggergasse</i>
Žižkova	<i>Karl Kafka Gasse</i>
Zvolenec	<i>Grünanger Gasse</i>

6.3 Členové SA v policejní službě¹⁷³

Hodnost	jméno	příjmení	číslo odz. SA	noční služba	připravení	klid	úředníci vnitřní služby
<i>Pol. Oberm.</i>	Alfred	Gutsche					
<i>Pol. Mstr.</i>	Max	Seidel	989827				
<i>Pol. Mstr.</i>	Theophil	Hinz	ano, neznámé				✓
<i>Pol. Mstr.</i>	Johann	Fuchs					✓
<i>Pol. Mstr.</i>	Josef	Hycl					✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Anton	Stodolka	652659				✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Paul	Schimmer	1227769				✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Willibad	Becker					
<i>Pol.Hauptw.</i>	Herman n	Schneider	166997				✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Gustav	Schwarz					✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Fritz	Jeschonek	662348				✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Franz	Wolf	275536				
<i>Pol.Hauptw.</i>	August	Peußner	777680			✓	
<i>Pol.Hauptw.</i>	Franz	Beyler				✓	
<i>Pol.Hauptw.</i>	Adolf	Waniek					✓
<i>Pol.Hauptw.</i>	Johann	Turetschek		✓			
<i>Pol.Hauptw.</i>	Josef	Schultes		✓			
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Fritz	Eichwald	662835		✓		
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Josef	Biernat	1266682				✓

¹⁷³ MZA v Brně, fond G357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv.č. 46.

<i>Pol.O.Wacht.</i>	Paul	Beth					✓
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Herman n	Göldenzopf	297534				
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Johann	Mayr		✓			
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Eduard	Vystrcil					
<i>Pol.O.Wacht.</i>	Engelbe rt	Gruber					
<i>Pol.Wachtm.</i>	Maxim	Eichinger			✓		
<i>Pol.Wachtm.</i>	Anton	Jaworsky					
<i>Pol.Wachtm.</i>	Josef	Moritz			✓		
<i>Pol.Wachtm.</i>	Johann	Postiasi				✓	
<i>Pol.Wachtm.</i>	Wilhelm	Saval			✓		
<i>Pol.Wachtm.</i>	Wilhelm	Schun					
<i>Pol.Wachtm.</i>	Anton	Tögel				✓	
<i>Hipo.</i>	Albert	Gröpl			✓		
<i>Hipo.</i>	Wladimi r	Vetesnik		✓			
<i>Hipo.</i>	Jakob	Wraneschüt z				✓	
<i>Hipo.</i>	Alois	Kern			✓		
<i>Hipo.</i>	Johann	Chlup				✓	
<i>Hipo.</i>	Josef	Schupa				✓	
<i>Hipo.</i>	Andreas	Landsfried				✓	
<i>Hipo.</i>	Alois	Göttlicher		✓			
<i>Hipo.</i>	Franz	Fritsch		✓			
<i>Hipo.</i>	Josef	Gehringer		✓			

<i>Hipo.</i>	Eduard	Mandl		✓			
<i>Hipo.</i>	Karl	Seiter		✓			
<i>Pol.Rev.Ober.</i>		Hirsch		✓			
<i>Pol.Oberw.</i>		Gatscher		✓			
<i>Pol.Wachtm.</i>		Spitaler		✓			
<i>Pol.Wachtm.</i>		Müller			✓		
<i>Pol.Wachtm.</i>		Niklas			✓		
<i>Pol.Wachtm.</i>		Javorský			✓		
<i>Pol.Wachtw.</i>		Pirkner				✓	
<i>Pol.Wachtw.</i>		Berg				✓	
<i>Pol.Wachtw.</i>		Penz				✓	
<i>Pol.Wachtw.</i>		Rubik				✓	
<i>Pol.Hauptw.</i>		Brodbeck					✓

6.4 Členové SA ve vojenské službě¹⁷⁴

jméno	příjmení
Karl	Andjel
Anton	Bachl
Georg	Bartl
Anton	Bayer
Rudolf	Birnbaum
Karl	Born

¹⁷⁴ Tamtéž, inv. č. 47.

Josef	Brejzek
Alfred	Brunner
Hans	Chmelitschek
Johann	Dicker
Walther	Drabek
Josef	Drescher
Augustin	Erlach
Franz	Feldwabel
Thomas	Fleischmann
Franz	Follner
Erwin	Fritsch
Johann	Geiecker
Karl	Göbl
Josef	Gräf
Karl	Griebaum
Johann	Guth
Ignaz	Haan
Moritz	Hackenberg
Thomas	Hackl
Karl	Hahn
Gottfried	Hauenstein
Heinrich	Hauenstein
Franz	Himmelhahn
Heinrich	Hladik
Anton	Hluchy
Hans	Hoffmann

Josef	Holtzer
Heinrich	Huber
Otto	Janda
Alois	Janisch
Karl	Janisch
Josef	Keck
Emerich	Kittel
Karl	Knoll
Franz	Koch
Karl	Kornherr
Franz	Kostelecky
August	Kosut
Alois	Kral
Oswald	Krause
Heinrich	Kreisel
Franz	Kroboth
Hans	Kropatschek
Josef	Kubofsky
Johann	Kudlatschek
Anton	Kuttner
Karl	Luskacz
Leopold	Malanik
Germein	Mira
Leonhard	Myslik
Josef	Nabegger
Johann	Navratil

Rudolf	Nemetz
Robert	Nemetz
Alfred	Neubauer
Robert	Neuhauser
Karl	Obdrzalek
Friedrich	Oliva
Klement	Pawlak
Rudolf	Pecha
Franz	Polster
Herbert	Posluschny
Felix	Prochaska
Anton	Pücher
Gustav	Renner
Egydius	Rosinger
Jakob	Rosner
Hans	Schestag
Franz	Schmidt
Edgar	Schreiber
Wilhelm	Schwitz
Ignatz	Seidl
Andreas	Sieber
Hubert	Snopek
Ernst	Stark
Hans	Swoboda
Franz	Tabery
Hermann	Thiede

Rudolf	Trampusch
Ferdinand	Ullbrich
Franz	Vogel
Richard	Vogel
Walther	Wawra
Andreas	Wessely
Josef	Wollanek
Josef	Wöllert
Josef	Zapletal
Josef	Zecha

6.5 Členové SA Sturm 11/93 Lundenburg (Břeclav)¹⁷⁵

Č.	Příjmení	Jméno	Adresa	Datum, místo narození	přijat	zaměstnání	příjem	služba v armádě
63	Almesberger	Franz	D. Eckartgasse 3	2.2.1896, Prag	24.10.19 38	daňová inspekce	102	24+10 Znaim
37	Andjel	Karl	Körnergasse 35	21.7.1915, Lundenburg	15.10.19 38	pomocník v kanceláři	120	
30	Antl	Franz	Dr. Fidermucgasse 877	10.11.1899	15.10.19 38	nádražák	182	
120	Antreich	Andreas	Mackensenstra sse 453	30.11.1906, Frittkoch	15.10.19 38	pracovník D.R.B.	112	10 Brünn
	Antriata	Franz	xxx	10.03.1907, Frisolm		učitel		
196	Bachl	Anton	xxx					
200	Bartl	Georg						
118	Bartonek	Johann	D. Eckartgasse 44	17.5.1914, Kunovitz	17.05.19 39	dálnopisec	115	54 Göding
176	Bartosch	Josef	Schubertgasse 7	18.02.1911, Brünn	05.11.19 38	zahradník, nádražák	120	106 Brünn
198	Baudiger	Anton	xxx					

¹⁷⁵ Tamtéž, inv.č. 42–45.

194	Bauer	Johann	Lutherstr. 15	29.12.1906, Wien	15.10.19 38	krejčí, nádražák	120	
150	Baumgartner	Josef	Dr. Fidermucgasse 35	7.7.1904, Feldsberg	15.10.19 38	nádražák	160	
195	Bayer	Anton	xxx					
77	Beck	Johann	Raeder Ufer 12	1.12.1896, Pollau		noční hlídač	130	1
36	Berg	Johann	Mackensenstra sse 15	17.12.1895, Mödling	12.04.19 39	vesniční úředník	230	54 Olmütz
13	Binder	Josef	Musolinistrasse 3	8.11.1891, Unter- Wisternitz	15.10.19 38	číšník, pošťák	120	24 Brunn
184	Birnbaum	Rudolf	Andreas Hofer 21	6.4.1903, Frittkoch	15.10.19 38	kovář, nádražák		106 Znaim
19	Bombera	Alfred	Kleistgasse 34	21.10.1898, Lundenburg	15.10.19 38	nádražák	119	3
7	Born	Karl	H. Kollerg. 3	21.10.1912, Brunn	28.04.19 39	krejčí	80	201 Krasmark ?
199	Breitkopf	Anton	Schlachthausga sse 3					
61	Breizek	Josef	Admiral Horthygasse 33	1.1.1898, Teschen	15.10.19 38	zedník, stavitel	100	100 Troppau
197	Brunner	Alfred	xxx					
122	Buchmann	Johann	Hindenburg. 15	17.4.1913, Pollau	01.11.19 38	nádražák	140	43
114	Cervený	Rudolf	Alleegasse 259	30.9.1890, Lundenburg	28.11.19 38	vedoucí nádražák	200	3
219	Chelik	Johann	Lutherstrasse 20	5.8.1901, Norbes	22.07.19 37	nádražák	150	23+22
218	Chmelitschek	Hans						
26	Czapka	Anton	D. Eckartgasse 61	15.8.1906, Lundenburg	15.10.19 38	kadeřník	139	
46	Czuka	Rudolf	H. Stroblg. 23	28.2.1910, Neudek	15.10.19 38	zámečník, nádražák	120	
	Dobromysl	Franz						
258	Dok?	Johann	Dr. Fidermucgasse 878	29.7.1920, Brunn	09.04.19 40	?	150	
105	Doleschal	Ignaz	H. Kollerg. 72	6.12.1901, Rottenschac hen	01.02.19 39	nádražák	114	
134	Drabek	Walter	Mackensenstra sse 623	24.7.1920, Feldsberg	30.10.19 38	zámečník	127	
127	Drapal	Anton	D. Eckartgasse 39	26.8.1903, Fracht	11.11.19 38	nádražák	142	125 Znaim
6	Drasal	Josef	Raeder Ufer 12	12.1.1907, Linz	15.11.19 38	obchodník, vydavatel	100	
96	Drechsler	Edmund	Lutherstr. 35	24.12.1889, Olmütz	02.05.19 39	řezník	100	3 Kremsin

48	Drescher	Josef	Adm. Raeder Ufer 17	1.3.1910, Witkowitz	15.10.19 38	obchodník	500	131 Lundenbu rg
17	Endlicher	Walter	Hessstrasse 25	24.5.1913, Rohatec	05.05.19 39	medik		
202	Erlach	August	Schubertgasse 26					
203	Faber	Karl	xxx					
206	Feldwabel	Franz	xxx					
41	Ferbar	Karl	Admiral Horthygasse 9	25.10.1894, Eisgrub	24.10.19 38	zámečník	100	hlídač, velitel
205	Fiala	Robert						
98	Filipp	Anton	Quergasse 10	14.4.1910, Pollau	23.10.19 38	pracovník	138	126
159	Fischer	Alois	Dr. Fidermucgasse 27	20.10.1883, Nugereigen	24.10.19 38	vazač	114	10 Přemysl
82	Fleischmann	Thomas	Bahnhof restaurant	4.11.1912, Erdberg	12.11.19 38	řezník	100	43 Brunn, 131 Lund
204	Fojtik	Arnold	Dr. Fidermucgasse 1011	18.4.1906, Auschwitz		denní směna u dráh	130	6 Brunn
90	Follner	Franz	Adm. Horthyg. 22	26.01.1912, Poppitz	15.10.19 38	nádražák	134	5
	Frei	Karl	Herm. Göringstr. 74					
72	Frey	Karl	Zeile 31	17.9.1912, Mödling	24.10.19 38	nádražní inspektor	107	Pionier 2 Kremsin
145	Fritsch	Erwin	Göbbelstr. 8	10.4.1912, Komotau	22.06.19 39	hodinář	150	23
86	Fröhlich	Wenzel	Schillergasse 27	20.11.1891	24.10.19 38	penzista	128	
152	Furch	Josef	K. Kafkag. 38	20.11.1907, Poppitz	15.10.19 38	nádražák	150	6 Brunn
34	Fürnstahl	Peter	Hessstrasse 2	24.6.1886, D.- Jahrendorf	15.10.19 38	topič	128	13 Pressburg
193	Gänserdorfer	Josef	Adm. Horthyg. 10	4.3.1895, Fracht	15.10.19 38	pokrývač	110	24 Znaim
27	Gehringer	Otto	Herm. Göringstr. 80	9.2.1910, Voitelsbrun n	15.03.19 39	nádražák	137	
64	Gehrlinger	Hubert	Hügelgasse 3	31.8.1912, Pulgram	23.10.19 38	krejčí, nádražák	100	
31	Gepperth	Martin	Dr. Fidermucgasse 877	21.10.1900, Grafendorf	01.01.19 39	nádražák	178	
71	Giebel	Heinrich	Schlagettergass e 18	14.06.1904, Pulgram	23.10.19 38	pracovník	137	6
209	Giebel	Friedric h	Herm. Göringstr. 14	15.5.1909, Pulgram	15.10.19 38	řezník	110	
95	Göbl	Josef	K. Kafkag. 62	22.3.1910, Fracht	16.10.19 38	nádražák	118	24 Znaim
132	Göbl	Karl	Feldgasse 4	3.11.1901, Krefeld	xx.10.19 38	pracovník	100	

169	Gotthard	Johann	Dr. Jos. Göbbelstr. 5	15.10.1906, Fracht	03.01.1939	pracovník	110	125 Bisenz
210	Götz	Heinrich						
208	Gräf	Josef	Quergasse 11	1.10.1905, Nikolsburg		obchodník	500	
93	Greger	Johann	Lutherstr. 7	4.6.1907, Fracht	20.10.1938	nádražák	135	10 Brunn
207	Gregor	Johann						
	Gregor	Gustav	Musolinistrasse 5					
	Grobschindt	Franz	K. Henleinstr. 28					
69	Gross	Anton	H. Kollerstr. 38	9.11.1899, Pollau	15.11.1938	pracovník	133	ochrana 37
130	Gross	Leopold	F. Schillerg. 11	22.3.1913, Markt.Krönau	xx.03.1939	úředník	145	4
	Groß	Stefan	Raeder Ufer 12	9.12.1908, Prittlach	xx.xx.1938	zámečník, topič	200	
21	Grüssinger	Franz	H. Göringstr. 16	24.9.1890, Zull	15.10.1938	knižní spojka	120	99 Znaim
	Grüssinger	Franz	Dr. Fidermucgasse					
162	Guth	Johann	altes Gemeindehaus	10.8.1914, Bergen	15.10.1938	pracovník	110	3 Brunn, 131 Lund
79	Haan	Ignatz	Quergasse 10	16.11.1902, Neumühl		pracovník	110	304
217	Haan	Josef						
53	Hackenberg	Moritz	8. Oktoberplatz 11	22.02.1917, Niederlinde wiese	15.03.1939	pekař	72	
23	Hackl	Thomas	Karl Kafkag. 33	13.10.1914, K. Tajas	20.10.1938	pracovník	88	
165	Hackl	Karl	Feldgasse 16	12.03.1912	15.12.1938	švec	130	
11	Hadatsch	Adolf	Lutherstr. 41	17.6.1896, Brunn	15.01.1939	poštovní úředník	181	1 Wien
29	Hadravsky	Franz	Richthofenplatz 20	1.9.1898, Ranzern	15.10.1938	říšský poštovní úředník	182	
211	Hahn	Karl						
268	Hakala	Josef	Lundenburg	3.1.1899, Rabensburg		vydavatel časopisu	265	24
166	Hartl	Gustav	Göthegasse 7	11.2.1890, Michelsdorf	01.11.1938	učitel	240	99 + 47 Graz
153	Hasieber	Josef	A. Scheer Ufer 3	7.1.1902, Nikolsburg	15.10.1938	pošťák	184	Freikorps
171	Hassmann	Josef	Mackensenstrasse 452	1.5.1913, Kobily	10.11.1938	nádražák	130	6 Pardubitz
25	Hauenstein	Heinrich	Gartengasse 20	7.7.1900, Göding	15.10.1938	obchodník	350	
135	Hauenstein	Gottfried	Gartengasse 20	13.1.1906, Auspitz	15.10.1938	číšník	92	

33	Herdin	Josef	Alleegasse 49	8.2.1878, Jägerndorf	15.10.19 38	zámečník, penzista	196	mariňák
214	Himmelhahn	Franz	Zeppeling. 2064	21.1.1907, Neudek	15.10.19 38	krejčí	138	
4	Hladik	Heinrich	Lichtensteinpla tz 2	14.3.1891, Charlotten	15.10.19 38	vrchní lesník	420	10 Josefstadt, velí
164	Hluchy	Anton	Ad. Raeder Ufer 3	9.12.1911, Lundenburg	15.10.19 38	zbrojník	350	
216	Hnaha	Otto						
212	Hoffmann	Hans						
	Holetschek	Johann	Admiral Horthygasse 13	10.7.1912, Prerau	04.01.19 40	nádražák	170	3 Korporal
215	Holzer	Josef	Strobelg. 35	8.12.1911, Unter Tannowitz			146	Kromau
213	Houdek	Otto	xxx					
123	Hrtschek	Hans	Unter Themenau 73	26.6.1902, Unter Themenau		technik		302
39	Huber	Heinrich	8. Oktoberplatz 11	20.8.1911, Dürnholz	15.10.19 38	pekař	200	11 Slowakei
	Hübl	Fritz						
94	Jaborek	Ruppert	Heinr. Kollerstr. 49	24.9.1905, Miezmanns	15.10.19 38	muzikant	135	
8	Janalik	Alois	M. Lutherstrasse 39	5.11.1903, Chopin	15.10.19 38			
88	Janisch	Karl	Dr. Fidermucgasse 877	15.4.1918, Brünn	22.02.19 39	technik	120	
91	Janisch	Alois	Schmiedg. 147 (UT)	29.11.1896, Unter Themenau	15.10.19 38	obchodník	250	24 Wien
220	Jaroka	Otto						
22	Jarosch	Anton	Schubertstr. 2	2.3.1896, Wojkowicz	17.10.19 38	strojvedouc í	250	
	Jelinek	Ferdinan d	Adolf Hitlerplatz 581	14.3.1899, Blans		dentista		sanitář
222	Jerabek	Franz						
40	Joksch	Vinzenz	H. Kollerstr. 55	11.5.1881, Poppitz	15.10.19 38	penzista	106	
221	Joksch	Heinrich	Dr. Fidermucgasse 1010					
128	Kapinos	Alois	Lichtensteinstr. 448 (UT)	3.5.1891, Lundenburg	04.07.19 39	úředník	120	6
58	Karner	Reinhol d	Dr. Jos. Göbelg. 16	16.12.1906, Bruck	17.06.19 39	ředitel	180	
35	Keck	Josef	Lutherstr. 48	15.8.1917, Nikolsburg	15.10.19 38	velitel	300	
223	Kellner	Johann	Graf Zeppeling. 1875	15.5.1911, Pollau	15.01.19 39	pracovník	125	10 Brünn

224	Kiefert	Franz	Dr. Fidermucgasse 1010					
55	Kirchner	Josef	Dr. Fidermucgasse 27	24.2.1884, Dittersdorf	15.10.19 38	nádražák	216	
	Kirchner	Richard						
50	Kittl	Emerich	Zeile 58	10.9.1912, Lundenburg	15.10.19 38	obchodník	120	
60	Klein	Matthias	Admiral Horthygasse 23	7.8.1910, Treskowitz	15.10.19 38	úředník drah	143	Freikorps
143	Klose	Gustav	Andreas Hoferg. 5	9.12.1899, Poppitz	25.07.19 39	nádražák	120	10 Brünn
144	Klose	Franz	Dr. Fidermucgasse 1010	8.6.1904, Anerschütz	26.07.19 39	nádražák	120	I. Troppau
261	Klose	Josef						
172	Knoll	Karl	Göringstr. 347 (UT)	12.8.1912, Auspitz	24.07.19 39	sekretář	195	5 Kuschau
113	Koch	Franz	D. Eckartstr. 44	24.5.1918, Socherl	12.03.19 39	pomocník v kanceláři	100	
24	Kornherr	Karl	Dr. Eckartstr. 60	29.9.1906, Kollendorf	15.10.19 38	pošťák	100	10 Brünn
142	Kostelecky	Franz	Lutherstr. 1	18.12.1914, Dürnholz	11.05.19 39	pekař	95	10 Brünn
125	Kosut	August	Zeile 74	25.8.1900, Wien	14.10.19 38	vesniční úředník	150	53 Leipnitz
146	Kotatschka	Wilhelm	Dr. Fidermucgasse 1012	24.5.1910, Brünn	15.10.19 38	nádražní úředník	133	
110	Kral	Erich	Schlachthausg. 5	6.6.1916, Brünn	15.10.19 38	nádražák	128	Freikorps
225	Kramer	Heinrich						
47	Krause	Oswald	Bölkestr. 6	08.09.1912, Reichenberg	15.10.19 38	mistr	100	10 Lundenbu rg
2	Kreisel	Heinrich	Zeppelinstr. 42	28.5.1904, Rohrbach	15.10.19 38	zahradník	160	
78	Kremnitzmüller	Gustav	Zeile 14	9.7.1893, Wien	20.10.19 38	obchodník	200	5
112	Kromer	Franz	Unter Themenau 496	22.3.1901, Nikolsburg	16.10.19 38	nádražák	125	125 Kausnier
1	Kropatschek	Hans	Adm. Horthyg. 21	26.11.1906, Bratelsbrunn	15.10.19 38	učitel, ředitel	220	10 Brünn
66	Kubovsky	Josef	T. Körnerstr. 25	17.4.1901, Lundenburg	15.10.19 38	mlynář	190	7 Annitz
163	Kudlatschek	Johann	Zeile 84	12.5.1912, Wien	15.10.19 38	hlídač	110	111 Kuschau
182	Kulhanek	Julius	M. Lutherstrasse 7	9.3.1910, Budapest	15.10.19 38	pomocný pekař		
43	Kuril	Karl	H. Kollestr. 45	18.11.1906, Feldsberg	15.10.19 38	nádražák	140	

	Kuta	Eduard	K. Henleinstr. 3	5.3.1899, Wien	01.07.1931	malíř	250	
189	Kuttner	Anton	Karl Kafka 51	17.12.1909, Unter Wisternitz	15.11.1938	pracovník	130	256 Iglau
228	Landauf	Rudolf	Schlagettergasse 25	13.2.1914, Millowitz	23.10.1938	technik u drah	120	24 Znaim
28	Landsmann	Otto	Kurzegasse 1284	10.5.1918, Poppitz	12.05.1939	pomocník v kanceláři		
76	Langer	Josef	Waldgasse 4	21.11.1908, Pollau	08.11.1938	pekař, nádražák	110	43
89	Langer	Anton	Zeile 82	21.2.1911, Pollau	02.11.1938	nádražák	137	24
136	Langer	Johann	Dr. Fidermucgasse 879	22.12.1914, Kornitz	06.12.1938	kadeřník, nádražák	135	
227	Lawinger	Richard	H. Kudlichstr. 15					
115	Letschka	Franz	Andreas Hoferg. 7	27.11.1904, Pollau	28.10.1938	pracovník	120	
175	Lindner	Friedrich	Mackensenstrasse 452	4.12.1910, Wien	21.07.1939	křejčí, nádražák	120	
109	Lubik	Anton	Mackensenstr. 452	6.4.1903, Eisgrub	25.10.1938	nádražák	150	6
226	Ludwig	Ernst	Alleegasse 878					
	Luskacz	Karl	xxx					
20	Malonik	Leopold	K. Henlein. 14	15.10.1904, Wien	15.10.1938	pracovník	102	
65	Mauler	Rudolf	Richthofenplatz 18	25.10.1908	15.10.1938	kadeřník, nádražák	100	
119	Miklisch	Johann	Alleegasse 31	23.8.1903, Rabensburg	15.10.1938	švec, nádražák	115	
	Miklisch	Alfred	xxx					
230	Mira	Herman n	Dietr. Eckartg. 52	23.6.1921 Jablonkan		prodavač	80	
101	Moder	Leopold	Dr. Fidermucgasse 27	29.7.1903, Lodenitz	01.02.1939	zámečník, nádražák	200	10 Brünn
231	Motz	Franz	D. Eckartstr. 75		01.01.1940			
	Mrazek	Karl	Dr. Fidermucgasse 31	30.4.1909, Urspitz	14.10.1938	nádražák	160	24 Znaim
52	Müller	Johann	F.L.Jahnstr. 8	9.4.1906, Neumühl	05.11.1938	nádražák	120	
229	Müller	Rudolf	xxx					
170	Myslik	Leonhard	Jahnstraße 1	18.4.1896, Lundenburg	15.10.1938	architekt	300	3 Kremosin
	Nabegger	Josef	H. Göringstr. 20	20.3.1912, Haberg	01.06.1939	celník	156	Pion. Baon. 70
174	Navratil	Johann	H. Stroblg. 13	4.11.1911, Saitz	24.10.1938	malíř	120	24 Znaim

178	Nemetz	Rudolf	Ruderergasse 41	10.11.1911, Lundenburg	15.10.1938	švec	106	
38	Neswadba	Peter	Körnerstr. 31	21.6.1906, Brünn	15.10.1938	pošťák	150	
102	Neubauer	Alfred	Dr. Fidermucgasse 878	3.10.1919, Brünn	15.11.1938		108	
5	Neuhauser	Robert	Rudergasse 35	24.4.1906, Lundenburg	15.10.1938	obchodník	400	
	Neuhauser	Rudolf	Ruderergasse 35					
160	Novotny	Edmund	K. Henlein. 16	25.7.1908, Lundenburg	15.03.1939	zámečník, topič	150	
137	Obdrzalek	Karl	Dr. Fidermucgasse 876	6.10.1921, Lundenburg	15.10.1938	hodinář		
185	Obenaus	Franz	Wienerstraße 81	27.3.1899, Lundenburg	15.10.1938	obchodník, nádražák	215	36 Užhorod
156	Oliva	Friedrich	Ad. Raeder Ufer 20	9.9.1919, Zwittau	02.05.1939	zahradník		
232	Oppel	Johann	Unter Themenau 584	1.5.1903, G. Tojosi	19.10.1938	nádražák	160	43 Brünn
183	Oppl	Otto	Göringstr. 255 (UT)	5.7.1898. Krakau	24.07.1939	nádražák		7 Klagenfurt
	Panzeuböck	Johann	xxx					
138	Parsdorfer	Josef	Zeile 82	30.6.1917, Nikolsburg	20.11.1938	učitel	160	
157	Pavlak	Klemens	Hauptstrasse 39 (UT)	23.11.1881, Unter Themenau	01.08.1939	kastelán	151	6 Brünn
62	Pecha	Rudolf	Göbbelstr. 6	8.5.1920, Brünn	15.10.1938			
	Ploth	Rudolf	Mackensenstrasse 1280					
124	Plott	Rudolf	Mackensenstrasse 1280	22.3.1898		topič	246	ochrana 14
	Polaschek	Theodor	xxx					
59	Polster	Franz	M. Lutherstrasse 49	21.2.1921, Znaim	15.10.1938	pomocník v kanceláři	106	
235	Preis	Franz	Hindenburg. 15	25.11.1901, Ober Gespitz	28.10.1938	vrchní stavitel u drah	140	8 Freidienst
3	Prochaska	Othmar	Admiral Horthygasse 10	21.6.1890, Brünn	20.10.1938	sekretář	300	11 Stochau
158	Prochaska	Felix	Ober Themenau 332	13.10.1908, Brünn	15.10.1938	ředitel školy	280	43 Brünn
	Proschek	Friedrich	Wienerstrecke 132 (UT)	28.2.1910, Großsteurowitz	20.10.1938	pomocník u dráhy	160	3 Kremsier
186	Protiwinsky	Ruppert	K.Henleinstr. 169	8.9.1913, Schattau	07.04.1934	nádražák	120	24 Znaim, Freikor.

191	Pücher	Anton	M. Lutherstrasse 44	10.12.1909, Eisgrub	15.10.19 38	právník, úředník	200	
254	Pücher	Anton	M. Lutherstrasse 44	10.12.1909, Eisgrub	15.10.19 38	právník, úředník	250	
	Puff	Hans						
233	Punčochař	Johann	Ober Themenau	16.7.1914, Kadolz	19.07.19 39	pomocník v kanceláři	170	
234	Puschmann	Otokar	xxx					
236	Reitmayer	Andreas	xxx					
92	Renner	Gustav	Lutherstr. 14	9.7.1919, Wien	03.02.19 39	pomocník v kanceláři	107	
32	Richter	Johann	Goethegasse 582 (UT)	19.5.1912, Oberfurth	15.10.19 38	vrchní nádražák	120	10 Umkačev o
	Rieß	Johann						
42	Ritschitz	Josef	Zeile 86	8.3.1913, Mietzmanns	25.10.19 38	topič, zámečník	150	256
167	Rogelböck	Ferdinan d	8. Oktoberpl. 8	18.5.1901, Poppitz	08.10.19 38	nádražák	180	Freikorps
151	Rosinger	Egydius	Mackensenstra sse 3	21.9.1904, Pulgram	23.10.19 38	pracovník	120	
237	Rosiwal	Ludwig	xxx					
126	Rosner	Jakob	Karl Kafkagasse 15	23.07.1903	15.10.19 38	zbrojník	150	
149	Schäffer	Franz	Theinwald 496	11.11.1906, Nikolsburg	27.07.19 39	muzikant, nádražák	130	43 Znaim
104	Schestag	Hans	Dr. Fidermucgasse 1137	3.5.1919, Kumrowitz		učetní	120	
	Schestag	Johann	Dr. Fidermucgasse 1137	3.5.1919, Kumrowitz	05.03.19 39	úředník banky	151	
45	Schier	Franz	Adm. Horthyg. 5	4.10.1899, Ober- Gespitz	03.04.19 39	topič	185	24 Znaim
168	Schimpf	Rudolf	Volksschule (OT)	17.8.1887, Klein Haderdorf	14.05.19 39	vrchní učitel	370	ochrana 21
80	Schindler	Felizian	Schmaleg. 5	16.10.1902, Fracht	16.10.19 38	nádražák	120	
154	Schlosser	Franz	Dr. Fidermucgasse 879	14.10.1914, Sochal	23.10.19 38	krejčí, nádražák	150	10 Brünn
179	Schmied	Franz	Ober Themenau 21	39.23.1907, Pulgram	28.10.19 38	řezník	200	43 Brünn
75	Schneider	Johann	Schlagettersdtr. 25	5.9.1904, Fröhlersdor f	20.04.19 39	pracovník	145	43
242	Schneider	Johann (II)						
241	Schneller	Rudolf						

56	Scholze	Viktor	Schillergasse 6	18.7.1893, Adamstahl	21.03.19 39	nádražák	185	
180	Schönwälder	Gustav	Kleistg. 1	28.6.1907, Rautenberg	04.07.19 39	poštovní úředník		
81	Schreiber	Edgar	Dr. Fidermucgasse 879	28.12.1904, Feldsberg	12.11.19 38	natěrač, nádražák	110	
12	Schuster	Johann	Zeile 45	29.3.1888	20.10.19 38	číšník, průvodčí	195	6 Brünn
139	Schuster	Heinrich	Lutherstr. 49	20.5.1903, D.-Bichau	01.07.19 39	krejčí, nádražák	140	25 Zvolen
190	Schwarzbier	Gustav	Hafnerg. 11	15.9.1894, Luschitz	15.10.19 38	kadeřník		49 Wien
240	Schwitz	Wilhelm	Karl Kafkagasse 60	4.9.1908, Olmütz	05.12.19 38	zámečník	160	
9	Scollaczek	Alois	Schubertg. 10	28.4.1911, G. Tajasi	15.10.19 38	zaměstnanec	120	131 Lundenbu rg
97	Seebauer	Andreas	Feldgasse 14	2.3.1898	20.10.19 38	knihkupec	100	54
84	Segenschmied	Dominik	Herm. Göringstr. 38	29.10.1906, Unter Tannowitz	23.05.19 39	zedník, nádražák	150	
14	Seiter	Ignaz	Dr. Fidermucgasse 876	1.6.1897, Nikolsburg	15.01.19 39	nádražák	160	
239	Sieber	Andreas	Errasimgasse 3					
238	Slunsky	Laurenz	Hofnerg. 4	28.2.1912, Fröllersdorf	15.02.19 39	nádražák	120	
67	Smrsch	Rudolf	Zeile 5	30.6.1887, Lundenburg	15.10.19 38	výrobce kartáčů	100	25 Brünn
177	Snopek	Hubert	Unter Themenau 338	1.11.1908, Unter Themenau	24.07.19 39	švec		
192	Sokopp	Moritz	Grunaugerg. 15					
16	Soschka	Martin	Richthofenplat z 19	4.1.1901, Borkovan	15.10.19 38	kovář, zámečník	104	12 Ungarn
106	Sottner	Bruno	Lichtensteinpla tz 3	23.1.1910, Meran	15.10.19 38	elektrikář	120	Eisb. Pardubitz
147	Springer	Franz	Kleistgasse 1	30.4.1888, Auspitz	15.10.19 38	poštovní ispektor	400	Telegraf
68	Stark	Ernst	Dr. Fidermucgasse 40	8.6.1903, Dreilochen	20.02.19 39	zámečník	112	
74	Stauder	Michael	Mackensenstra sse 49	6.4.1896, Budapest	15.10.19 38	zahradník	100	32 strojvedo ucí
15	Stieglitz	Rudolf	Postamt 2	24.6.1903, Lundenburg	15.10.19 38	zámečník, pošťák	100	Telegraf 3 Tyrnau
73	Stöffel	Erwin	Goethegasse 765 (UT)	10.9.1894, Niemschitz	20.10.19 38	vrchní učitel	283	99 Feldwebel
243	Stogl	Laurenz						

	Stoitzner	Josef	Gartengasse 25	9.2.1905, Althart	01.12.19 38	stolař	179	Dion, Soldat
116	Svoboda	Hans	D. Eckartg. 62	25.2.1920, Brünn	08.12.19 38	typograf	50	
117	Svoboda	Viktor	D. Eckartg. 62	23.3.1908, Mödriz	02.05.19 39	řezník	110	10 Brünn
131	Tabery	Franz	Holzwebergasse 30	22.3.1913, Markt.Krönau		úředník	145	
49	Teltscher	Franz	Konrad Henleinstr. 24	2.4.1894, Lutschen	15.10.19 38	obchodník	240	10 front
133	Thiede	Herman n	H. Kollerstr. 47					
173	Tichy	Johann	Quergasse 10	1.4.1891, Poppitz	26.11.19 38	švec	100	1 Wien
244	Trčka	Franz						
108	Triebel	Karl	Mackensenstr. 10	26.6.1889, Eisgrub	20.10.19 38	stolař	157	99 strojvedo ucí
188	Tschobe	Franz	Dr. Fidermucgasse 22	24.2.1911, Poppitz	15.10.19 38	nádražák	156	
129	Tschochohei	Josef	Immanuel Kantgasse 1952	15.8.1905, Unter Wisternitz	02.05.19 39	nádražák	120	
	Uebel	Werner	Adm. Horthyg. 4	17.1.1911, Erlbach		inspektor	265	
85	Ulbrich	Ferdinan d	M. Lutherstrasse 1	31.3.1921, Mödriz	15.04.19 39	pekař	60	
141	Vogel	Franz	Jahnstraße 12	31.8.1913, Eisgrub		nádražák	90	43 Brünn
155	Vogel	Richard	Freikorpsg. 1998	7.12.1910, Eisgrub	31.07.19 39	celník	126	27 Ung. Hradisch
161	Wachl	Josef	Kantgasse 2	12.12.1904, Neudek		švec	136	201 Rosenber g
245	Walenta	Leopold						
	Wawra	Walter	Lutherstr. 18	8.12.1909, Lundenburg	01.01.19 40	úředník u soudu	225	31 Iglau
	Weigel	Leopold	Theimwald (UT)	28.6.1889, Guldenfurth	16.10.19 38	nádražák	145	strojvůdce
247	Weiss	Felix	Rudolf Hessestr. 25	21.5.1898, Lundenburg		chemik		
148	Wenig	Andreas	Ludendorfer Kai 1995	14.7.1911, Bratelsbrun n	27.07.19 39	kadeřník, nádražák	121	82
	Wenka	Rudolf	Waldgasse 6	28.3.1910, Großsteuro witz	20.10.19 38	pomocník	200	5 Kaschau
44	Wessely	Andreas	Mackensenstra sse 453	3.9.1895, Prittloch	15.10.19 38	nádražák	200	99
70	Wessely	Konrad	Mackensenstra sse 5	17.10.1896, Gr. Steinowitz	15.11.19 38	pracovník	140	99
181	Wessely	Adolf	Grünangerstraß e 15	12.2.1890, D.-Brodek	15.10.19 38	dozorce	120	3 M.- Schönber g

100	Wiesinger	Rudolf	Dr. Fidermucgasse 27	29.7.1903, Lodenitz	01.02.1939	kovář	110	10 Brunn
83	Winkler	Rudolf	Kleistg. 8	1.1.1908, Pollau	15.10.1938	nádražák	110	6 Brunn
111	Winter	Georg	Zeppeling. 2125	31.8.1912, Pollau	15.10.1938	stolař, nádražák	125	
249	Winter	Josef						
121	Wochele	Franz	Dr. Robert Leyg. 26	4.10.1899, Brunn	15.10.1938	poštovní úředník	194	8
51	Wollanek	Josef	Feldgasse 73	14.5.1903, Guttenfeld	15.10.1938	zámečník	96	106 Brunn, Znaim
248	Wollanek	Johann	Planetta. 16	16.3.1902, Guttenfeld	15.11.1938	nádražák	165	
87	Wollenstein	Anton	Brünnerstr. 1400	13.6.1904, Pollau	02.11.1938	švec, nádražák	130	
107	Wöllert	Josef	Mittegasse 274 (UT)	13.1.1906, M. Ostrau	15.10.1938	švec	100	6
	Wozmann	Leopold	Horthyg. 14	15.8.1914, Lundenburg	01.02.1939	strojvedoucí	170	
246	Wunderlich	Josef						
	Xxx	xxx	xxx					
	Xxx	Peter	Rudolf Hessstr. 2					
18	Zapletal	Josef	Planetta. 4	19.3.1897, Gr. Steirowitz	15.12.1938	pracovník	110	99 Znaim
251	Zauner	Georg						
252	Zauner	Johann	Mackensenstrasse 15					
	Zauner	Oswald						
54	Zecha	Josef	Feldgasse 103	12.4.1911, Muschau	12.02.1939	zahradník	120	4/10 ochránce
187	Zerzan	August	Graf Zeppeling. 1888	11.4.1908, Lundenburg	1934	zámečník	270	
250	Zimmermann	Paul	Karl Kafkag. 31	22.7.1908, Liebenau	04.11.1938	správa	313	
103	Zipfl	Anton	Andreas Hofergasse 21	17.5.1913, Nikolsburg		pracovník	120	43 Brunn, 131 Lund
10	Zitterbart	Karl	Richthofenplatz 5	26.3.1903, Nova Ves	15.10.1938	elektrikář, instalatér	184	12 Mumwar?
99	Zlatohlavek	Franz	Lutherg. 49	30.9.1889, Mödritz	18.10.1938	nádražák	200	14+6
57	Zuleger	Gerhard	Unter Themenau 268	1.9.1910, Grusseth	15.10.1938	chemik	280	

6.6 Členové SA Sturm 12/93 Feldsberg (Valtice)¹⁷⁶

jméno	příjmení
Johann	Andl
Josef	Baumgartner
Karl	Bayer
Franz	Binder
Friedrich	Bittner
Johann	Blaschek
Franz	Brhel
Josef	Czerny
Otto	Daubek
Johann	Drexler
Leopold	Drexler
Franz	Fischer
Johann	Folter
Otto	Frendl
Johann	Hawlitsek
Heinrich	Herreich
Berthold	Heyl
Eduard	Hubitschka
Karl	Jerschabek
Karl	Kampner
Hermann	Kellner
Josef	Kersch

¹⁷⁶ MZA v Brně, fond G357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv.č. 53.

Johann	Koliba
Franz	Konek
Sebald	Kühn
Julius	Kulhanek
Franz	Künzl
Franz	Lammel
Franz	Latal
Mathias	Leimbach
Anton	Leis
Franz	Maschka
Anton	Menda
Rudolf	Mudrich
Willibald	Pfeiffer
Johann	Plaschka
Franz	Prohaska
Ferdinand	Rebl
Anton	Roschka
Franz	Scheer
Leopold	Scheer
Edgar	Schreiber
Franz	Seidl
Josef	Vseteztka
Alois	Weiland
Franz	Weiss
Leopold	Weiss

6.7 Členové SA Sturm 13/93 Milowitz (Milovice)¹⁷⁷

jméno	přímení
Leopold	Beierl
Augustin	Cee
Augustin	Filipp
August	Filipp
Franz	Folk
Franz	Friedrich
Josef	Hübl
Franz	Jerabek
Johann	Kleiner
Rudolf	Klement
Stephan	Kraus
Fritz	Kraus
Alois	Kuska
Ernst	Kuska
Karl	Landauf
Rudolf	Landlauf
Franz	Landlauf
Johann	Lang
Fridolin	Lang
Johann	Larch
Gotthard	Letschka
Franz	Lorenz

¹⁷⁷ Tamtéž, inv.č. 53.

Jakob	Mucholsky
Johann	Peichert
Josef	Peipert
Josef	Peippert
Michael	Pretsch
Andreas	Purkert
Ignaz	Schmall
Georg	Schneider
Alfred	Schneider
Otto	Schneider
Anton	Schneider
Jakob	Schneller
Johann	Schneller
Friedrich	Schulz
Johann	Schulz
Josef	Seidl
Johann	Steger
Otto	Wedl
Alois	Wedl
Heinrich	Weißgott
Ambros	Zauner
Artur	Zauner
Otto	Zipfel
Josef	Zwiefler

6.8 Členové SA Sturm 14/93 Pulgram (Bulhary)¹⁷⁸

jméno	příjmení	nezam.
Egidius	Baier	
Ernst	Baier	
Rudolf	Baier	✓
Rudolf	Bruckner	
Heinrich	Bruckner	
Karl	Buchmann	✓
Rudolf	Czasch	
Anton	Czuka	✓
Rudolf	David	✓
Josef	Gerlinger	
Franz	Gerlinger	✓
Josef	Gerlinger (II)	
Heinrich	Giebel	
Friedrich	Giebel	
Adolf	Gräf	
Matthias	Gräf	
Heinrich	Gräf	
Josef	Gräf	✓
Lev	Hänisch	✓
Josef	Hannl	
Vinzenz	Hannl	✓

¹⁷⁸ Tamtéž.

Anton	Himmelhahn	✓
Franz	Hofka	✓
Leo	Hönisch	
Anton	Jambor	✓
Franz	Jerabek	
Johann	Kallupp	
Heinrich	Karl	
Johann	Karl	✓
Matthias	Karl	✓
Josef	Keck	
Johann	Kellner	
Ferdinand	Knee	
Ferdinand	Knirsch	
Franz	Kolarsch	✓
Johann	Landgraf	
Albert	Mikula	
Franz	Neumann	✓
Robert	Ossig	
Richard	Patek	
Anton	Pech	
Johann	Peikert	
Anton	Pöschl	✓
Egidius	Pöschl	✓
Anton	Pöschl (II)	✓
Rudolf	Reichel	

Franz	Reichel	
Friedrich	Reichel	
Rudolf	Reichel	
Franz	Reschny	
Johann	Reschny	
Anton	Reschny	✓
Johann	Rinder	
Anton	Rosinger	
Adolf	Rosinger	
Pavel	Rosinger	✓
Johann	Rosinger	✓
Anton	Rosinger	✓
Johann	Schelle	
Gottfried	Schmidt	✓
Anton	Schmidt	✓
Alois	Schmidtbell	✓
Franz	Schulz	
Johann	Schulz	✓
Franz	Schulz (II)	
Gustav	Schuster	✓
Thomas	Schwarzmann	✓
Johann	Sedelmeier	
Franz	Sedelmeier	
Franz	Sehuly	✓
Johann	Sinnl	

Christian	Sinnl	
Egidius	Sinnl	
Karl	Stary	
Josef	Stary	✓
Simon	Stefan	
Simon	Stefan	✓
Anton	Stieglitz	
Franz	Stöfka	
Josef	Vogel	✓
Johann	Vogel	✓
Leo	Wind	
Anton	Wolf	
Franz	Wolf	

6.9 Členové SA Sturm 15/93 Prittlach (Přítluky)¹⁷⁹

jméno	příjmení
Martin	Birnbaum
Johann	Brabletz
Adolf	Büchler
Johann	Chowanetz
Ernst	Duhem
Rudolf	Fibich
Heinrich	Gref

¹⁷⁹ Tamtéž.

Anton	Hassmann
Franz	Koch
Franz	Pechura
Franz	Rech
Johann	Schweda
Karl	Stanzl
Josef	Stanzl
Josef	Stefan
Johann	Wessely
Franz	Wikidal
Alois	Wikidal

6.10 Členové SA Sturm 16/93 Saitz (Zaječí)¹⁸⁰

jméno	příjmení
Josef	Bahr
Karl	Bahr
Adolf	Birnbaum
Martin	Birnbaum
Franz	Bohatschek
Ernst	Duhem
Johann	Fibich
Ernst	Hasmann
Franz	Hassmann

¹⁸⁰ Tamtéž.

Julius	Hawle
Josef	Hoffmann
Andreas	Horak
Franz	Koch
Konrad	Koch
Alois	Koch
Johann	Kuntsch
Ludwig	Mlinsky
Johann	Nawratil
Herbert	Pokorny
August	Pöschl
Michel	Pretsch
Josef	Riemer
Alois	Rinder
Otto	Schafařík
Josef	Schwab
Johann	Schwesa
Andreas	Sieber
Andreas	Stanzl
Karl	Stanzl
Josef	Stefan
Otto	Tatzl
Rudolf	Tiez
Johann	Tschabe
Hermann	Urbitsch
Rudolf	Watzek

Walter	Wessely
Johann	Wessely
Karl	Wrzal
Wilhelm	Wrzal
Franz	Zimmermann

7 SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

- [1] **znak SA** (Převzato z: WIKIPEDIE. Otevřená encyklopedie. [foto] [cit. 2024-07-08]
Dostupný z WWW:
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/d/dc/SA-Logo.svg/1024px-SA-Logo.svg.png>).
- [2] **vlajka SA** (Převzato z: WIKIPEDIE. Otevřená encyklopedie. [foto] [cit. 2024-07-08]
Dostupný z WWW:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bd/Flag_of_the_SA_%28Sturmabteilung%29.svg/800px-Flag_of_the_SA_%28Sturmabteilung%29.svg.png).
- [3] **Ernst Röhm** (Převzato z: WIKIPEDIE. Otevřená encyklopedie. [foto] [cit. 2024-07-09]
Dostupný z WWW:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/61/Ernst_R%C3%B6hm_1934%29_M%C3%BCnchen%2C_Germany_%28Weimar_Republic%29_1924_Hauptmann_Bund_Freikorps_Epp_uniform_Iron_cross_etc_242-HF-0377_001_Unrestricted_No_known_copyright_%28cropped%29%282%29.jpg/800px-thumbnail.jpg).
- [4] **SA-mani na barikádě před ministerstvem války na Ludwigstraße 9.11.1923 (starou říšskou vlajku drží Heinrich Himmler)** (Převzato z: HISTORISCHES LEXIKON BAYERN. [foto] [cit. 2024-07-09] Dostupný z WWW:
https://www.historisches-lexikon-bayerns.de/Lexikon/Hitlerputsch_%288./9._November_1923%29#/media/Datei:Barrikaden_Muenchner_Schoenfeldstra%C3%9Fe.jpg).
- [5] **ŘOPík u Bratislavského mostu, Břeclav 1938** (Převzato z: ŽELPAGE [foto] [cit. 2024-07-22]
Dostupný z WWW:
https://www.zelpage.cz/story/vojenske/jizni_morava/4.jpg).
- [6] **V. pásmo je vyznačeno bledě modrou barvou a Břeclav je na mapě zakroužkována** (Převzato z: AKTUÁLNĚ.CZ [foto] [cit. 2024-07-22] Dostupný z WWW:
https://cdn.xsd.cz/resize/28692ba16fbe3fbd3f251a04726e1be_resize=800,552.jpg?hash=a0ef6f5e770003034cf14eecf4d2adea;Břeclav_vyznačena_samostatně).
- [7] **Konrad Henlein** (Převzato z: AKTUÁLNĚ.CZ [foto] [cit. 2024-07-26] Dostupný z WWW:
<https://32eba348a2.clvaw-cdnwnd.com/b2478adc5e5cc22274c76363082b5ac2/200008975-7861e78622/IMG-20201201-WA0021.jpg?ph=32eba348a2>).
- [8] **gen. Wilhelm List** (Převzato z: WIKIPEDIE. Otevřená encyklopedie. [foto] [cit. 2024-07-26]
Dostupný z WWW:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/Bundesarchiv_Bild_183-S36487%2C_Wilhelm_List.jpg).
- [9] **Anton Sogl řečník poblíž Mikulova** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, karton 1, inv. č. 2.).

- [10] **Sturmbannbefehl 11. z roku 1939** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 4, inv. č. 52.).
- [11] **razítko SA Sturmu 11/93** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karton 3, inv. č. 50.).
- [12] **SA muži při zimní oslavě v dolnorakouské župě, nedatováno** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, karton 1, inv. č. 3.).
- [13] **uprostřed členové SA, na stranách členové SS; zimní oslava v dolnorakouské župě, nedatováno** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, karton 1, inv. č. 3.).
- [14] **výcvik Wehrmachtu, kam někteří členové odešli** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 266 „NSDAP – okres Mikulov“, karton 3, inv. č. 19.).
- [15] **hierarchie v organizaci** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; Bundesarchiv Berlin, fond NS 23/510, fol. 1, inv. č. 404).
- [16] **blízká rodina Otty Theimera** (Matrika narozených a pokřtěných. *Linz, Stadtpfarre Urfahr, 19. srpna 1912, zápis č. 248*. Matricula Online [online]. Signatura 106/1912, strana 63. Dostupné z: <https://data.matricula-online.eu/de/oesterreich/oberoesterreich/linz-stadtpfarre-urfahr/106%252F1912/?pg=63>; MZA v Brně, fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika oddaných 1906–1913*, číslo knihy 17168, svazek IX. s. 146. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8033?image=216000010-000253-003381-000000-017168-000000-00-B03729-01460.jp2>; AM Brno, fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, Židenice 52 [sčítací operát]*, 1880. inv.č. 3352. Dostupné z: <http://digiarchiv.brno.cz/search/operates?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&houseNumber=52&streetName=%C5%BDidenice¤tPage=1>; MZA v Brně, fond E 67 Sbíрка matrik, matrika města Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie, římskokatolická církev. *Matrika oddaných 1906–1913*, číslo knihy 17168, svazek IX. s. 146. Dostupné z: <https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/8033?image=216000010-000253-003381-000000-017168-000000-00-B03729-01460.jp2>; AM Brno, fond Z 1 Pobytové evidence občanů, Brno, *Sběrný arch domovní, ulice Kounicova [sčítací operát]*, 1921. inv.č. XXX; svazek Kounicova 23; s. 17. Dostupné z: <http://digiarchiv.brno.cz/search/people?ordStreetName=ASC&ordFirstName=ASC&ordYearOfCensus=ASC&ordSurname=ASC&ordHouseNumber=ASC&firstName=Johann&surname=Theimer¤tPage=2>; Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, fond „Hořejší Kunčice, římskokatolický farní úřad“. *Matrika oddaných 1845–1851*, karton č. 6912, fol. 169. s. 15. Dostupné z: <https://digi.archives.cz/da/permalink?xid=22129c37394148ae9a7d6ccb12d6e945&scan=3792b5ad8e8c42c49ccedd0ef4298b1e&parentType=10041>; Státní okresní archiv Bruntál se sídlem v Krnově, fond NAD 425 „Okresní úřad Moravský Beroun“. *Sběrný arch domovní, Hořejší Kunčice č.p. 34 [sčítací operát]*, 1921. Dostupné z:

- <https://digi.archives.cz/da/Zoomify.action?xid=b0d50328-7397-4a5f-88e7-3348c67a8e6192461&entityType=10054&entityRef=%28%5En%29%28%28%28localArchiv%2C%5En%2Chot %29%28unidata%29%29%281930975%29%29&scanIndex=0>.
- [17] **rodokmen Matthiase Kleina** (SOkA Břeclav, fond NAD 1 „Okresní úřad Mikulov“, karta 675. Soupis obyvatel pro obec Troskotovice [sčítací operát], 1921. s. 498. Dostupné z: <https://www.mza.cz/scitacioperaty/digisada/detail/5013?image=226204010-000001-000000-00000N-000675-01-BV0014-04980.jp2>; SOkA Znojmo, fond C 17 „Archiv městečka Troskotovice (1500) – 1937“, inv. č. 4. Gruntovní kniha domů a polí: svazek I. s. 7–9. Dostupné z: <https://www.mza.cz/aron/apu/c8c7593e-7907-47b1-8f49-99b45acebc84/dao/c8c7593e-7907-47b1-8f49-99b45acebc84/file/480872a1-8f9f-470b-a369-6eab55ba3d26>).
- [18] **Katastrální mapa Břeclavi z roku 1941. První část.** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; SOkA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, fascikl 1, inv. č. 528.).
- [19] **Katastrální mapa Břeclavi z roku 1941. Druhá část.** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; SOkA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, fascikl 1, inv. č. 528.).
- [20] **Katastrální mapa centra Břeclavi z roku 1941** (KUREČKA, Petr [reprofoto]; SOkA Břeclav, fond NAD 65 „Archiv města Břeclav“, fascikl 1, inv. č. 528.).
- [21] **Rozložení Truppů v Břeclavi** (zaneseno do mapového podkladu mapy.cz autorem práce; KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karta 4, inv. č. 54.; Podklad: Mapy.cz. Dostupné z: www.mapy.cz).
- [22] **Lokalizace bydlíšť členů SA podle archivních záznamů** (zaneseno do mapového podkladu mapy.cz autorem práce; KUREČKA, Petr [reprofoto]; MZA v Brně, fond G 357 „NSDAP Břeclav“, karta 3, inv. č. 42.; Tamtéž, inv. č. 44.; Tamtéž, karta 4, inv. č. 54.; Podklad: Mapy.cz. Dostupné z: www.mapy.cz).
- [23] **fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 2, kde stál dům, který se do dnešní doby nedochoval** (Archiv autora práce).
- [24] **fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 28, kde bylo velitelství SA Sturmbann II. Lundenburg** (Archiv autora práce).
- [25] **fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 47** (Archiv autora práce).

8 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek 1 znak SA

Obrázek 2 vlajka SA

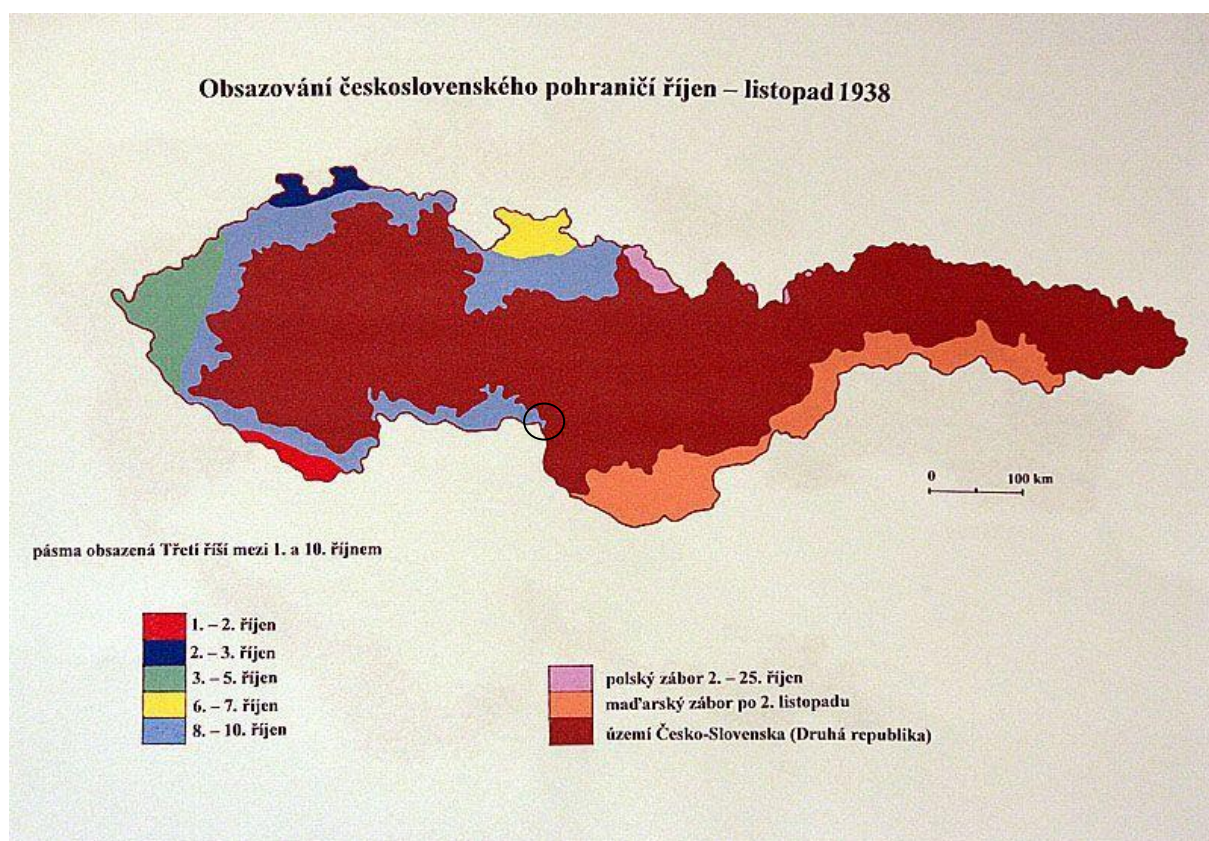
Obrázek 3 Ernst Röhm

Obrázek 4 SA-mani na barikádě před ministerstvem války na Ludwigstraße 9.11.1923 (starou říšskou vlajku drží Heinrich Himmler)

Obrázek 5 ŘOPík u Bratislavského mostu, Břeclav 1938

Obrázek 6 V. pásmo je vyznačeno bledě modrou barvou a Břeclav je na mapě zakroužkována

G. B. D. Wagner

Konrad Henlein

Obrázek 7 Konrad Henlein

Obrázek 8 gen. Wilhelm List

Obrázek 9 Anton Sogl řečníčí poblíž Mikulova

SA der NSDAP
Sturmbann II/93
Ludenburg.

Ludenburg, den 11. Jänner 1939.

Konrad Henleinstr. 199

II/93

STURMBANNBEFEHL 11.

Versetzungen.

Zum Stab der Standarte 93 werden versetzt:
Sturmmann Hans Brunner und m.d.W.d.G. als Adjutant d.St.b.
SAM. Ernst Tomantke und m.d.W.d.G. als Sachberater für weltanschauung und Kultur betraut.
SAM. Ulrich BANK und m.d.W.d.G. als Sachberater der Presse betraut
SAM. Franz Gerstenbradt, Dr., und m.d.W.d.G. als 1. Standartenarzt betraut.
SAM. Emmerich Radda Dr., und m.d.W.d.G. als Sachberater für Fürsorge und Siedlung betraut.
SAM. Alfred Überall Mag. Pharm. und mit m.d.W.d.G. als Apotheker betraut.

Die Stürme, bei denen die vorgenannten bisher im Stabe geführt wurden, haben diese mit heutigen Tage zum Stab der Standarte zu versetzen. Personalpapiere, soweit vorhanden, sind der Standarte abzutreten.

Sanitätssturm.

Auf Befehl der Gruppe Donau ist bei der Standarte 93 ein Sanitätssturm aufzustellen. Die Stürme NA/93 1/93, 2, 3, 4/93 versetzen je 20 Mann zu diesem Sturm.

Übertritte zu anderen Formationen.

SA Männer, die in andere Formationen der Bewegung übertreten wollen, haben auf dem Dienstwege ein Gesuch an den Führer der Brigade 89 Nieder Donau-Nord in Znaim einzubringen, in welchen die Bitte um Versetzung entsprechend begründet werden muss. So werden voraussichtlich Versetzungen zum NSKK nur dann bewilligt werden, wenn der Mann ein eigenes Motorfahrzeug, mindestens aber einen Führerschein besitzt. Nicht bewilligt Übertritte zu anderen Formationen sind vom heutigen Tage an, Gegenstand einer strafuntersuchung wegen Dienstverweigerung zu machen. Es ist durch den Führer des Sturmes ein Disziplinarverfahren einzuleiten, der Beschuldigte ist schriftlich zu vernehmen und abschliessend Antrag auf strafweise Entlassung aus der SA bei der Standarte 93 zu stellen.

Sturmfirmen.

Auf Grund der erfolgten Neuorganisation und der feststehenden Sturmnummern, können nunmehr auch Sturmfirmen zur Bestellung gelangen. Die Bestellung erfolgt auf dem Dienstwege und hat der erforderliche Betrag /ca. 32.50 bereitgestellt zu sein, da der Versand mit Nachnahme erfolgt.
Jeder Sturm wird seine Fahre dazusetzen baldmöglichst in den Besitz einer solchen zu gelangen.

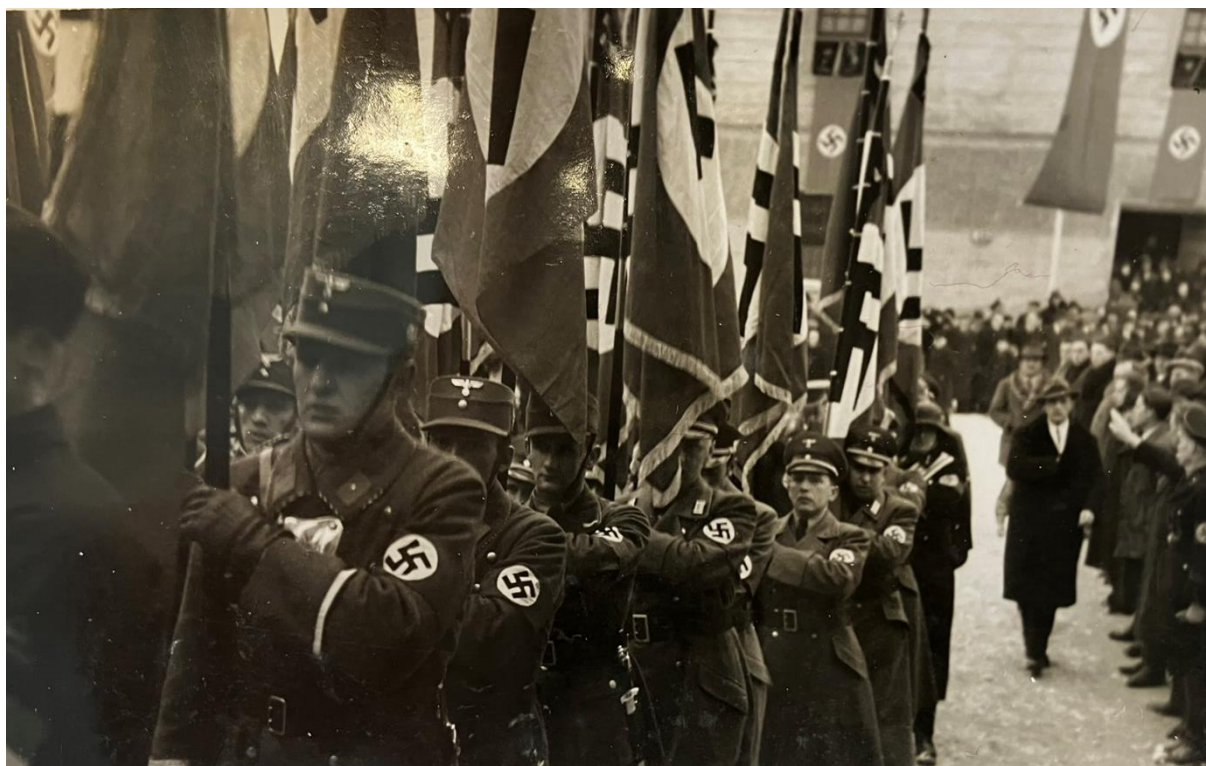
Dauertermine.

Auf die im Sturmbannbefehl 10 angeführten Dauertermine wird nochmals aufmerksam gemacht. Termine werden nicht unnötig angeordnet, sondern sind ein wesentlicher Bestandteil eines geordneten Dienstbetriebes.

Obrázek 10 Sturmbannbefehl 11. z roku 1939

Obrázek 11 razítko SA Sturmu 11/93 (Razítko bylo autorem digitálně oříznuto a zbaveno pozadí za účelem zvýšení čitelnosti a srozumitelnosti v rámci studie)

Obrázek 12 SA muži při zimní oslavě v dolnorakouské župě, nedatováno

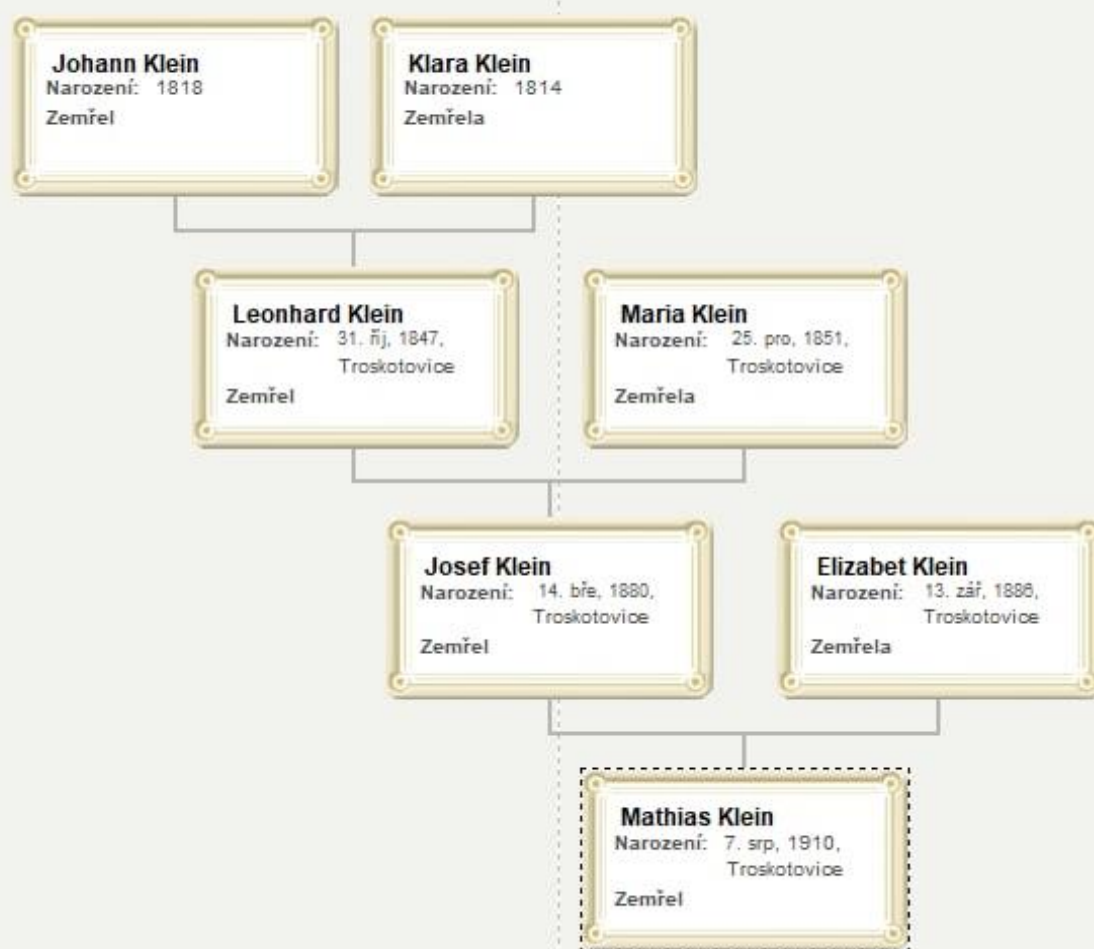

Obrázek 13 uprostřed členové SA, na stranách členové SS; zimní oslava v dolnorakouské župě, nedatováno

Obrázek 14 výcvik Wehrmachtu, kam někteří členové odešli

Předkové osoby Mathias Klein

Obrázek 17 rodokmen Matthiase Kleina

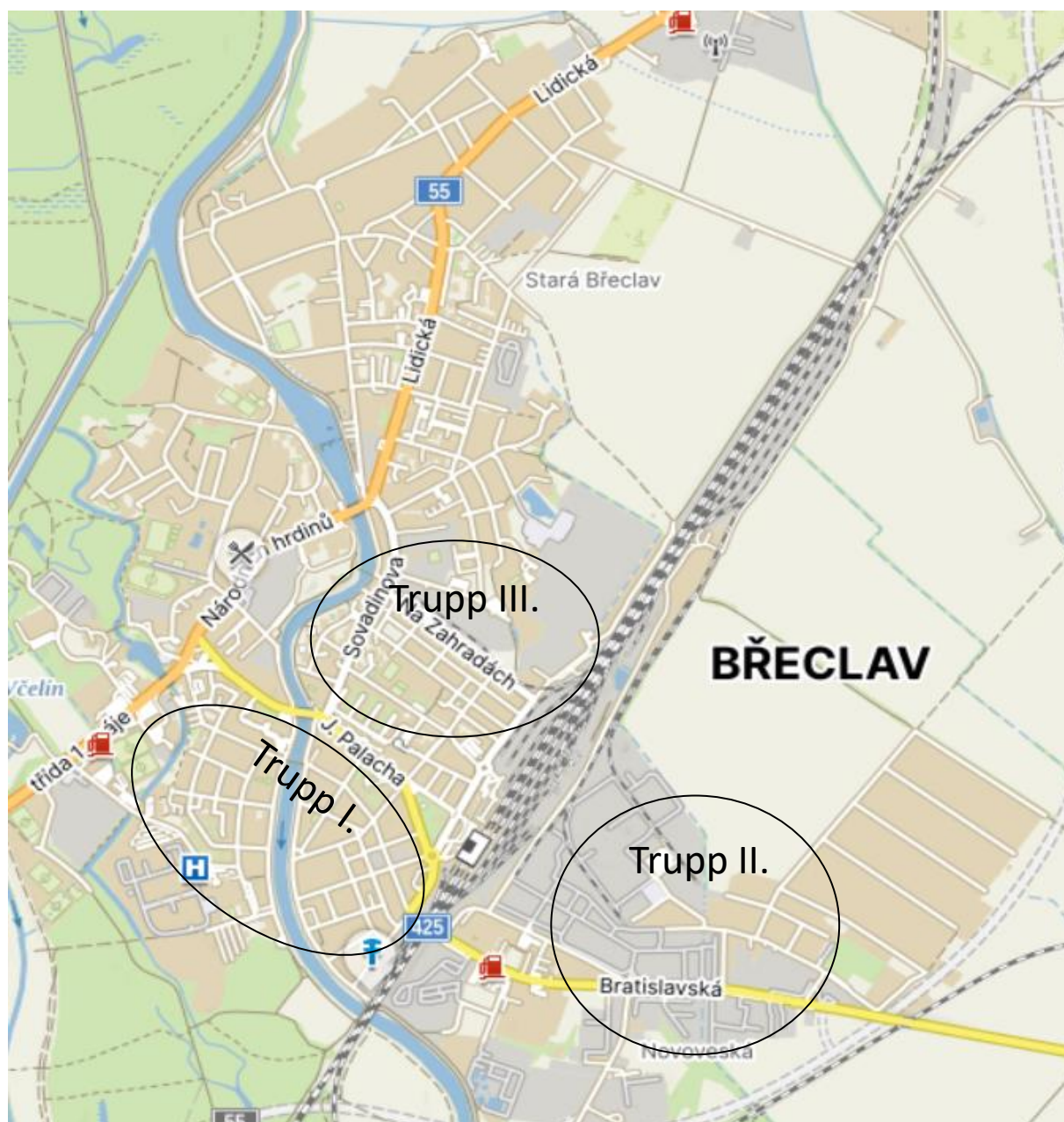
Obrázek 18 Katastrální mapa Breclavi z roku 1941. Tato část mapy je nejrozsáhlejší, a proto byla pro větší přehlednost rozdělena na dvě části. Podrobně vypracované mapy byly zaslány spolu s tímto dokumentem.

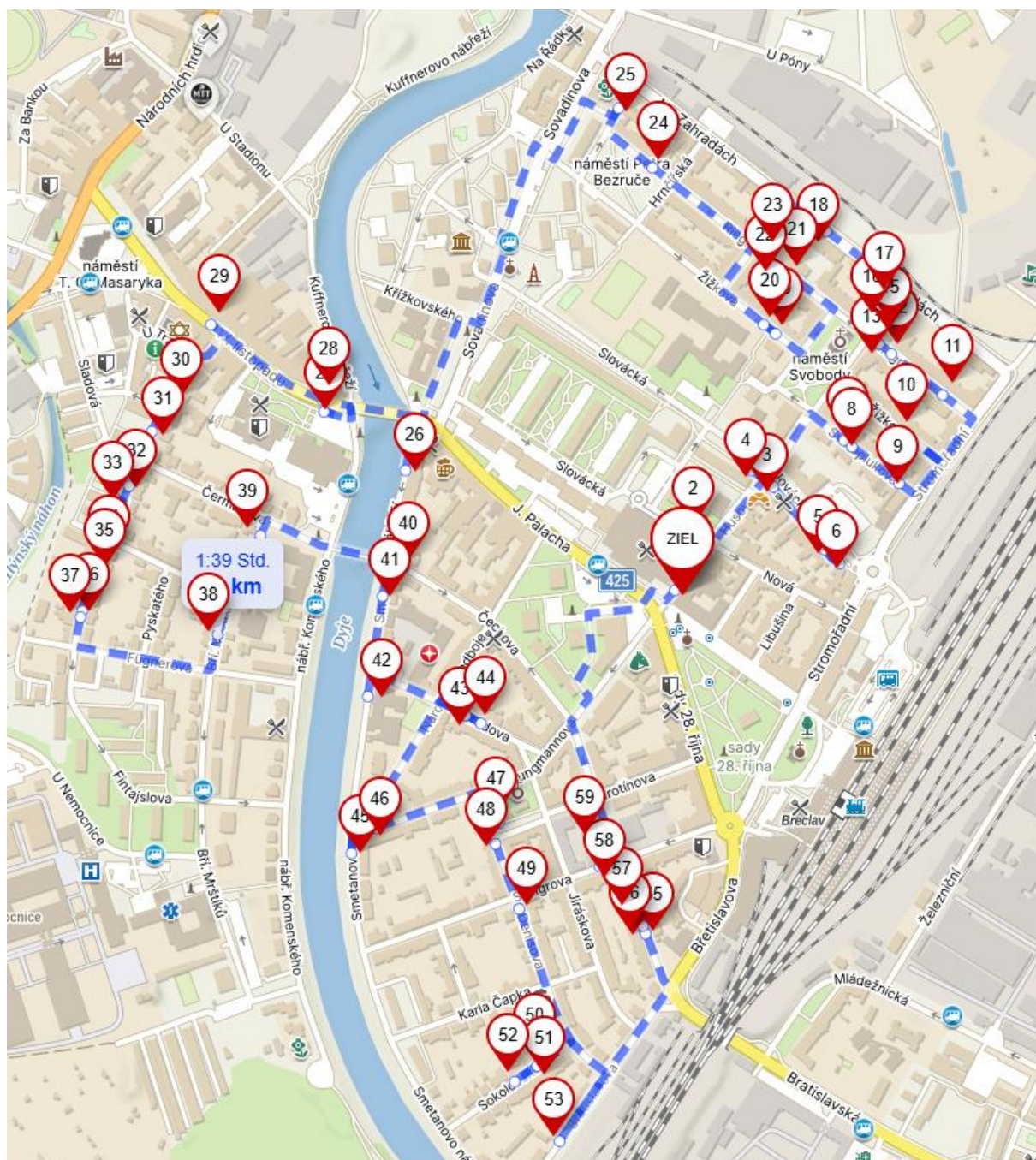
Obrázek 19 Katastrální mapa Břeclavi z roku 1941. Druhá část.

Obrázek 20 Katastrální mapa centra Břeclavi z roku 1941. Jedná se o přiloženou podrobnou mapu k mapě celé Břeclavi

Obrázek 21 Rozložení Truppů v Břeclavi

Obrázek 22 Lokalizace bydlíšť členů SA podle archivních záznamů (trasa odpovídá plánované procházce, která tvoří součást praktické části této práce. Z tohoto důvodu není zahrnut Trupp II., a výchozím i koncovým bodem je budova břeclavského gymnázia.)

Obrázek 23 fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 2, kde stál dům, který se do dnešní doby nedochoval

Obrázek 24 fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 28, kde bylo velitelství SA Sturmabteilung II. Lundenburg

Obrázek 25 fotky z procházky po Břeclavi; na fotografii se nacházíme u bodu 47